

Dodatek č. 3 ke Smlouvě o dílo

uzavřený v souladu s § 2586 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“)

Smluvní strany

Objednatel **Královéhradecký kraj**
se sídlem: Pivovarské náměstí 1245, 500 03 Hradec Králové
IČO: 708 89 546
DIČ: CZ 708 89 546
zástupce: Mgr. Martin Červíček, hejtmán kraje
bankovní spojení: ██████████
č. účtu: ██████████

dále též „objednatel“ a

Zhotovitel **TECHNICO Opava s.r.o.**
společnost zapsaná v obchodním rejstříku vedeném u Krajského soudu v Hradci Králové pod spisovou značkou C 21841
se sídlem: Hradecká 1576/51, 746 01 Opava
IČO: 25849204
DIČ: CZ25849204
Zastoupený: Ing. Martinem Uličným, jednatelem
bankovní spojení: ██████████
číslo účtu: ██████████

dále též „zhotovitel“ nebo „dodavatel“;

objednatel a zhotovitel také dále společně jako „smluvní strany“

Shora uvedené smluvní strany se dohodly na uzavření dodatku č. 3 (dále též jen „dodatek“) ke Smlouvě o dílo ze dne 27. 4. 2020 ve znění Dodatku č. 1 ze dne 15. 8. 2021 a Dodatku č. 2 ze dne 18. 1. 2022, která byla uzavřena se zhotovitelem jako vybraným dodavatelem veřejné zakázky nazvané: „**Dostavba domova pro seniory ve Vrchlabí – PD**“. Výsledek veřejné zakázky byl oznámen ve Věstníku veřejných zakázek pod evidenčním číslem Z2020-014725 (dále jen „veřejná zakázka“).

I. Účel dodatku

1. Tento dodatek je uzavírán dle čl. 6 odst. 5 a čl. 14 odst. 6 původní smlouvy o dílo a ve smyslu příslušných ustanovení zákona č.134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „ZZVZ“ nebo „zákon“), v souvislosti se vznikem objektivně nepředvídatelných dodatečných prací tzv. víceprací a nutných změn, které objednatel v době uzavření smlouvy nemohl předvídat:

A) Článek 4 odst. 2 písm. d) původní smlouvy o dílo se doplňuje v odst. 2 o písm. d1) takto:

Vypracování povinných příloh pro předložení žádosti o podporu do dotačního programu Národní plán obnovy (NPO)

1. Doklad prokazující povolení o umístění stavby v území dle stavebního zákona č. 183/2006 Sb.

Pokud stavba dle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „stavební zákon“), podléhá některému z procesů povolujících její umístění v území, je žadatel povinen doložit platný dokument stvrzující toto povolení nejpozději k datu podání žádosti o podporu. Jedná se primárně o územní rozhodnutí s nabytím právní moci, územní souhlas, nebo veřejnoprávní smlouvu nahrazující územní řízení. Uvedený výčet dokumentů nemusí být vždy přesný a doporučuje se postupovat dle platného stavebního zákona.

Pokud se žadatel rozhodl jít cestou společného stavebního a územního řízení, předkládá dokument stvrzující toto povolení v rámci povinné přílohy č. 7. K příloze č. 6 přiloží dokument, ve kterém bude uvedeno, že tato příloha je nerelevantní.

2. Doklad prokazující povolení k realizaci stavebního záměru dle stavebního zákona, příp. doklad odpovídající příslušnému stupni řízení dle stavebního zákona č. 183/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů

Pokud je předmětem projektu stavba, která vyžaduje dle stavebního zákona některý z povolovacích procesů provést stavební záměr, je žadatel povinen doložit žádost o nebo návrh na některý z povolovacích procesů uvedených ve stavebním zákoně. Jedná se primárně o žádost o stavební povolení, ohlášení stavebního záměru, návrh veřejnoprávní smlouvy nahrazující stavební povolení nebo oznámení stavebního záměru s certifikátem autorizovaného inspektora potvrzené stavebním úřadem (ve smyslu podacího razítka).

Platný dokument stvrzující toto povolení je následně žadatel povinen doložit prostřednictvím ŽoZ nejpozději do vydání právního aktu, tj. nejpozději do 6 měsíců od schválení žádosti o podporu, resp. do 30. 6. 2023. Tato lhůta je nepřekročitelná.

Výše uvedené neplatí v případě, že se žadatel rozhodl jít cestou společného stavebního a územního řízení. V tomto případě je nutné doložit platný dokument stvrzující toto povolení nejpozději k datu podání žádosti o podporu (vč. vyznačeného nabytí právní moci).

3. Projektová dokumentace stavby

Projektová dokumentace stavby zpracovaná autorizovaným projektantem v podrobnosti pro vydání stavebního povolení, která je součástí žádosti o stavební povolení, nebo je ověřená stavebním úřadem ve stavebním řízení. Jako ověření dostačuje razítko s podpisem a označením stavebního úřadu alespoň na titulní straně projektové dokumentace.

Pokud stavba nevyžaduje stavební povolení, dokládá žadatel projektovou dokumentaci v podrobnosti pro ohlášení stavby, která je součástí ohlášení nebo která je stavebním úřadem ověřena při vydání souhlasu s provedením ohlášeného stavebního záměru.

V případě, že již byla zpracována projektová dokumentace pro provádění stavby, žadatel ji také přikládá k žádosti o podporu. Projektové dokumentace jsou zpracovány

podle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů, bližší specifikace je ve vyhlášce č. 499/2006 Sb., o dokumentaci staveb, ve znění pozdějších předpisů.

Pokud se žadatel rozhodl jít cestou společného stavebního a územního řízení, předkládá v rámci této přílohy žádosti projektovou dokumentaci v podrobnosti pro vydání společného (územního a stavebního) rozhodnutí, která je ověřená stavebním úřadem ve společném řízení.

Pokud plánovaná stavba/rekonstrukce nepodléhá stavebnímu řízení, pak žadatel dokládá zjednodušenou dokumentaci obsahem a rozsahem odpovídající Příloze č.1 této vyhlášky.

Pokud jsou k různým částem stavby, která je předmětem projektu, zpracovány různé projektové dokumentace, žadatel dokládá všechny odpovídající projektové dokumentace.

4. Propočet investičních nákladů pro zpracovanou dokumentaci DUR+DSP.
5. Protokol k výpočtu tepelné stability v létě dle ČSN 730540-2:2011
Bližší podrobnosti viz příloha č. P4 Metodická pomůcka pro způsob doložení specifických kritérií.
6. Prohlášení autorizované osoby v oboru technika vnitřního prostředí
Bližší podrobnosti viz příloha č. P4 těchto Pravidel Metodická pomůcka pro způsob doložení specifických kritérií
7. Kontrolní protokol dle Technických pokynů k uplatňování zásady „významně nepoškozovat“ podle nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost (Oznámení Komise 2021/C 58/01).
8. Energetický posudek zpracovaný podle zákona č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií, ve znění pozdějších předpisů a podle vyhlášky č. 141/2021 Sb., o energetickém posudku a údajích vedených v Systému monitoringu spotřeby energie, ve znění pozdějších předpisů. Energetický posudek dále musí obsahovat stanovisko energetického specialisty, v němž potvrzuje, že projekt splňuje technická kritéria výzvy, a to v případě novostaveb spotřebu primární energie alespoň o 20 % nižší, než je požadavek na budovy s téměř nulovou spotřebou energie. V případě renovací budov stanovisko mimo jiné musí obsahovat přesné procentuální vyjádření úspor primární energie nebo procentuální vyjádření snížení přímých a nepřímých emisí skleníkových plynů.
9. Průkaz energetické náročnosti budovy zpracovaný dle vyhlášky 264/2020 Sb., o energetické náročnosti budov, v platném znění, pro stav před realizací projektu (v případě rekonstrukcí) a pro stav po realizaci projektu s tím, že musí být zřejmé, které energetické zdroje a stavební konstrukce budou projektem řešeny.

B) Článek 4 odst. 2 písm. d) původní smlouvy o dílo se doplňuje v odst. 2 o písm. d2) takto:

Vypracování objemového propočtu a průzkumů trhu na nábytek a elektroniku

Vypracování povinných příloh pro předložení žádosti o podporu do dotačního programu Národní plán obnovy (NPO) a vypracování objemového propočtu a průzkumů trhu na nábytek a elektroniku bude předáno v 6 (šesti) vyhotoveních v tištěné formě a ve 3 (třech) vyhotoveních v

digitální formě na CD/DVD či obdobném datovém nosiči ve formátu *.pdf, *.xls popř. v dalších nutných formách.

Jedná se o změny dle § 222 odst. 4 a dále o změny dle § 222 odst. 6, jejichž potřeba vznikla v důsledku okolností, které zadavatel jednající s náležitou péčí nemohl předvídat, které nemění celkovou povahu veřejné zakázky, a jejichž hodnota nepřekročí 50 % původní hodnoty závazku.

Změny dle § 222 odst. 4:

vícepráce: 23 000,00 Kč bez DPH

méněpráce: 0,00 Kč bez DPH

Změny dle § 222 odst. 6:

vícepráce: 65 000,00 Kč bez DPH

méněpráce: 0,00 Kč bez DPH

Celkové změny podle odst. 1 tohoto článku činí:

vícepráce: **88 000,00 Kč bez DPH**

méněpráce: **0,00 Kč bez DPH**

Celková smluvní cena se navyšuje o částku **88 000,00 Kč bez DPH**, v článku 6 odst. 2 původní smlouvy o dílo se doplňuje písm. d1) včetně d2) a v článku 7 odst. 2 původní smlouvy o dílo se doplňují platební podmínky dle článku 4 odst. 2 písm. d1) včetně d2).

V souvislosti se vznikem těchto dodatečných víceprací se doplňuje termín v čl. 5 odst. 2 v písm. g) na vypracování povinných příloh pro předložení žádosti o podporu do dotačního programu Národní plán obnovy (NPO) a vypracování objemového propočtu a průzkumů trhu na nábytek a elektroniku **do 31. 1. 2023**.

2. V souladu s čl. 14 odst. 6 původní smlouvy o dílo dochází ke změně názvosloví – „Zpracování projektové dokumentace interiérů a vybavení (PD interiérů a vybavení)“ na „Zpracování projektové dokumentace nábytku a projektové dokumentace elektroniky“ a doplnění objemového propočtu a průzkumu trhu na nábytek a elektroniku:
 1. Vypracování objemového propočtu a průzkumu trhu na nábytek a elektroniku.
 2. Průzkum trhu na projektovou dokumentaci na nábytek a elektroniku.

V důsledku toho se upravuje čl. 4 smlouvy o dílo Předmět plnění, odst.2, písm. d) a e).

Změna názvu Zpracování projektové dokumentace interiérů a vybavení (PD interiérů a vybavení)“ na „Zpracování projektové dokumentace nábytku a projektové dokumentace elektroniky“ a průzkumu trhu na nábytek a elektroniku se váže i k ostatním článkům smlouvy o dílo, kde je projektová dokumentace interiérů a vybavení (PD interiérů a vybavení) zmiňována.

3. V souladu s čl. 14 odst. 6 původní smlouvy o dílo se mění obecné místo plnění ze sídla zhotovitele v čl. 3 původní smlouvy o dílo na obecné místo plnění, kterým bude nově sídlo objednatele.

II. Vymezení rozsahu změn

1. Článek 3 původní smlouvy o dílo se mění a nově zní takto:

1. Předmětem smlouvy je závazek zhotovitele svým jménem na svůj náklad a odpovědnost ve sjednaných termínech zhotovit a dokončit dílo dále specifikované a prosté vad a nedodělků je předat objednateli sjednaným způsobem. Objednatel se zavazuje řádně zhotovené dílo převzít a zaplatit za něj sjednanou cenu ve výši a za podmínek dále stanovených.
2. Obecným místem plnění je sídlo objednatele, dotčený objekt a pozemky.

2. Článek 4 odst. 2 původní smlouvy o dílo se mění v odst. d) a e), doplňuje se odst. d1), d2) a e1) a nově zní takto:

Předmět díla je rozdělen na následující části:

- a) Zpracování projektové dokumentace bouracích prací (PD bouracích prací) a získání pravomocného souhlasu s odstraněním stavby, případně pravomocného povolení k odstranění stavby;
- b) Předložení min. 3 variant řešení k výběru; další varianta řešení jen v případě vyzve-li objednatel zhotovitele (maximální počet předložených variant je stanoven na 5), dále zpracování studie proveditelnosti – vypracování projektové dokumentace ve stupni návrh – studie a získání kladného závazného stanoviska, případně získání kladného konzultačního stanoviska;
 - b1) Zpracování varianty technického řešení (pátá varianta) v nově stanoveném řešeném území**
 - b2) Zpracování projektové dokumentace bouracích prací objektů a komunikací v nově stanoveném řešeném území (vyjma objektů řešených již v bodě a) tohoto odstavce) a získání pravomocného souhlasu s odstraněním stavby, případně pravomocného povolení k odstranění stavby;**
 - b3) Zpracování dvou variantních řešení ulice Žižkova související s požadavky MÚ Vrchlabí, tak aby mohly být stanoveny zábory pro budoucí výstavby MÚ Vrchlabí**
- c) Zpracování projektové dokumentace pro vydání rozhodnutí o umístění stavby (DUR) a získání kladného územního rozhodnutí v rozsahu projektu;
- d) Zpracování projektové dokumentace pro vydání stavebního povolení (DSP) (pokud bude možné realizovat společné územní a stavební řízení, dodavatel vypracuje dokumentaci pro vydání společného povolení ve smyslu § 1 písm. d), vyhlášky č. 499/2006 Sb., o dokumentaci staveb, v účinném znění – dále též „společné DUR+DSP“) a získání pravomocného stavebního povolení v rozsahu projektu;
 - d1) Vypracování povinných příloh pro předložení žádosti o podporu do dotačního programu Národní plán obnovy (NPO)**
 - d2) Vypracování objemového propočtu a průzkumů trhu na nábytek a elektroniku**
- e) Zpracování projektové dokumentace pro provádění stavby (DPS) včetně jednotlivých profesí a spolupráce při výběru dodavatele a vypracování - Položkový rozpočet stavby

vypracovaný na podkladě aktuálního ceníku ÚRS/RTS. V přílohách k žádosti o podporu v MS2014+ dodá žadatel položkový rozpočet dle vyhlášky, tedy kompletní a podrobný.

- položkový rozpočet stavby musí být zpracován dle vyhlášky č. 169/2016 Sb., o stanovení rozsahu dokumentace veřejné zakázky na stavební práce a soupisu stavebních prací, dodávek a služeb s výkazem výměr, ve znění pozdějších předpisů;
- v případě stavebních prací musí být rozpočet zpracován pouze v jedné z cenových soustav tak, aby bylo možné posouzení a porovnání jednotlivých koncových položek rozpočtu na základě cenové databáze ÚRS, RTS;
- výkazy výměr budou zvlášť zpracovány pro jednotlivé stavební objekty a dále členěny dle zvyklostí výše uvedených ceníků, včetně krycích listů rozpočtu a souhrnného listu rozpočtu;
- položkový rozpočet musí být dělen na způsobilou a nezpůsobilou část, tzn. položky rozpočtu, které nejsou způsobilé, musí být v položkovém rozpočtu jednoznačně identifikovány, a také musí být vyznačeno, zda se jedná o výdaj hlavní nebo vedlejší podle členění, které je uvedeno v kapitole 4 těchto Pravidel;
- u podrobných rozpočtů pro jednotlivé položky a podpoložky tak žadatel musí uvést počty jednotek (ks, kg, m, m², m³ atd.), cenu za jednotku a náklad celkem (je-li to relevantní);
- způsobilé náklady cen stavebních prací jsou stanoveny maximálně do úrovně hodnoty cen stavebních prací dle katalogu ÚRS, RTS, pro dané období, v němž byla žádost projektu podána;
- pokud je to možné, je nutné rozpočet dokládat bez souborů, kompletů a R-položek. V případě, že položkový rozpočet bude obsahovat soubory, komplety nebo R-položky, je nutné dodat samostatné ocenění položek souborů, kompletů a R-položek;
- rozpočty budou předávány a zasílány elektronicky ve formátech: .rts, .xml, .xc4, .utf a jakýkoliv uzamčený excelovský soubor, který je přímým výstupem softwaru pro rozpočtování a současně z důvodu neměnitelnosti a jednoznačnosti předkládaných dat i ve formátu pdf.

1. **Hlavní způsobilé výdaje**; tyto výdaje se týkají výstavby či rekonstrukce infrastruktury a musí je obsahovat nezbytně každý projekt. Jedná se o výdaje na:

- výstavby, přístavby, nástavby nových budov sloužících k poskytování registrovaných sociálních služeb, či jejich zázemí (včetně vývařoven);
- stavební úpravy (rekonstrukce, modernizace apod.) stávajících budov sloužících k poskytování registrovaných sociálních služeb;
- vytvoření zázemí pro poskytování registrovaných sociálních služeb ve vazbě na základní činnosti sociálních služeb dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách a Vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách;
- administrativní zázemí/kanceláře včetně jejich vybavení pro výkon sociální služby;
- zeleň v okolí budov a na budovách (vegetační střechy a fasády, aleje, hřiště, sportovní hřiště a parky);

- vybudování a stavební úpravy souvisejících inženýrských sítí (vodovod, kanalizace, plyn, elektrické vedení) v rámci stavby, která je součástí projektu a projektové dokumentace stavby (způsobilým výdajem je přípojka realizovaná i mimo pozemek hlavní stavby, pokud je tato přípojka součástí projektové dokumentace a souvisí s realizovaným projektem);
- demolice původního objektu a budov na pozemku objektu, jejichž odstranění souvisí s realizací projektu; demolice nemůže být jedinou aktivitou projektu a předchází výstavbě stavby, která je hlavním způsobilým výdajem projektu.

Zvýšení energetické účinnosti budov

- zateplení obvodových konstrukcí (stěn a střešních plášťů) a výdaje přímo související se zateplením obvodových konstrukcí (náklady na lešení a stavební výtahy, náklady na vyrovnaní a očištění podkladové plochy pod zateplovacím systémem, klempířské prvky a mřížky ventilačních otvorů, staveništní i mimostaveništní přesun hmot);
- výměna otvorových výplní a výdaje přímo související s touto výměnou (náklady na parapety, vybourání původních výplní otvorů, změna velikosti otvorů, zednické zapravení oken a dveří);
- výměna střešní krytiny;
- instalace prvků stínění;
- renovace lodžii, výměna a renovace balkonů, demontáž a zpětná montáž zavěšených balkonů;
- sanace statických poruch;
- sanace zdiva;
- sanace hydroizolace;
- zemní práce související se zateplením obvodových konstrukcí;
- přesuny sutě a vybouraných hmot;
- odstranění nevyhovující tepelné izolace (v případech, kdy je nahrazována novou tepelnou izolací s lepšími tepelně-technickými vlastnostmi);
- opatření na sanaci azbestových konstrukcí;
- instalace systému nuceného větrání se zpětným získáváním tepla;
- výměna stávajícího hlavního zdroje tepla za plynový kondenzační kotel, kotel na biomasu, tepelné čerpadlo nebo jednotku pro kombinovanou výrobu elektřiny a tepla využívající obnovitelné zdroje energie nebo zemní plyn;
- instalace nového hlavního zdroje tepla (plynový kondenzační kotel, kotel na biomasu nebo tepelné čerpadlo, jednotka pro kombinovanou výrobu elektřiny a tepla);
- instalace solárních termických kolektorů;
- instalace fotovoltaických soustav a bateriových uložení elektřiny, které budou využity pro dané zařízení;
- instalace akumulární nádrže;
- výdaje spojené s realizací opatření na ochranu hnízdišť rorýse a úkrytů netopýrů;
- pořízení a instalace světelných zdrojů energetické třídy A+ a A++ do společných prostor a čidla pohybu;

- pořízení nebo výměna předávací stanice a náklady spojené s připojením k soustavě zásobování tepelnou energií.

2. **Vedlejší způsobilé výdaje**; tyto výdaje jsou způsobilé pouze za předpokladu realizace aktivit. Jedná se o výdaje na:

- úpravy venkovního prostranství v areálu poskytovatele sociálních služeb (např. oplocení, chodníky, bezbariérový vstup do objektu) související s realizací projektu;
- parkovací stání v rámci areálu nezbytné pro provoz zařízení, včetně příjezdových komunikací v rámci areálu a nezbytného doprovodného vybavení;
- výdaje na stavbou vyvolané úpravy a přeložky stávajících inženýrských sítí;
- výdaje na geodetické zaměření pozemku a vyhotovení geometrického plánu;
- výdaje na úhradu odvodů za odnětí půdy ze zemědělského a lesního půdního fondu.

Pořízení vybavení:

- pořízení asistenčních a asistivních technologií;
- systémy protipožární ochrany;
- kompenzační pomůcky pro výkon přímé práce s klientem, a to ve vztahu ke kapacitě sociální služby;
- zdravotnické prostředky pro sociální služby dle § 36 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách

Povinná publicita

- Výdaje na povinné informační a propagační nástroje

Do rozpočtu zařadit dvou položek na povinnou publicitu:

1. Dočasný billboard
2. Stálá pamětní deska

Požadavky na publicitu jsou následující:

1. Dočasný billboard (po dobu provádění stavby), jež bude po dokončení realizace stavebních prací nahrazen stálou pamětní deskou. Na dočasném billboardu musí být uveden název projektu a hlavní cíl projektu. Název musí odpovídat názvu uvedenému v systému MS2014+, a to buď jeho plné, nebo zkrácené verzi (v závislosti na prostorových možnostech). o doporučených rozměrech 5,1 x 2,4 m (standardní euroformát). Povinný minimální rozměr dočasného billboardu je 2,1 x 2,2 m. U obou uvedených rozměrů první číslo udává šířku dočasného billboardu. Dočasný billboard musí obsahovat povinná loga.
2. Stálá pamětní deska vyrobena z odolného a trvalého materiálu a její minimální velikost by měla být 0,3 x 0,4 m (lze použít na výšku i na šířku). Musí na ní být uveden název projektu a hlavní cíl projektu. Název musí odpovídat názvu uvedenému v systému MS2014+, a to buď jeho plné, nebo zkrácené verzi (v závislosti na prostorových možnostech). Stálá pamětní deska musí obsahovat povinná loga.

e1) Zpracování projektové dokumentace nábytku a projektové dokumentace elektroniky, včetně průzkumů trhu.

f) Autorský dozor

3. Článek 5 odst. 2 původní smlouvy o dílo se mění a nově zní takto:

Zhotovitel provede dílo v následujících termínech:

Termín pro zpracování a předání projektové dokumentace:

Zahájení plnění:

do 3 pracovních dnů od doručení výzvy objednatele (předpokládaný termín – leden 2020)

Dokončení plnění:

a) předání PD bouracích prací a řádné ohlášení záměru odstranit stavbu do 8 týdnů od zahájení plnění

b) předložení minimálně tří variant návrhů včetně vizualizace do 5 týdnů od zahájení plnění

c) další varianta technického řešení (bude-li požadována objednatelem) do 3 týdnů od výzvy objednatele na zpracování další varianty technického řešení

➤ 1) zpracování varianty technického řešení (pátá varianta) v nově stanoveném řešeném území do 3 týdnů od výzvy objednatele na zpracování páté varianty technického řešení

➤ 2) předání projektové dokumentace bouracích prací objektů a komunikací v nově stanoveném řešeném území (vyjma objektů řešených již v bodě a) tohoto odstavce) a řádné ohlášení záměru odstranit stavbu do 12 týdnů od výzvy objednatele na zpracování dokumentace bouracích prací

➤ 3) zpracování dvou variantních řešení ulice Žižkova související s požadavky MÚ Vrchlabí, tak aby mohly být stanoveny zóny pro budoucí výstavby MÚ Vrchlabí do 3 týdnů od výzvy objednatele na zpracování další páté varianty technického řešení

d) zpracování schválené optimální varianty a předání studie proveditelnosti (včetně získání kladného závazného stanoviska případně získání kladného konzultačního stanoviska, projednání se správci technické infrastruktury a předání jejich stanovisek objednateli) do 5 týdnů od stanovení optimální varianty objednatelem (stanovení optimální varianty musí být objednatelem učiněno písemnou formou, za písemnou formu se považuje i e-mail)

f) předání DUR a řádné podání žádosti o vydání územního rozhodnutí do 14 týdnů od výzvy objednatele na zpracování dalších stupňů PD (výzva musí být učiněna objednatelem písemnou formou 14 pracovních dnů před započítáním prací zhotovitelem, za písemnou formu se považuje i e-mail)

g) předání DSP a řádné podání žádosti o vydání stavebního povolení do 16 týdnů od předání DUR

Vypracování povinných příloh pro předložení žádosti o podporu do dotačního programu Národní plán obnovy (NPO) a vypracování objemového propočtu a průzkumů trhu na nábytek a elektroniku **do 31.01.2023.**

h) předání DPS a Projektové dokumentace nábytku a projektové dokumentace elektroniky a průzkumu trhu na nábytek a elektroniku, včetně zpracovaných připomínek stavebního úřadu do PD do 16 týdnů od předání DSP (ev. společné DUR + DSP).

Pokud bude možné realizovat společné územní a stavební řízení, dodavatel vypracuje dokumentaci pro vydání společného povolení ve smyslu § 1 d), vyhlášky č. 499/2006 Sb., o dokumentaci staveb, ve znění pozdějších předpisů a odevzdá ji nejpozději **do 22 týdnů** od zahájení plnění na zpracování dalších stupňů PD, zároveň s řádným podáním žádosti o rozhodnutí v tomto společném řízení.

Termín plnění pro autorský dozor:

Zahájení plnění:

na písemnou výzvu objednatele

Dokončení plnění:

po dokončení a předání všech dodávek, služeb a stavebních prací, předpokládaných příslušnou projektovou dokumentací a po kolaudaci vlastní stavby, realizované na základě zpracované PD.

4. Článek 6 odst. 2 původní smlouvy o dílo se doplňuje o písm. d1) včetně d2) a nově zní takto:

Celková cena za realizaci předmětu díla je vzhledem k dále uvedenému rozsahu dílčích částí následující:

a) cena za realizaci předmětu díla dle článku 4 odst. 2 písm. a) (zpracování PD bouracích prací) činí:

cena bez DPH	195 000 Kč (slovy jedno sto devadesát pět tisíc korun českých)
DPH samostatně	40 950 Kč (slovy čtyřicet tisíc devět set padesát korun českých)
cena s DPH	235 950 Kč (slovy dvě stě třicet pět tisíc devět set padesát korun českých)

b) cena za realizaci předmětu díla dle článku 4 odst. 2 písm. b) (zpracování studie proveditelnosti) činí:

cena bez DPH	158 000 Kč (slovy jedno sto padesát osm tisíc korun českých)
DPH samostatně	33 180 Kč (slovy třicet tři tisíc jedno sto osmdesát korun českých)
cena s DPH	191 180 Kč (slovy jedno sto devadesát jedna tisíc jedno sto osmdesát korun českých)

b1) cena za realizaci předmětu díla dle článku 4 odst. 2 písm. b1) (zpracování páté varianty v nově stanoveném řešeném území) činí:

cena bez DPH	30 000 Kč (slovy třicet tisíc korun českých)
DPH samostatně	6 300 Kč (slovy šest tisíc tři sta korun českých)
cena s DPH	36 300 Kč (slovy třicet šest tisíc tři sta korun českých)

b2) cena za realizaci předmětu díla dle článku 4 odst. 2 písm. b2) (zpracování projektové dokumentace bouracích prací v nově stanoveném řešeném území) činí:

cena bez DPH	125 000 Kč (slovy jedno sto dvacet pět tisíc korun českých)
DPH samostatně	26 250 Kč (slovy dvacet šest tisíc dvě stě padesát korun českých)
cena s DPH	151 250 Kč (slovy jedno sto padesát jedna tisíc dvě stě padesát korun českých)

b3) cena za realizaci předmětu díla dle článku 4 odst. 2 písm. b3) (variantní řešení ulice Žižkova) činí:

cena bez DPH	35 000 Kč (slovy třicet pět tisíc korun českých)
DPH samostatně	7 350 Kč (slovy sedm tisíc tři sta padesát korun českých)

cena s DPH	42 350 Kč (slovy čtyřicet dva tisíc tři sta padesát korun českých)
- c) cena za realizaci předmětu díla dle článku 4 odst. 2 písm. c) (zpracování DUR) činí:
cena bez DPH	586 000 Kč (slovy pět set osmdesát šest tisíc korun českých)
DPH samostatně	123 060 Kč (slovy jedno sto dvacet tři tisíc šedesát korun českých)
cena s DPH	709 060 Kč (slovy sedm set devět tisíc šedesát korun českých)
- d) cena za realizaci předmětu díla dle článku 4 odst. 2 písm. d) (zpracování DSP) činí:
cena bez DPH	834 000 Kč (slovy osm set třicet čtyři tisíc korun českých)
DPH samostatně	175 140 Kč (slovy jedno sto sedmdesát pět tisíc jedno sto čtyřicet korun českých)
cena s DPH	1 009 140 Kč (slovy jeden milion devět tisíc jedno sto čtyřicet korun českých)
- d1) cena za realizaci předmětu díla dle článku 4 odst. 2 písm. d1) (Vypracování povinných příloh pro předložení žádosti o podporu do dotačního programu Národní plán obnovy (NPO) a d2) (vypracování objemového propočtu a průzkumů trhu na nábytek a elektroniku) činí:**
cena bez DPH	88 000 Kč (slovy osmdesát osm tisíc korun českých)
DPH samostatně	18 480 Kč (slovy osmnáct tisíc čtyři sta osmdesát korun českých)
cena s DPH	106 480 Kč (slovy sto šest tisíc čtyři sta osmdesát korun českých)
- e) cena za realizaci předmětu díla dle článku 4 odst. 2 písm. e) (zpracování DPS a spolupráce, vč. Projektové dokumentace nábytku a projektové dokumentace elektroniky a doplnění objemového propočtu a průzkumu trhu na nábytek a elektroniku) činí:
cena bez DPH	859 000 Kč (slovy osm set padesát devět tisíc korun českých)
DPH samostatně	180 390 Kč (slovy jedno sto osmdesát tisíc tři sta devadesát korun českých)
cena s DPH	1 039 390 Kč (slovy jeden milion třicet devět tisíc tři sta devadesát korun českých)
- f) cena za realizaci předmětu díla dle článku 4 odst. 2 písm. f) (autorský dozor) činí:
cena celkem bez DPH	200 000 Kč (slovy dvě stě tisíc korun českých)
DPH samostatně	42 000 Kč (slovy čtyřicet dva tisíc korun českých)
cena s DPH	242 000 Kč (slovy dvě stě čtyřicet dva tisíc korun českých)
-
- g) součet dílčích cen výše dle písm. a), b), b1), b2), b3), c), d), d1) včetně d2), e) a f):
cena bez DPH	3 110 000 Kč (slovy tři miliony sto deset tisíc korun českých)
DPH samostatně	653 100 Kč (slovy šest set padesát tři tisíc jedno sto korun českých)
cena s DPH	3 763 100 Kč (slovy tři miliony sedm set šedesát tři tisíc jedno sto korun českých).

5. Článek 7 odst. 2 původní smlouvy o dílo se mění a nově zní takto:

Cenu díla uhradí objednatel na základě faktur zhotovitele vystavených po řádném dokončení, předání a převzetí jednotlivých částí předmětu díla v následujícím členění a následujícím způsobem:

- a) dílo dle článku 4 odst. 2 písm. a) – zpracování projektové dokumentace bouracích prací,
- b) dílo dle článku 4 odst. 2 písm. b), b1) a b3) – předložení požadovaného počtu variant návrhů a zpracování studie proveditelnosti,
- c) dílo dle článku 4 odst. 2 písm. b2) – zpracování projektové dokumentace bouracích prací,
- d) dílo dle článku 4 odst. 2 písm. c) – zpracování DUR,
- e) dílo dle článku 4 odst. 2 písm. d) – zpracování DSP,
dílo dle článku 4 odst. 2 písm. d1) - vypracování povinných příloh pro předložení žádosti o podporu do dotačního programu Národní plán obnovy (NPO),
dílo dle článku 4 odst. 2 písm. d2) - vypracování objemového propočtu a průzkumů trhu na nábytek a elektroniku
- f) dílo dle článku 4 odst. 2 písm. e) vypracování DPS a spolupráce, včetně Projektové dokumentace nábytku a projektové dokumentace elektroniky a doplnění průzkumu trhu na nábytek a elektroniku,
- g) dílo dle článku 4 odst. 2 písm. f) – autorský dozor.

Za řádné dokončení díla se rozumí podpis akceptačního protokolu, kde bude výslovně uvedeno, zda objednatel dílo přijímá.

Zhotovitel má právo vystavit účetní doklad (fakturu) pouze za bezvadně uskutečněné plnění předmětu smlouvy dle příslušného oddílu, přičemž platí, že:

- a) 80 % ceny díla dle článku 6 odst. 2 písm. a) zpracování projektové dokumentace bouracích prací bude zhotoviteli zapláceno po předání příslušného počtu PD bouracích prací v rozsahu a za podmínek stanovených touto smlouvou, a 20 % ceny za tuto část díla bude zhotoviteli zapláceno **po získání pravomocného souhlasu s odstraněním stavby, případně pravomocného povolení k odstranění stavby;**
- b) 100 % ceny díla dle článku 6 odst. 2 písm. b) předložení požadovaného počtu variant návrhů a zpracování studie proveditelnosti bude zhotoviteli zapláceno po předání příslušného počtu PD studie proveditelnosti včetně kladného závazného stanoviska, případně kladného konzultačního stanoviska;
 - b1) **100 % ceny díla dle článku 6 odst. 2 písm. b1) po zpracování studie proveditelnosti bude zhotoviteli zapláceno po předání příslušného počtu PD studie proveditelnosti včetně kladného závazného stanoviska, případně kladného konzultačního stanoviska;**
 - b2) **80 % ceny díla dle článku 6 odst. 2 písm. b2) zpracování projektové dokumentace bouracích prací bude zhotoviteli zapláceno po předání příslušného počtu PD bouracích prací v rozsahu a za podmínek stanovených touto smlouvou, a 20 % ceny za tuto část díla bude zhotoviteli zapláceno po nabytí právní moci souhlasu s odstraněním stavby;**
 - b3) **100 % ceny díla dle článku 6 odst. 2 písm. b3) po zpracování studie proveditelnosti bude zhotoviteli zapláceno po předání příslušného počtu PD studie proveditelnosti včetně kladného závazného stanoviska, případně kladného konzultačního stanoviska;**
- c) 80 % ceny díla dle článku 6 odst. 2 písm. c) DUR bude zhotoviteli zapláceno po předání příslušného počtu DUR v rozsahu a za podmínek stanovených touto smlouvou, ne však dříve než nabyde právní moci souhlasu s odstraněním stavby a 20 % ceny za tuto část díla bude zhotoviteli zapláceno **po získání pravomocného souhlasu s odstraněním stavby, případně pravomocného povolení k odstranění stavby dle článku 4 odst. 2 písm. a) a písm b2);**
- d) 80 % ceny díla dle článku 6 odst. 2 písm. d) DSP bude zhotoviteli zapláceno po předání

příslušného počtu DSP v rozsahu a za podmínek stanovených touto smlouvou, ne však dříve než nabyde právní moci územní rozhodnutí a 20 % ceny za tuto část díla bude zhotoviteli zaplaceno po nabytí právní moci stavebního povolení;

90 % ceny díla dle **článku 6 odst. 2 písm. d1) vypracování povinných příloh** a dílo dle **článku 4 odst. 2 písm. d2) vypracování objemového propočtu a průzkumů trhu na nábytek a elektroniku** bude zhotoviteli zaplaceno po předání příslušného počtu vyhotovení v rozsahu a za podmínek stanovených touto smlouvou a 10 % ceny díla po vypořádání připomínek k doloženým přílohám ze strany dotačního orgánu, nejdéle do 12 měsíců od předání.

- e) V případě vedení společného územního a stavebního řízení (tedy v případě zpracování společné DUR+DSP) bude zhotoviteli dle článku 6 odst. 2 písm. c) a d) ve smyslu čl. 6 odst. 4 zaplaceno 80 % z ceny díla po předání příslušného počtu DUR+DSP v rozsahu a za podmínek stanovených touto smlouvou, **ne však dříve než dojde k získání pravomocného souhlasu s odstraněním stavby, případně pravomocného povolení k odstranění stavby dle článku 4, odst. 2, písm. a); a dle článku 4, odst. 2, písm. b2)** a 20 % ceny za tuto část díla bude zhotoviteli zaplaceno po získání pravomocného společného povolení;
- f) 90 % ceny díla **dle článku 6 odst. 2 písm. e) (DPS a Projektové dokumentace nábytku a projektové dokumentace elektroniky a doplnění průzkumu trhu na nábytek a elektroniku)** bude zhotoviteli zaplaceno po předání příslušného počtu DPS a PD nábytku a elektroniky v rozsahu a za podmínek stanovených touto smlouvou a 10 % ceny této části díla bude zhotoviteli zaplaceno po nabytí právní moci kolaudačního souhlasu. Pokud by objednatel nezapočal s prováděním vlastní stavby, která bude předmětem PD do 12 měsíců od předání DPS, doplatí zbylých 10% ceny této části díla bez splnění podmínky podle předchozí věty. Objednatel je oprávněn vyplatit zbylých 10 % ceny této části díla i dříve, rozhodne-li, že nezhájí realizaci předmětu projektové dokumentace ve lhůtě 12 měsíců od předání DPS;
- g) **Autorský dozor** bude hrazen na základě dílčích měsíčních faktur a na základě konečné faktury. Dílčí faktury budou zhotovitelem vystavovány po ukončení každého měsíce, a to na částku rozdělenou poměrově za každý měsíc, nejvýše však do dosažení částky 90 % ceny uvedené v čl. 6 odst. 2 písm. f) a zaslány objednateli vždy nejpozději do 14. dne následujícího měsíce. Jako den uskutečnění dílčího zdanitelného plnění bude uveden poslední den kalendářního měsíce, v němž vznikl nárok na fakturovanou odměnu. Vystavené faktury musí být odsouhlaseny objednatelem. Konečnou fakturu na úhradu zbylé části ceny dle čl. 6 odst. 2 písm. f) je zhotovitel oprávněn vystavit nejprve dne, od kterého je možné užívat dokončenou stavbu v souladu se stavebním zákonem.

Veškeré cenové údaje budou uvedeny v Kč a platby budou probíhat výhradně v Kč (CZK).

III.

Ustanovení přechodná a závěrečná

1. Tento dodatek nabývá platnosti dnem podpisu oběma smluvními stranami (až podpisem druhé ze smluvních stran), účinnosti dnem uveřejnění v souladu se zákonem č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv), ve znění pozdějších předpisů. Uveřejnění dodatku zajistí objednatel.
2. Smluvní strany shodně prohlašují, že se seznámily s celým obsahem tohoto dodatku včetně jeho příloh a s celým obsahem tohoto dodatku souhlasí. Zároveň prohlašují, že tento dodatek uzavřely svobodně, vážně, určitě a srozumitelně, nikoliv v tísní či nápadně nevýhodných podmínkách a na důkaz tohoto připojují svoje podpisy.
3. Tento dodatek je v souladu s § 211 odst. 3 zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů, ve spojení se zákonem č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech

a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů, uzavřen v elektronické podobě, přičemž obě smluvní strany obdrží její elektronický originál.

4. Smluvní strany jsou povinny zajistit, aby v případě jejich rozdělení, sloučení, jakékoliv jiné přeměně nebo převodu práv na dceřiné společnosti byl právní nástupce zavázán stejně jako smluvní strana této smlouvy a aby v takovém případě nedošlo ke zkrácení práv druhé strany.
5. O uzavření tohoto dodatku rozhodl na základě usnesení Rady Královéhradeckého kraje č. RK/13/514/2022 ze dne 28.3. 2022 hejtman Královéhradeckého kraje.

Přílohy tohoto dodatku:

Příloha č. 1: Změny závazků ze smlouvy

Příloha č. 2: P4_Metodická pomůcka pro způsob doložení specifických kritérií

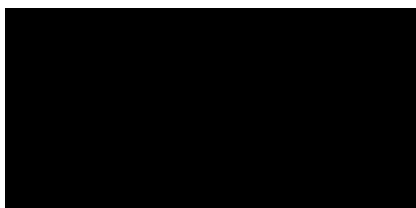
Příloha č. 3: P5_Metodické posuzování staveb z hlediska výskytu chráněných pruhů

Příloha č. 4: P17_Kontrolní protokol k DNSH_NPO

Příloha č. 5: P18_Metodický pokyn k DNSH pro VK 3.3_NPO

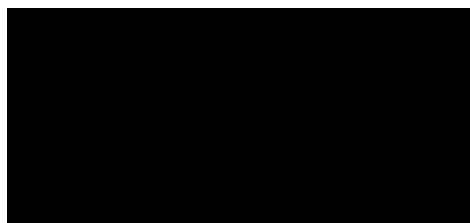
Příloha č. 6: P5_Věcné podmínky pro realizaci projektů pobytových služeb péče_2

Za objednatele:

Mgr. Martin Červíček
hejtman Královéhradeckého kraje

Za zhotovitele:

Ing. Martin Uličný
jednatel společnosti

ZMĚNY ZÁVAZKŮ ZE SMLOUVY

(ve smyslu § 222 zákona č. 134/2016 Sb. - Zákona o zadávání veřejných zakázek)

Název veřejné zakázky:

Dostavba domova pro seniory ve Vrchlabí - PD

§ 222 - TABULKA K ODSTAVCI 4

Původní smluvní cena (vstupní)	2 232 000,00 Kč bez DPH		
Vyhradil si zadavatel právo na vyhrazené změny závazku (opce)?	NE		
Druh veřejné zakázky	služby nebo dodávky		
Vícepráce (k odst. 4)	+ 190 000,00 Kč bez DPH	Dodatek č. 1	ANO
Méněpráce (k odst. 4)	- 0,00 Kč bez DPH		
Vícepráce (k odst. 4)	+ 0,00 Kč bez DPH	Dodatek č. 2	ANO
Méněpráce (k odst. 4)	- 0,00 Kč bez DPH		
Vícepráce (k odst. 4)	+ 23 000,00 Kč bez DPH	Dodatek č. 3	ANO
Méněpráce (k odst. 4)	- 0,00 Kč bez DPH		
		Dodatek č. 4	NE
Součet všech víceprací (k odst. 4)	+ 213 000,00 Kč bez DPH	POSOUZENÍ: Nejedná se o podstatnou změnu závazku.	
Součet všech méněprací (k odst. 4)	- 0,00 Kč bez DPH		
Změna závazku ze smlouvy (absolutní hodnota)	213 000,00 Kč bez DPH		
a) <i>(Změna ZzS) ≤ (limit nadlimitní VZ)</i>	213 000 Kč ≤ 5 494 000 Kč		
b) <i>(Změna ZzS / Smluvní cena) ≤ 10 %</i>	9,54 % ≤ 10,00 %		

§ 222 - TABULKA K ODSTAVCI 5

Smluvní cena	2 232 000,00 Kč bez DPH		
Vícepráce (k odst. 5)	+ 0,00 Kč bez DPH	Dodatek č. 1	ANO
Méněpráce (k odst. 5)	- 0,00 Kč bez DPH		
Vícepráce (k odst. 5)	+ 0,00 Kč bez DPH	Dodatek č. 2	ANO
Méněpráce (k odst. 5)	- 0,00 Kč bez DPH		
Vícepráce (k odst. 5)	+ 0,00 Kč bez DPH	Dodatek č. 3	ANO
Méněpráce (k odst. 5)	- 0,00 Kč bez DPH		
Součet všech víceprací (k odst. 5)	+ 0,00 Kč bez DPH	POSOUZENÍ: Nejedná se o podstatnou změnu závazku.	
Součet všech méněprací (k odst. 5)	- 0,00 Kč bez DPH		
Změna závazku ze smlouvy (absolutní hodnota)	0,00 Kč bez DPH		
c) <i>(Změna ZzS / Smluvní cena) ≤ 50 %</i>	0,00 % ≤ 50,00 %		

§ 222 - TABULKA K ODSTAVCI 6

Smluvní cena	2 232 000,00 Kč bez DPH		
Vícepráce (k odst. 6)	+ 0,00 Kč bez DPH	Dodatek č. 1	ANO
Méněpráce (6) související s vícepracemi	- 0,00 Kč bez DPH		
Méněpráce (6) nesouvisející s vícepracemi	- 0,00 Kč bez DPH		
Vícepráce (k odst. 6)	+ 600 000,00 Kč bez DPH	Dodatek č. 2	ANO
Méněpráce (6) související s vícepracemi	- 0,00 Kč bez DPH		
Méněpráce (6) nesouvisející s vícepracemi	- 0,00 Kč bez DPH		
Vícepráce (k odst. 6)	+ 65 000,00 Kč bez DPH		

Měněpráce (6) související s vícepracemi	- 0,00 Kč bez DPH	Dodatek č. 3	ANO
Měněpráce (6) nesouvisející s vícepracemi	- 0,00 Kč bez DPH		
Součet všech víceprací (k odst. 6)	+ 665 000,00 Kč bez DPH		
Součet všech měněprací (k odst. 6) souvisejících s vícepracemi	- 0,00 Kč bez DPH		
Součet všech měněprací (k odst. 6) nesouvisejících s vícepracemi	- 0,00 Kč bez DPH	POSOUZENÍ:	
Změna závazku ze smlouvy (absolutní hodnota)	665 000,00 Kč bez DPH	Nejedná se o podstatnou změnu závazku.	
c) (Změna ZzS / Smluvní cena) ≤ 50 %	29,79 % ≤ 50,00 %		

§ 222 - NAVÝŠENÍ = SOUHRN Z ODST. 5 A 6			
Smluvní cena	2 232 000,00 Kč bez DPH		
(5)	Všechny vícepráce (k odst. 5)	+ 0,00 Kč bez DPH	
	Všechny měněpráce (k odst. 5) související s vícepracemi	- 0,00 Kč bez DPH	
(6)	Všechny vícepráce (k odst. 6)	+ 665 000,00 Kč bez DPH	POSOUZENÍ:
	Všechny měněpráce (k odst. 6) související s vícepracemi	- 0,00 Kč bez DPH	
Navýšení - souhrn z odst. 5, 6 (vícepráce po odečtení měněprací)	665 000,00 Kč bez DPH	Navýšení nepřekročí 30 %.	
(9) (Navýšení / Smluvní cena) ≤ 30 %	29,79 % ≤ 30,00 %		

§ 222 - TABULKA K ODSTAVCI 7			
Cena původních (nahraz.) položek	0,00 Kč bez DPH	Dodatek č. 1	ANO
Cena nových položek	0,00 Kč bez DPH		
POSOUZENÍ:	0 Kč ≥ 0 Kč		
Rozdíl (měněpráce) (k odst. 7)	- 0,00 Kč bez DPH	Dodatek č. 2	ANO
Cena původních (nahraz.) položek	0,00 Kč bez DPH		
Cena nových položek	0,00 Kč bez DPH		
POSOUZENÍ:	0 Kč ≥ 0 Kč		
Rozdíl (měněpráce) (k odst. 7)	- 0,00 Kč bez DPH	Dodatek č. 3	ANO
Cena původních (nahraz.) položek	0,00 Kč bez DPH		
Cena nových položek	0,00 Kč bez DPH		
POSOUZENÍ:	0 Kč ≥ 0 Kč		
Rozdíl (měněpráce) (k odst. 7)	- 0,00 Kč bez DPH		
Součet všech měněprací (k odst. 7)	- 0,00 Kč bez DPH		

SOUHRNNÁ TABULKA AKTUÁLNÍHO DODATKU	
Číslo aktuálního dodatku	3
Celková hodnota všech víceprací (aktuálního dodatku)	+ 88 000,00 Kč bez DPH
Celková hodnota všech měněprací (aktuálního dodatku)	- 0,00 Kč bez DPH
Celkové navýšení smluvní ceny (aktuálního dodatku)	88 000,00 Kč bez DPH

SOUHRNNÁ TABULKA VŠECH DODATKŮ	
--------------------------------	--

Původní smluvní cena (vstupní)	2 232 000,00 Kč bez DPH
Cena po navýšení z dodatku č. 1	2 422 000,00 Kč bez DPH
Cena po navýšení z dodatku č. 2	3 022 000,00 Kč bez DPH
Cena po navýšení z dodatku č. 3	3 110 000,00 Kč bez DPH
Současná cena se zahrnutím všech změn (bez DPH)	3 110 000,00 Kč bez DPH

Výpočet provedl/a: Roman Čapek

NÁRODNÍ PLÁN OBNOVY

SPECIFICKÁ PRAVIDLA PRO ŽADATELE A PŘÍJEMCE

KOMPONENTA 3. 3.

MODERNIZACE SLUŽEB ZAMĚSTNANOSTI A ROZVOJ
TRHU PRÁCE

INVESTICE 3.3.3

ROZVOJ A MODERNIZACE MATERIÁLNĚ TECHNICKÉ
ZÁKLADNY SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

VÝZVA Č. 31_22_003

PŘÍLOHA Č. 4

METODICKÁ POMŮCKA PRO ZPŮSOB DOLOŽENÍ SPECIFICKÝCH KRITÉRIÍ PŘIJATELNOSTI V OBLASTI ENERGETICKÉ NÁROČNOSTI BUDOVY

VYDÁNÍ 1.00

PLATNOST OD 6. 5. 2022

1. Rozdělení staveb na nové budovy, změnu dokončené budovy a změnu dokončené památkově chráněné budovy

Rozdělení staveb na nové budovy a změny dokončených budov se posuzuje podle § 6, odst. 3 vyhlášky č. 264/2020 Sb., o energetické náročnosti budov.

V případě změny dokončené budovy, kdy se celková energeticky vztažná plocha rozšiřuje na nejméně dvouapůlnásobek původní celkové energeticky vztažné plochy, musí být splněny požadavky pro výstavbu nové budovy.

V ostatních případech musí být splněny požadavky pro změnu dokončené budovy.

Kritéria pro změny dokončené budovy, která je památkově chráněna, se vztahují na budovy uvedené v zákoně č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, jako kulturní památka nebo budovy, které nejsou kulturní památkou, ale nachází se v památkové rezervaci, v památkové zóně nebo v ochranném pásmu nemovité kulturní památky, nemovité národní kulturní památky, památkové rezervace nebo památkové zóny. Předpokladem pro aplikaci tohoto kritéria je závazné stanovisko orgánu památkové péče omezujícího rozsah renovace a nemožnost dosažení kritéria pro nepamátkově chráněné objekty.

2. Vysvětlení a definice jednotlivých kritérií přijatelnosti oblasti energetické náročnosti budovy

a) Pro posouzení kvality vnitřního prostředí pro všechny stavby:

Musí být zajištěna trvalá koncentrace CO₂ ≤ 1500 ppm, a to v obytných a pobytových místnostech v souladu s pravidlem správné praxe HK ČR r. č. HKCR/4/17/01 ze dne 16. 8. 2017, TPW 170 01 – splnění kritéria se posuzuje prohlášením autorizované osoby v oboru technika vnitřního prostředí s uvedením výpisu obytných a pobytových místností v posuzované budově a popisu zajištění konceptu větrání ve vazbě na projektovou dokumentaci a popis souladu s pravidlem správné praxe HK ČR r. č. HKCR/4/17/01 ze dne 16. 8. 2017, TPW 170 01. Na plnění tohoto požadavku může být udělena výjimka u památkově chráněných budov dle § 7 odst. 5 zákona č. 406/2000 Sb. o hospodaření energií, ve znění pozdějších předpisů, pokud tomu brání technické parametry budovy (s ohledem na památkovou ochranu), aby mohly být podmínky splněny.

Musí být zajištěna nejvyšší denní teplota vzduchu v místnosti (v letním období) $\theta_{ai,max} \leq \theta_{ai,max,N}$ dle požadavků ČSN 730540-2. Stanovuje se výpočtem na základě typického způsobu užívání zohledňujícího navržený koncept větrání. Na plnění tohoto požadavku může být udělena výjimka u památkově chráněných budov dle § 7 odst. 5 zákona č. 406/2000 Sb. o hospodaření energií, ve znění pozdějších předpisů, pokud tomu brání technické parametry budovy (s ohledem na památkovou ochranu), aby mohly být podmínky splněny.

b) Pro posouzení opatření na snížení spotřeby energie nové budovy:

V případě výstavby nových budov musí být realizována opatření na dosažení potřeby primární energie alespoň o 20 % nižší, než je požadavek na budovy s téměř nulovou spotřebou energie.

Výstavba nových budov se řídí **klimatickým koeficientem energeticky úsporné budovy dle NZEB (Nearly zero – energy buildings)** a vychází ze směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/31/EU ve znění směrnice 2018/844/EU, která upravuje problematiku budov s téměř nulovou spotřebou energie. Na národní úrovni České republiky byla transpozice některých požadavků evropské směrnice, týkajících se kontroly a hodnocení energetické náročnosti budov, provedena novelou zákona č. 406/2000 Sb.,

o hospodaření energií, ve znění pozdějších předpisů, a technicky tyto požadavky upřesňuje příloha č. 5 prováděcí vyhlášky č. 264/2020 Sb., o energetické náročnosti budov ve znění pozdějších předpisů.

c) Pro posouzení opatření na snížení spotřeby energie změny dokončené budovy jsou stanoveny tyto technické podmínky:

Kritéria přijatelnosti jsou rozdělena na obecná a specifická. Obecná kritéria musí splnit všechny podané žádosti, bez ohledu na oblast podpory. Specifická kritéria se pro různé typy projektů mohou lišit. **Je možno uplatnit výjimku s ohledem na stanovisko příslušného orgánu památkové péče. U architektonicky cenných budov bude jako součást žádosti navíc dokládáno ještě o Stanovisko Národního památkového ústavu.**

Obecná kritéria přijatelnosti

- **Nebudou podporovány projekty již schválené k podpoře z Operačního programu Životní prostředí 2014-2020.**
- Po realizaci projektu musí budova plnit minimálně parametry energetické náročnosti definované § 6 odst. 2 vyhlášky č. 264/2020 Sb., o energetické náročnosti budov. Tento požadavek se netýká památkově chráněných budov v souladu s § 7 odst. 5 zákona č. 406/2000 Sb. ve znění pozdějších předpisů a architektonicky cenných budov.
- V případě realizace systémů nuceného větrání s rekuperací odpadního tepla musí být suchá účinnost zpětného získávání tepla (rekuperátoru) min. 65 % dle ČSN EN 308.
- V případě realizace systémů nuceného větrání s rekuperací odpadního tepla ve výukových a shromažďovacích prostorách budov sloužících pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých musí být systém regulován dle množství CO₂ v místnostech prostřednictvím infračervených čidel, tzv. IR senzorů.
- Pokud je jedním z opatření projektu zlepšení tepelně technických vlastností obvodových konstrukcí budovy, musí být na objektu proveden zoologický průzkum a na jeho základě zpracovaný odborný posudek k možnému výskytu synantropních zvláště chráněných druhů živočichů. Pokud je výskyt synantropních zvláště chráněných druhů živočichů prokázán, je nezbytné jejich sídla (hnízdíště, sezónní úkryty atp.) zachovat v původní nebo modifikované podobě, případně, pokud charakter stavebních úprav jejich zachování vylučuje, zajistit v odpovídajícím rozsahu jejich náhradu v souladu s ustanoveními zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů a obecně postupovat v souladu s Metodikou posuzování staveb z hlediska výskytu obecně a zvláště chráněných synantropních druhů živočichů (viz. příloha č. 4 Specifických pravidel výzvy pro žadatele a příjemce)
- Po realizaci projektu nesmí být v budově pro vytápění nebo přípravu teplé vody využívána tuhá fosilní paliva.
- V případě náhrady stávajícího zdroje tepla, musí být nový zdroj tepla zařazen do dvou nejvyšších dostupných tříd energetické účinnosti pro daný typ výrobku stanovené podle nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 811/2013 ze dne 18. února 2013, kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/30/EU, pokud jde o uvádění spotřeby energie na energetických štítcích ohříváčů pro vytápění vnitřních prostorů, kombinovaných ohříváčů, souprav sestávajících z ohříváče pro vytápění vnitřních prostorů, regulátoru teploty a solárního zařízení a souprav sestávajících z kombinovaného ohříváče, regulátoru teploty a solárního zařízení.
- Nebude podporována výměna zdroje na vytápění, kterou by došlo k úplnému odpojení od soustavy zásobování dle zákona č. 458/2000 Sb. o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (dále jen „SZTE“). V případě

částečné náhrady dodávek energií ze SZTE, je možno projekt podpořit pouze se souhlasem vlastníka či provozovatele SZTE.¹

- V rámci projektu musí být zajištěno vyregulování otopné soustavy.
- Soulad projektu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/852 ze dne 18. června 2020 o zřízení rámce pro usnadnění udržitelných investic a o změně nařízení (EU) 2019/2088.

Specifická kritéria přijatelnosti pro opatření na snížení spotřeby energie při provádění změny dokončené budovy

Projekty musí splnit minimální technické požadavky uvedené v těchto podmínkách odpovídající typu budovy a realizovaným opatřením. Minimální technické požadavky na renovace:

Podpora pro rekonstrukce A

Opatření, zaměřená na energetickou účinnost, která v průměru dosáhnou alespoň 30% úspory primární energie z neobnovitelných zdrojů².

Běžné objekty (změna dokončené budovy)

Sledovaný parametr	Minimální požadované hodnoty
Úspora primární energie z neobnovitelných zdrojů	≥ 30 %
Průměrný součinitel prostupu tepla obálky budovy	≤ 0,95 x U _{em,R}
Součinitel prostupu tepla pro měněné stavební prvky vyjma oken, na něž se vztahuje podpora	≤ U _{REC} požadavek dle ČSN 730540-2
Součinitel prostupu tepla oken, na něž se vztahuje podpora¹⁾	≤ 0,60 x U _R

¹⁾ Výjimku mohou tvořit výplně otvorů dle ČSN 730540-2, bodu 5.2.8.

Památkově chráněné a architektonicky cenné budovy (změna dokončené budovy)

Sledovaný parametr	Minimální požadované hodnoty
Úspora primární energie z neobnovitelných zdrojů	≥ 30 %
Součinitel prostupu tepla pro měněné stavební prvky vyjma oken, na něž se vztahuje podpora¹⁾	≤ U _{REC} požadavek dle vyhlášky č. 264/2020 Sb.

1) Je možno uplatnit výjimku s ohledem na stanovisko příslušného orgánu památkové péče.

¹ **Soustavou zásobování tepelnou energií** se rozumí soustava tvořená vzájemně propojeným zdrojem nebo zdroji tepelné energie a rozvodným tepelným zařízením sloužící pro dodávky tepelné energie pro vytápění, chlazení, ohřev teplé vody a technologické procesy, je-li provozována na základě licence na výrobu tepelné energie a licence na rozvod tepelné energie; soustava zásobování tepelnou energií je zřizována a provozována ve veřejném zájmu.

² Vazba na indikátor 00048 Počet renovací dětských skupin, které v průměru dosahují buď alespoň 30 % úspor primární energie, nebo alespoň 30 % snížení přímých a nepřímých emisí skleníkových plynů a indikátor 00043 Počet renovací staveb sociální infrastruktury, které v průměru dosahují buď alespoň 30 % úspor primární energie, nebo alespoň 30% snížení přímých a nepřímých emisí skleníkových plynů.

Kromě výše definované úspory primární energie může žadatel v případě rekonstrukcí A zvolit variantu přijetí opatření, jimiž bude dosaženo alespoň 30% snížení přímých a nepřímých emisí skleníkových plynů, a to v rozmezí $\geq 30\%$.

Podpora pro rekonstrukce B

Výjimku z neplnění 30% úspory primární energie z neobnovitelných zdrojů je možno uplatnit u památkově chráněných budov v souladu s § 7 odst. 5 zákona č. 406/2000 Sb. ve znění pozdějších předpisů, architektonicky cenných budov, s ohledem na stanovisko příslušného orgánu památkové péče, a také v případě, pokud budou dány objektivní důvody, že budova nemůže **dosáhnout parametry rekonstrukce A**.

Dále potom pro budovy, které již před realizací projektu plní parametry energetické náročnosti definované § 6 odst. 2 vyhlášky č. 264/2020 Sb., o energetické náročnosti budov a řeší pouze dílčí opatření.

Typ budov, který bude zařazen do kategorie nedosahujících parametrů úspory 30 % primární energie z neobnovitelných zdrojů³.

Běžné objekty (změna dokončené budovy)

Sledovaný parametr	Minimální požadované hodnoty
Úspora primární energie z neobnovitelných zdrojů	$\geq 2\% < 30\%$
Průměrný součinitel prostupu tepla obálky budovy	$\leq 0,95 \times U_{em,R}$
Součinitel prostupu tepla pro měněné stavební prvky vyjma oken, na něž se vztahuje podpora	$\leq U_{REC}$ požadavek dle ČSN 730540-2
Součinitel prostupu tepla oken, na něž se vztahuje podpora ¹⁾	$\leq 0,60 \times U_R$

¹⁾ Výjimku mohou tvořit výplně otvorů dle ČSN 730540-2, bodu 5.2.8.

³ Vazba na indikátor 00049 Jiné energeticky účinné renovace dětských supin, které v průměru nedosahují buď alespoň 30 % úspor primární energie, ani alespoň 30 % snížení přímých a nepřímých emisí skleníkových plynů a indikátor 00043 Počet renovací staveb sociální infrastruktury, které v průměru dosahují buď alespoň 30 % úspor primární energie, nebo alespoň 30% snížení přímých a nepřímých emisí skleníkových plynů.

Památkově chráněné a architektonicky cenné budovy (změna dokončené budovy)

Sledovaný parametr	Minimální požadované hodnoty
Úspora primární energie z neobnovitelných zdrojů	$\geq 2\% < 30\%$
Součinitel prostupu tepla pro měněné stavební prvky vyjma oken, na něž se vztahuje podpora	$\leq U_{REC}$ požadavek dle vyhlášky č. 264/2020

Kromě výše definované úspory primární energie může žadatel v případě rekonstrukcí B zvolit variantu přijetí opatření, která nedosahují alespoň 30% snížení přímých a nepřímých emisí skleníkových plynů, a to v rozmezí $\geq 2\% < 30\%$.

V případě realizace fotovoltaických systémů:

- Podporovány mohou být pouze výroby, ve kterých budou instalovány výhradně fotovoltaické moduly, měniče a akumulátory s nezávisle ověřenými parametry prokázanými certifikáty vydanými akreditovanými certifikačními orgány⁴ na základě níže uvedených souborů norem:

Technologie	Soubory norem (je-li relevantní)
Fotovoltaické moduly	IEC 61215, IEC 61730
Měniče	IEC 61727, IEC 62116, normy řady IEC 61000 dle typu
Elektrické akumulátory	dle typu akumulátoru (pro nejčastější lithiové akumulátory IEC 63056:2020 nebo IEC 62619:2017 nebo IEC 62620:2014)

- Použité fotovoltaické moduly a měniče musí dosahovat minimálně níže uvedených účinností:

Technologie	Minimální účinnost
Fotovoltaické moduly při standardních testovacích podmínkách ⁵ (STC)	19,0 % pro monofaciální moduly z monokrystalického křemíku, 18,0 % pro monofaciální moduly z multikrystalického křemíku, 19,0 % pro bifaciální moduly při 0 % bifaciálním zisku, 12,0 % pro tenkovrstvé moduly, nestanoveno pro speciální výrobky a použití ⁶ .
Měniče	97,0 % (Euro účinnost)

⁴ Akreditovaný subjekt podle ČSN EN ISO/IEC 17065:2013.

⁵ Standardní testovací podmínky (Standard Test Conditions) – intenzita záření 1000 W/m², spektrum AM1,5 Global a teplota modulu 25 °C.

⁶ Např. speciální fotovoltaické krytiny, technologie určené pro ploché střechy s nízkou nosností.

- Při realizaci mohou být použity výhradně komponenty s garantovanou životností:

Technologie	Požadované zajištění životnosti
Fotovoltaické moduly	<ul style="list-style-type: none"> - min. 20letá lineární záruka na výkon s max. poklesem na 80 % původního výkonu garantovanou výrobcem - min. 10letá produktová záruka garantovaná výrobcem
Měniče	<ul style="list-style-type: none"> - záruka výrobce či dodavatele trvající min. 10 let na jeho bezodkladnou výměnu či adekvátní náhradu v případě poruchy či poškození
Elektrické akumulátory	<ul style="list-style-type: none"> - záruka s max. poklesem na 60 % nominální kapacity po 10 letech provozu, nebo dosažení min. 2 400násobku nominální energie (Energy Throughput)⁷

- Použité měniče musí být vybaveny plynulou, nebo diskretní říditelností dodávaného výkonu do elektrizační soustavy umožňující změnu dodávaného výkonu výrobní.
- Podpora na vybudování systému akumulace vyrobené elektřiny může být poskytnuta pouze pro systémy s kapacitou⁸ v rozsahu min. 20 % a max. 100 % z teoretické hodinové výroby při instalovaném špičkovém výkonu FVE⁹.
- V případě bateriové akumulace nejsou podporovány technologie na bázi olova, NiCd, ani NiMH.
- Podporovány budou pouze výrobní umístěné na střešní konstrukci nebo na obvodové zdi budovy, spojené se zemí pevným základem a evidované v katastru nemovitostí. Výjimku tvoří projekty, kde z technických důvodů nelze potřebný výkon instalovat přímo na budovu (musí být zdůvodněno v projektové dokumentaci). Zde je možné využít i jiné stávající zpevněné plochy v bezprostřední blízkosti budovy či areálu budov.

V případě realizace solárních termických systémů jsou podporovány pouze:

- zařízení splňující požadavky ČSN EN ISO 9806 nebo ČSN EN 12975-2,
- solární kolektory splňující minimální hodnotu účinnosti η_{sk} dle vyhlášky č. 441/2012 Sb., o stanovení minimální účinnosti užití energie při výrobě elektřiny a tepelné energie za podmínky slunečního ozáření 1000 W/m^2 ,
- zařízení s měrným využitelným ziskem $q_{ss,u} \geq 350 \text{ (kWh.m-2.rok-1)}$.

3. Způsob zpracování průkazu energetické náročnosti budov

Průkaz energetické náročnosti budovy (PENB) bude zpracován v souladu s vyhláškou č. 264/2020 Sb. o energetické náročnosti budov, ve znění pozdějších předpisů, na základě a v souladu s předloženou

⁷ Např. baterie s nominální kapacitou 1 kWh musí být schopna dodat za dobu své životnosti min. 2 400 kWh energie.

⁸ Kapacitou bateriového úložiště se rozumí „využitelná kapacita úložiště“. Tato kapacita musí být prokázána garančními testy při uvedení systému do provozu.

⁹ Pro potřeby této výzvy odpovídá instalovanému výkonu FVE 1kWp hodnota teoretické hodinové výroby při instalovaném špičkovém výkonu FVE ve výši 1 kWh.

projektovou dokumentací pro stávající stav i pro stav po realizaci navržených opatření (u relevantních projektů) a v souladu s typickým profilem užívání budovy. PENB musí obsahovat evidenční číslo.

V případě změny projektu mající vliv na energetické ukazatele uvedené v PENB je žadatel povinen předložit přehled provedených změn, projektovou dokumentaci skutečného stavu a doložit plnění závazných požadavků programu průkazem energetické náročnosti budovy dle skutečného stavu.

4. Náležitosti PENB v souladu s vyhláškou č. 264/2020 Sb. o energetické náročnosti budov, ve znění pozdějších předpisů

V souladu s touto vyhláškou PENB a jeho přílohy musí obsahovat:

- Soupis okrajových podmínek výpočtu a dosažených výsledků:
 - o Popis typického profilu užívání budovy uvažovaných zón – v případě jiných než obytných zón se použití typických profilů užívání dle ČSN 730331-1 povoluje pouze za předpokladu, že budova není ve stávajícím stavu užívána. Typický profil užívání vychází z dat o stávajícím provozu budovy a předpokládaném provozu budovy po realizaci navržených opatření s přihlédnutím k informacím uvedeným v projektové dokumentaci.
 - o Schématické rozdělení budovy do výpočetních zón uvedených v PENB.
 - o Popis skladeb konstrukcí obálky budovy včetně stínících prvků a způsobu jejich ovládní.
 - o Popis technických systémů budovy včetně jejich způsobu regulace a ovládní a vlastností rozhodných pro výpočet energetických ukazatelů budovy.
 - o Popis způsobu stanovení výpočtu měrného tepelného toku větráním v souladu s přílohou č. 5 vyhlášky č. 264/2020 Sb.
- Protokol výpočtu součinitelů prostupu tepla konstrukcí v navrženém stavu,
- Protokol výpočtu měrné roční potřeby tepla na vytápění E_A a na chlazení obsahující důležité vstupní údaje nezbytné pro zpětnou kontrolu výpočtu,
- Protokol výpočtu primární energie z neobnovitelných zdrojů obsahující důležité vstupní údaje nezbytné pro zpětnou kontrolu výpočtu a
- Protokol výpočtu nejvyšší denní teploty vzduchu v místnosti v letním období $\theta_{ai,max}$ [°C].

5. Způsob zpracování energetického posudku

Energetický posudek musí být zpracován podle zákona č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií, ve znění pozdějších předpisů a podle vyhlášky č. 141/2021 Sb., o energetickém posudku a údajích vedených v Systému monitoringu spotřeby energie, ve znění pozdějších předpisů.

Energetický posudek, který je povinnou přílohou žádosti o podporu, musí nad rámec požadavků daných výše uvedenou vyhláškou obsahovat stanovisko energetického specialisty, v němž potvrzuje, že projekt splňuje níže uvedené podmínky:

- obecná i technická kritéria související s výběrem a návrhem provedení opatření na snížení energetické náročnosti stavby splňují požadavky Výzvy i Obecných a Specifických pravidel NPO,

- v případě novostaveb je vypočtená spotřeba primární energie alespoň o 20 % nižší, než je požadavek na budovy s téměř nulovou spotřebou energie,

nebo

- v případě úprav již dokončených staveb budov je spotřeba primární energie vypočtená na základě navržených úprav v souladu s požadavky výzvy, které jsou uvedeny v kapitole Klimatický koeficient;

povinnou součástí potvrzení je v tomto případě přesné procentuální vyjádření úspor primární energie nebo procentuální vyjádření snížení přímých a nepřímých emisí skleníkových plynů a zdůvodnění zařazení rekonstrukce do kategorie A nebo B.

Dále bude potvrzení obsahovat informaci o tom, zda bude v rámci opatření pro snížení energetické náročnosti zaváděn energetický management nebo jiné podobné opatření.

NÁRODNÍ PLÁN OBNOVY

SPECIFICKÁ PRAVIDLA PRO ŽADATELE A PŘÍJEMCE

KOMPONENTA 3. 3.

MODERNIZACE SLUŽEB ZAMĚSTNANOSTI A ROZVOJ TRHU
PRÁCE

INVESTICE 3.3.3

ROZVOJ A MODERNIZACE MATERIÁLNĚ TECHNICKÉ
ZÁKLADNY SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

VÝZVA Č. 31_22_003

PŘÍLOHA Č. 5

METODIKA POSUZOVÁNÍ STAVEB Z HLEDISKA VÝSKYTU OBĚCNĚ A ZVLÁŠTĚ CHRÁNĚNÝCH SYNANTROPNÍCH DRUHŮ ŽIVOČICHŮ

VYDÁNÍ 1.00

PLATNOST OD 6. 5. 2022

Obsah

1. Úvod.....	3
2. Rorýs obecný jako vlajkový druh synantropních ptáků	4
3. Legislativa a související předpisy.....	5
4. Metodika posuzování staveb z hlediska výskytu obecně, a zvláště chráněných synantropních druhů živočichů.....	8
5. Odborný posudek	11
6. Fotodokumentace.....	12

1. Úvod

Ochrana synantropních druhů živočichů je nedílnou součástí problematiky ochrany životního prostředí. Jedná se o druhy, jejichž synantropizace, trvající často staletí, proběhla již před tisícovkami let a jejichž populace jsou díky této adaptaci na soužití s člověkem existenčně závislé.

Také dotační tituly, jejichž cílem je snížit energetickou náročnost provozu různých typů budov, musí tuto skutečnost reflektovat.

Tento dokument byl vytvořen Ministerstvem životního prostředí České republiky pro potřeby Operačního programu životní prostředí. Národní plán obnovy si klade za cíl nepoškodovat environmentální cíle a přispívat k ochraně životního prostředí, k čemuž zavazuje i žadatele o podporu, jež je Vlastníkem komponenty 3.3. (Ministerstva práce a sociálních věcí) poskytována formou dotace z Nástroje pro oživení a odolnost („RRF“). Z tohoto důvodu Vlastník komponenty 3.3. s poděkováním kolegům z MŽP zpřístupňuje tento dokument žadatelům, kteří budou předkládat žádost o podporu v jím vyhlášených výzvách a zavazuje je, v případech, kde je to relevantní, k dodržování níže uvedených postupů.

2. Rorýs obecný jako vlajkový druh synantropních ptáků

Rorýs obecný (*Apus apus*)

Na snímku dospělý pták, přilétající s voletem plným potravy ke hnízdní dutině

Foto: Ivan Dudáček

Charakteristika: délka těla 16-17 cm, rozpětí křídel 38-40 cm, hmotnost 35-56 gramů. Převažující zbarvení je temně hnědé s bělavým hrdlem. Pohlaví nelze rozlišit, oba ptáci jsou stejně zbarvení a rozdíly ve velikosti nejsou patrné.

Rorýs je vynikající a rychlý letec. Kvalifikované odhady hovoří o 190–270 tisících nalétaných kilometrů ročně. Rorýsi dokážou vyvinout ve vertikálním letu rychlost až 220 km/h, při horizontálním letu jim byla naměřena rychlost přes 110 km/h. Rorýsi v letu nejenom loví, ale ve vzduchu se také páří, odpočívají, a dokonce i spí. Pevnou půdu pod nohama potřebují převážně pro hnízdění. V průměru se dožívají 7 let. Patří k monogamním druhům, páry jsou pohromadě jen v období hnízdění. Hnízdí jednou ročně od května do konce července ve štěrbinách a dutinách skal a lidských staveb, ve stromových dutinách a ptačích budkách. Jednotlivé páry však mohou hnízdit až do začátku září, především ve vyšších polohách. Samice snáší 2-4 vejce o hmotnosti 3,5 g, bíle zbarvená, na snůšce sedí oba rodiče 19-20 dní, hnízdní péče je 42–44 dnů. Mláďata opouštějí hnízdo, když jsou jejich křídla min. 16 cm dlouhá.

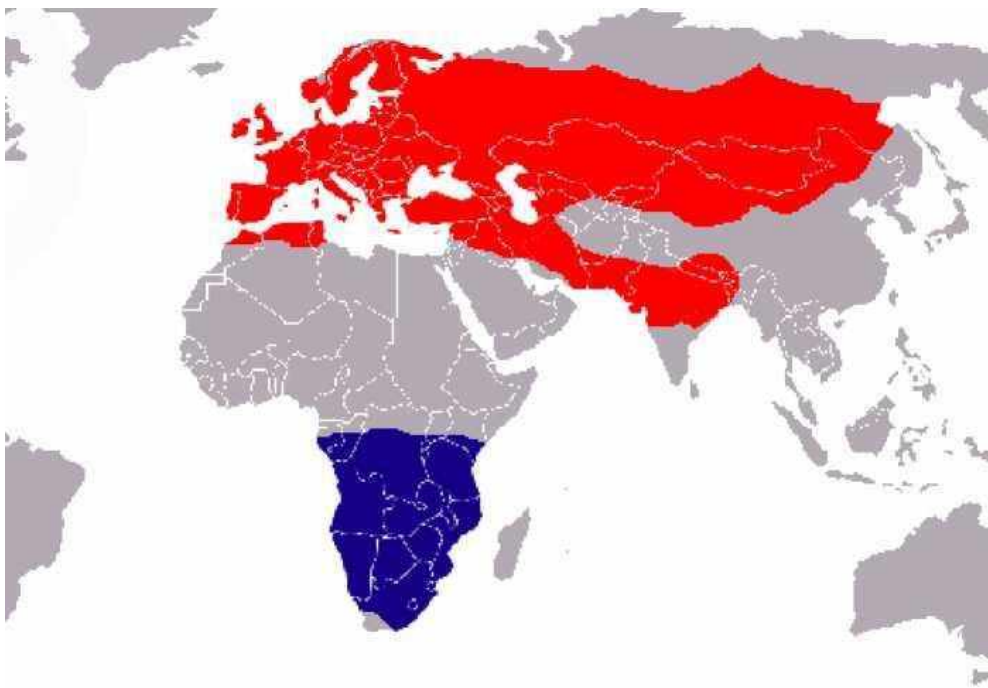
Rorýsi zimují v tropické Africe, kam odlétají ihned po vyvedení mláďat na přelomu července a srpna. Ze zimovišť se k nám vrací na přelomu dubna a května. K zajímavostem patří i schopnost rorýsů reagovat na prudké změny počasí (ochlazení, dlouhotrvající srážky), na které ptáci reagují snížením tělesné teploty a strnulým pobytem na hnízdě, mladí ptáci přestávají přijímat potravu. V tomto stavu mohou přežít i více než 10 dní. Nehnízdící ptáci odlétají do oblastí s lepším počasím a po zlepšení podmínek se vrací zpět do kolonie.

Mezi přirozené nepřátele rorýse patří ostříž lesní (*Falco subbuteo*), lovcí mláďata i dospělé ptáky, poštolka obecná (*Falco tinnunculus*) a straka obecná (*Pica pica*), které loví mláďata v hnízdech, příležitostně drobní savci, plenící hnízda rorýsů. Z antropogenních činitelů jsou to zejména nešetrné stavební úpravy budov, automobilová doprava a nezabezpečené čiré nebo zrcadlící skleněné stěny.

Potravu rorýse tvoří létající hmyz a pavouci. Rodiče krmí mláďata uloví přibližně 50 g potravy denně, přičemž jednorázově dokážou ve voleti transportovat až 1200 ks drobné potravy.

Rorýs obecný obývá prakticky celou Evropu od Středomoří až po oblasti za polárním kruhem s výjimkou Islandu a nejsevernějších partií Skotska, Norska a Finska. Hnízdí též v severní Africe a v celé centrální části Asie až po Tichý oceán.

Areál souvislého výskytu rorýse obecného (červeně jsou vyznačena hnízdiště, modrou barvou zimoviště):

V České republice se vyskytuje po celém území s výjimkou nejvyšších hor, jednotlivé případy hnízdění jsou však známy i z nadmořských výšek přes 1100 m n.m. Hnízdění rorýse je prokázáno na území všech správních obvodů obcí s rozšířenou působností. Naprostá většina naší národní populace (více než 95 %) žije ve městech a na vesnicích, kde hnízdí na lidských stavbách. Velikost české populace byla v roce 2000 odhadnuta na 60 až 120 tisíc párů. V posledních dvou desetiletích však klesá. Například Mapování hnízdního rozšíření ptáků Prahy prozradilo, že mezi lety 1989-2000 klesl počet pražských rorýsů téměř o 45 %!

Ačkoli ve srovnání s některými dalšími druhy ptáků jsou dosud relativně hojní a netrpí tolik ztrátou či zmenšováním rozlohy vhodného prostředí, jejich počty trvale klesají. Především plošné rekonstrukce domů znamenají nenahraditelnou ztrátu tisíců hnízdních příležitostí. Pro rorýse je typická pevná vazba na hnízdiště. Kde jednou úspěšně vyhnízdí, tam se opakovaně vrací. Pokud o hnízdní dutinu přijde, trvá mu jeden i více roků, než si najde nové. Rorýsi pak jen těžko hledají nová hnízdiště a jejich úbytek může být dramatický.

3. Legislativa a související předpisy

3.1 Zákonná ochrana

Podle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (ZOPK), a prováděcí vyhlášky č. 395/1992 Sb. k tomuto zákonu, ve znění pozdějších předpisů, je **rorýs obecný zařazen mezi zvláště chráněné druhy živočichů v kategorii ohrožený**. Podle ustanovení § 50 odst. 1a 2 ZOPK jsou zvláště chráněné živočichové chráněni ve všech svých vývojových stádiích, chráněna jsou jimi užívaná sídla (přirozená i umělá) a jejich biotop. Je zakázáno škodlivě zasahovat do jejich přirozeného vývoje, zejména je rušit, zraňovat nebo usmrcovat, a je také zakázáno ničit, poškozovat či přemísťovat jejich vývojová stádia. **Provádění rekonstrukcí budov v hnízdním období rorýse obecného (tj. v době od 20. dubna do 10. srpna) je nebo může být škodlivým zásahem do jeho přirozeného vývoje. Pokud je rekonstrukce budovy, jež je rorýsem opakovaně obývána, do jeho hnízdního období naplánována, je nutné postupovat v souladu s ustanovením § 56 ZOPK a požádat o povolení výjimky z výše uvedených ochranných podmínek.** Orgánem ochrany přírody (OOP) příslušným k vydání této výjimky jsou krajské úřady, na území Hlavního města Prahy magistrát, v chráněných krajinných

oblastech a národních parcích jejich správy, na území vojenských újezdů příslušné újezdní úřady a na pozemcích určených k obraně státu Ministerstvo životního prostředí. Rozhodnutí o povolení výjimky může obsahovat podmínky, které je nutné při realizaci prací respektovat. Kromě výše uvedeného postupu se při ochraně rorýse obecného mohou velmi dobře uplatnit i nástroje obecné ochrany živočichů, a to zejména mimo jeho hnízdní období, kdy rorýsi na svých hnízdištích nejsou přítomni a je tedy velmi obtížné prokázat využívání ventilačních otvorů na budovách k jejich hnízdění. Proto se doporučuje využít ustanovení § 5 odst. 1 ZOPK, podle něhož jsou všechny druhy živočichů chráněny před zničením a poškozováním, které **vede nebo by mohlo vést** k ohrožení těchto druhů na bytí nebo k jejich degeneraci, narušení jejich rozmnožovacích schopností či zániku jejich populace. V případě, že by mohlo dojít k porušení těchto podmínek ochrany, je OOP podle § 5 odst. 1 ZOPK oprávněn zakázat nebo omezit rušivou činnost. Při rekonstrukcích budov se zachovalými ventilačními otvory v atikách může dojít k zásadnímu dopadu na hnízdní populaci rorýse obecného, a to jak v hnízdním období tohoto druhu, tak i mimo něj. Mimo hnízdní období rorýse obecného sice ventilační otvory (resp. dutiny v podstřeší, které tyto ventilační otvory odvětrávají) nejsou ptáky ke hnízdění aktuálně využívány, jejich uzavření však může znamenat s ohledem na zcela specifické nároky rorýse obecného zásadní omezení možností jeho dalšího hnízdění.

Rekonstrukce budov lze tedy obecně považovat za soubor činností, které vedou nebo by mohly vést k ohrožení tohoto druhu na bytí nebo k jeho degeneraci, narušení rozmnožovacích schopností tohoto druhu či zániku populace druhu ve smyslu § 5 odst. 1 ZOPK. V zájmu předcházení těmto negativním dopadům by měl příslušný OOP (v tomto případě příslušný OOP s působností obcí s rozšířenou působností) postupem podle § 5 odst. 1 ZOPK ve svém správním obvodu omezit rušivou činnost (rekonstrukce budov) a specifikovat podmínky pro výkon takové činnosti. OOP by měl za tímto účelem připravit návrh nařízení (popř. návrh jiného odpovídajícího správního aktu) a provést potřebné kroky pro jeho uvedení v platnost (předložit jej k projednání a schválení Radě obce s rozšířenou působností apod.). V nařízení by měly být stanoveny základní podmínky postupu při realizaci rekonstrukcí budov, které by měly vést k zachování všech ventilačních otvorů v atikách budov, zajištění jejich průchodnosti, případně zajištění jejich adekvátní náhrady (instalace prefabrikátů či speciálních budek pro rorýsy obecné). Nařízení by mělo mít celoroční působnost – mělo by tedy platit i v hnízdním období rorýse obecného. Zde je potřeba si uvědomit, že **platností nařízení nejsou nijak dotčeny základní podmínky ochrany zvláště chráněných živočichů dané ustanovením § 50 odst. 2 ZOPK**, tedy zákaz škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů (zejména je rušit, zraňovat nebo usmrcovat) a dále zákaz ničit a poškozovat jejich sídla.

V případě rekonstrukcí budov, při nichž by hrozilo porušení ochranných podmínek uvedených v ustanovení § 50 odst. 2 ZOPK (týká se zejména rekonstrukcí budov v hnízdním období, které rorýsi aktuálně využívají ke hnízdění), je možné postupovat pouze v souladu s ustanoveními § 56 ZOPK (viz výše). Postup podle ustanovení § 5 odst. 1 ZOPK se tedy uplatní zejména v mimohnízdním období, ale např. i v hnízdním období u budov, které rorýsi aktuálně ke hnízdění nevyužívají. Měl by také umožnit předcházení takovým situacím, kdy se o aktuálním hnízdění rorýsů na budovách neví (a proto nebylo požádáno o povolení výjimky dle § 56 ZOPK) a kdy proto hrozí sice neúmyslný, ale zcela zásadní zásah do přirozeného vývoje tohoto druhu, který by v nejhorších případech mohl vyústit i v usmrcení hnízdících jedinců.

3.1.1. Nejčastější sankce při nerespektování zákona

Pokud rorýsi využívají budovu ke hnízdění a stavba přesto probíhá bez patřičných povolení dle ZOPK, vystavuje se investor spolu se stavební firmou nebezpečí postihu ze strany České inspekce životního prostředí, případně odboru životního prostředí příslušného městského úřadu obce s rozšířenou působností, v Praze pak ze strany úřadu příslušné městské části. Tyto orgány státní správy a samosprávy pak v souladu se zněním sankčních ustanovení § 66 a § 88 ZOPK mohou přijímat předběžná opatření, na základě, kterých zpravidla:

- zastavují rušivou činnost (tj. stavební práce) na dobu nutnou k přijetí odpovídajících opatření ke zmírnění negativních dopadů na hnízdění zvláště chráněného druhu (např. mohou uložit demontáž části lešení nebo omezit pracovní dobu tak, aby nedocházelo k rušivým zásahům do

průběhu hnízdění apod.),

- vydávají zákaz rušivé činnosti po dobu hnízdění zvláště chráněného druhu (tj. zastaví stavbu až do 10. 8).
- ukládají pokutu, která může v případě fyzických osob dosáhnout výše až 100.000, - Kč, v případě právnických osob pak až výše 1.000.000, - Kč.

3.2. Další předpisy, upřesňující ochranu rorýse obecného a jeho hnízdišť

- Hlavní město Praha, Vyhláška č. 18/2009
- Metodický pokyn Ministerstva životního prostředí České republiky č. 8/2009

3.3. Kontakty na relevantní pracoviště ochrany přírody

3.3.1. Poradenství

Česká společnost ornitologická (ČSO),
Na Bělidle 252/34,
150 00 Praha 5,

████████████████████

██

www.rorysi.cz, www.cso.cz

Střediska Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky

<http://www.ochranaprirody.cz/kontaktv/>

3.3.2. Porušení zákona

Česká inspekce životního prostředí (ČIŽP), oblastní inspektoráty

<http://www.cizp.cz/Kontakty>

4. Metodika posuzování staveb z hlediska výskytu obecně, a zvláště chráněných synantropních druhů živočichů

Relevantním způsobem posuzování staveb z hlediska výskytu obecně a zvláště chráněných synantropních druhů volně žijících živočichů (dále jen „živočichové“) je provedení **zoologického průzkumu** (dále jen „průzkum“) stavby odborníkem – zoologem. Z hlediska obecně chráněných druhů jsou předmětem posuzování především ptáci (např. poštolka obecná, jiřička obecná, rehek domácí, vrabec domácí, vrabec polní), v případě zvláště chráněných druhů pak kromě ptáků (sýček obecný, rorýs obecný, vlaštovka obecná, kavka obecná) i synantropní druhy netopýrů.

Záznamy o výskytu živočichů v nálezových databázích (Nálezová databáze ochrany přírody, rorysi.cz, ceson.org) mají v souvislosti se stavebními úpravami a přijetím odpovídajících opatření, vyplývajících z biologie jednotlivých druhů a ze zákonných povinností (zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOPK“) pouze orientační a pomocný charakter, dostatečně nevypovídající o počtu a distribuci sídel jednotlivých druhů živočichů na posuzované stavbě.

Průzkum se provádí formou fyzické kontroly interiérů i exteriéru stavby (pozorování, sledování pobytových stop), případně zahrnuje i nejbližší okolí stavby.

Následně je na základě výsledků průzkumu zpracován **odborný posudek**. Průzkum a posouzení slouží jak k zacílení potřebných opatření na ochranu živočichů (na konkrétní druhy, případně charakteristická místa v rámci stavby), tak k omezení případných nadbytečných či neodůvodněných nároků na stavebníka.

4.1 Posuzované stavby

Posuzování je prováděno na stavbách s níže uvedenými charakteristikami:

- 1) podle typu nosných konstrukcí (betonové, zděné, kovové montované, dřevostavby) o dvou a více nadzemních podlažích. Dále na stavbách s jedním zvýšeným podlažím s minimální výškou 5 m (sportovní haly, výměňikové stanice, výrobní a skladovací haly apod.) a na speciálních stavbách (mosty, nadúrovňové spojovací krčky, tubusy hromadné dopravy, zastřešení nástupišť a další) s minimální výškou 5 m,
- 2) podle typu střešní konstrukce se střechou plochou (jednoplášťovou a dvouplášťovou), pultovou, sedlovou, valbovou nebo jejich kombinacemi,
- 3) s odvětráním podstřeší nebo interiérů stavby, dilatačními spárami nebo poškozeními obvodového pláště, která vytvářejí štěrbinu, polodutiny a dutiny o světlosti 15 mm a větší.

Pokud stavba splňuje alespoň jednu z uvedených charakteristik, doporučuje se průzkum provést.

Zvláštní pozornost při průzkumu je věnována potencionálním hnízdištím a úkrytům ve skladbě střešního pláště a v podstřeší:

- 1) za ventilačními otvory, odvětrávajícími podstřeší staveb s plochou jedno – nebo dvouplášťovou střechou, která s oblibou využívají ptáci i netopýři,
- 2) na stavbách s valbovou nebo sedlovou střechou je pak nezbytné věnovat zvláštní pozornost stavu střešní krytiny, konstrukce krovu (zejména v blízkosti hřebene střechy a ve spojích trámů – časté úkryty synantropních druhů netopýrů), dále pak prostorám mezi pozednicemi, krokvy a okraji říms, vnějším a vnitřním stranám střešního pláště, které jsou nejčastějšími hnízdišti synantropních druhů ptáků, v interiéru půdy je nutná kontrola střešního pláště.

V obvodovém plášti stavby se prověřují:

- 1) všechny ventilační otvory, odvětrávající interiéry stavby (v případě bytových domů nejčastěji odvětrání spížních skříní nebo kuchyní, odvětrání podokenních topenišť, digestoří apod.),
- 2) prostory okenních nik, především spáry po obvodu okenních rámců,
- 3) štěrbinu pod parapety oken, kolem lodžii a balkonů,
- 4) dilatační spáry,

- 5) všechna rozsáhlejší poškození zdiva, spáry mezi panely, pokud nejsou vyplněny spárovací hmotou (významné jsou v tomto směru zejména štěrbin, vzniklé na styku 4 panelových segmentů, štěrbin v rohových partiích zdiva),
- 6) ozdobné prvky ve fasádě, dřevěná podbití střechy, dřevěná obložení na štítech i na průčelích staveb),
- 7) (především při posuzování výskytu netopýrů) okenice, konstrukce žaluzií, pergol apod.

Při posuzování výskytu netopýrů se posuzovatel dále zaměří kromě všech nadzemních podlaží i na prostory pod úrovní země – sklepy, šachty apod. a jejich odvětrání.

4.2 Zoologický průzkum

4.2. 1 Kdo průzkum provádí

Posuzování provádí **odborně způsobilá osoba** (ukončené VŠ magisterské studium biologie a nejméně 3 roky praxe v příslušném oboru, tj. ornitologie, případně chiropterologie). Seznam doporučených (seznam není závazný) odborně způsobilých osob je dostupný na www.csp.cz.

4.2. 2 Zaměření průzkumu

Posuzování probíhá na základě výsledků zoologického průzkumu objektu, prováděného v termínu a rozsahu, odpovídajícím biologii a nárokům posuzovaných druhů nebo skupin druhů (viz dále). Zoologický průzkum je zaměřen na:

- 1) prokázání aktuálního výskytu a jeho charakteru (úkryt, hnízdiště, nocoviště, potravní stanoviště),
- 2) zjišťování a následnou analýzu zanechaných pobytových stop (hnízdni materiál, trus, moč, neoplozená vejce, skořápky, uhynutí jedinci, zbytky potravy, vývržky apod.).

4.3 Cílové skupiny živočichů

4.3. 1 Ptáci

Aktuální výskyt

Provádí se kontrolou z exteriéru (pozorování ptáků při přinášení hnízdního materiálu – stavbě hnízda, při krmení mláďat, obhajování hnízdního teritoria, zálety za účelem nocování) s pomocí dalekohledu a záznamové techniky (fotoaparát, videokamera). Tento průzkum se provádí ve vhodnou roční dobu za příznivého počasí (absence silných srážek, silného větru, extrémně nízkých teplot):

- celoročně (sýček obecný, sova pálená),
- březen–červenec (rehek domácí, kavka obecná, vrabec domácí, vrabec polní),
- květen–červenec (rorýs obecný, vlaštovka obecná, jiříčka obecná).

Ve stejném období je možné provádět i fyzickou kontrolu potencionálních hnízdišť. Při posuzování aktuálního výskytu v raných fázích hnízdění je nutné zamezit nadměrnému rušení v období inkubace snůšek – provádí se proto pouze v nezbytných případech v rozsahu max. 1 kontroly! Posuzovatel se při kontrole aktivních hnízdišť a úkrytů nesmí dopustit porušení ustanovení ZOPK.

V případě, že je příjem žádostí o podporu do NPO pro komponentu 3.3 v kolizi s vhodnou dobou pro provedení zoologického průzkumu stačí toto doložit stanoviskem odborně způsobilé osoby a předložení případného odborného posudku bude podmínkou v Registraci akcí pro vydání Rozhodnutí o poskytnutí dotace.

Pobytové stopy

Průzkum se provádí celoročně (s použitím speciální pozorovací a záznamové techniky pro kontrolu obtížně dostupných partií staveb – endoskop atp.). Peří a hnízdní materiál je možné identifikovat i po více než 10 letech, trus se zpravidla do 2–3 let rozpadá. Získané pobytové stopy jsou přímo na místě, popř. následně (fotografie, videozáznam) analyzovány. Např. hnízda rorýse obecného jsou často umístěna na vrcholu starších hnízd vrabce domácího nebo vrabce polního.

Často je stejný prostor využíván v průběhu roku ke hnízdění ptáky a následně jako úkryt netopýrů. Pobytové stopy ptáků se nejčastěji hromadí po obvodu střechy nebo budovy, na podlaze půdy, v ústí ventilačních otvorů, na parapetech apod.

V případě některých konzervativních druhů se silnou vazbou na hnízdiště (např. sýček obecný, rorýs obecný a jiřička obecná) je již samotná přítomnost použitých hnízd brána jako potvrzení hnízdního výskytu.

4.3.2 Netopýři

Aktuální výskyt (preferovaný způsob posuzování)

Provádí se z exteriéru s pomocí speciální techniky – ultrazvukového detektoru v době večerní výletové aktivity netopýrů. Průzkum se provádí ve vhodnou roční dobu za příznivého počasí (absence silných srážek, silného větru, extrémně nízkých teplot):

- duben–říjen (tj. období jarních a podzimních přeletů a letních reprodukčních kolonií),
- listopad a březen (možný výskyt zimujících jedinců, lze provádět pouze omezeně a jen za trvalejších příznivých podmínek).

Ve stejném období se v případech, kdy jsou dostupné, provádí také fyzická kontrola úkrytů v interiéru staveb (týká se zejména půdních prostor, podstřeší, sklepů). Při kontrole letních kolonií, případně zimovišť, je naprosto nezbytné zamezit nadměrnému rušení matek s mláďaty, resp. hibernujících netopýrů. Provádí se proto max. 1 fyzická kontrola úkrytů.

Vzhledem k tomu, že v určitých typech staveb (zejména panelové domy) mohou netopýři využívat úkryty v různých fázích svého životního cyklu, není v některých případech možné ani na základě aktuálně získaných negativních výsledků pozorování s jistotou vyloučit jejich výskyt v úkrytech v jiném období roku. Tuto skutečnost je třeba promítnout do navržených preventivních opatření.

V případě, že je příjem žádosti o podporu do NPO pro komponentu 3.3 v kolizi s vhodnou dobou pro provedení zoologického průzkumu, stačí toto doložit stanoviskem odborně způsobilé osoby. Případný odborný posudek bude muset žadatel předložit až jako součást podkladů pro vydání Rozhodnutí o poskytnutí dotace.

Pobytové stopy

Posuzování podle pobytových stop (trus, moč) je prováděno ve všech prostorách objektu, komunikujících s vnějším prostředím, především v podstřeší a na obvodovém plášti. Dobrým vodítkem může být v případě větších uskupení netopýrů i typický zápach trusu.

Tato metoda není vždy spolehlivá vzhledem k omezené dostupnosti některých typů úkrytů, především v úzkých nepravidelných štěrbinách! Je proto nutné ji považovat spíše za informativní, doplňkový způsob posuzování.

*Pozn. Významným faktorem limitujícím výskyt synantropních druhů živočichů je přítomnost hnízdišť ferální populace holuba věžáka (*Columba livia f. fera*), který je jejich přímým hnízdním konkurentem. V případě ptáků konkuruje zejména těmto druhům: rorýs obecný, sýček obecný, kavka obecná. Stejně tak vytlačuje z Úkrytů i synantropní druhy netopýrů.*

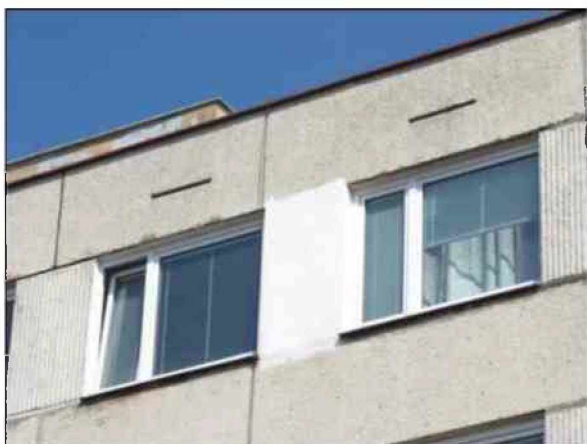
5. Odborný posudek

Na základě provedeného zoologického průzkumu **je následně zpracován odborný posudek**. Odborný posudek musí obsahovat:

- 1) Stručný popis – protokol, obsahující údaje o posuzované stavbě (stručný popis stavby a plánovaných stavebních úprav), termínu a délce trvání průzkumu, použité metodice a zjištěných skutečnostech.
- 2) Shrnutí a interpretace získaných dat a v případě pozitivních zjištění i doporučení dalšího postupu, vycházejícího jednak z nároků příslušných ZCHD, jednak z povahy stavebních prací, které jsou v souvislosti se stavebními úpravami stavby plánovány. Doporučení zahrnuje mimo jiné termíny, ve kterých je vhodné stavební práce i samotná opatření provádět a rovněž technické a technologické postupy jejich realizace.
- 3) Dokumentaci (fotografie a popis) zjištěných skutečností – lokalizace hnízdišť nebo úkrytů, bližší popis doporučených zmírňujících nebo kompenzačních opatření apod.
- 4) Doklady potvrzující požadované vzdělání a praxi zpracovatele odborného posudku.

Tento posudek je povinnou přílohou žádosti o poskytnutí dotace. V případě, že není vhodná doba průzkum provést, stačí toto doložit stanoviskem odborně způsobilé osoby a předložení odborného posudku bude podmínkou pro vydání právního aktu.

6. Fotodokumentace

Detail atiky s ventilačními otvory

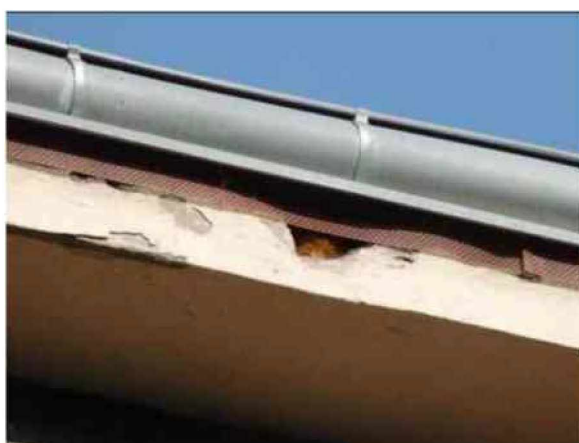
Panelový bytový dům

Volné spáry mezi panely

Bytový dům se sedlovou střechou

Detail poškození římsy – vletový otvor do hnízda

Prostor za pozednicí nejčastější hnízdiště synantropních ptáků

Nezačištěné okraje odvětrání podokenního hnízdiště rorýse obecného

Poškození neomítnutého zdiva – obvyklý, úkryt ptáků i netopýrů

Rorýsi často hnízdo nestaví, spokojí se s materiálem, který v dutině naleznou

Hnízdo rorýse obecného s mláďaty

Hnízda vrbců obsahující velké množství hnízdního materiálu

Hnízdo holuba věžáka je většinou nedokončené

Trus rorýse obecného v ústí ventilačního otvoru

Hnízdní materiál, vypadávající z hnízda vrbců

Znečištění fasády pod ventilačním otvorem způsobené otěrem rýdovacích per pěvců

Trus drobných pěvců v ústí ventilačního otvoru

Trus netopýřů se často hromadí na podlaze půdy, na okenních a balkónových parapetech i v dutinách nebo větracích kanálcích plochých jedno a dvouplášťových střech

Hnízdo kavky se skládá z hrubšího materiálu, převážně větvíček dřevin rostoucích v okolí

Prostor pod vletovým otvorem pěvců je často znečištěn trusem

Uhynulý rorýs na podlaze půdy

NÁRODNÍ PLÁN OBNOVY

OBECNÁ PRAVIDLA PRO ŽADATELE A PŘÍJEMCE

PŘÍLOHA Č. 17

KONTROLNÍ PROTOKOL K ZÁSADĚ DNSH PRO VŠECHNY ŽADATELE A PŘÍJEMCE VK 3.3

dle Technických pokynů k uplatňování zásady „významně nepoškozovat“ podle nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost (oznámení Komise 2021/C 58/01)

Kontrolní protokol uvedený v této příloze se může měnit v závislosti na aktuálních požadavcích Evropské komise a MPO-DU.

VYDÁNÍ 1.00

PLATNOST OD 18. 3. 2022

Identifikace projektu/příjemce

Název projektu a jeho identifikační číslo	<i>(Doplnit název projektu)</i>
Název programu, název a číslo výzvy	Národní plán obnovy – komponenta 3.3 <i>(Doplnit název a číslo výzvy)</i>
Název žadatele	<i>(Doplnit)</i>
Identifikační údaje zpracovatele	<i>(Doplnit)</i>
Datum zpracování	<i>(Doplnit)</i>

Posouzení činnosti:

Pokud činnost vyžaduje věcné posouzení, vyplňte tabulku č. 1 a 2.

Pokud činnost nevyžaduje věcné posouzení, vyplňte tabulku č. 1.

Pro posouzení činnosti vycházejte z:

- *Metodického pokynu pro uplatňování zásady DNSH pro Národní plán obnovy na období 2021–2026*
- *dalších relevantních dokumentů EK stanovených Metodickým pokynem (zvláště pak Technických pokynů k uplatňování zásady „významně nepoškozovat“, Technická screeningová kritéria pro přizpůsobování se změně klimatu a Přílohy CID)*

Žadatel/Příjemce popíše, jakým způsobem u jednotlivých environmentálních cílů bude postupovat, aby významně nepoškodil životní prostředí.

Tabulka č. 1

Uvedte, který z níže uvedených environmentálních cílů vyžaduje věcné posouzení činnosti z hlediska zásady „významně nepoškozovat“.	Ano	Ne	Odůvodnění pro Dětské skupiny	Odůvodnění pro Sociální infrastrukturu
Zmírňování klimatu			<i>Doplňte, jak uplatňujete zásadu DNSH v souvislosti s tímto cílem.</i>	<i>Doplňte, jak uplatňujete zásadu DNSH v souvislosti s tímto cílem.</i>
Přizpůsobování se změně klimatu			V případě fyzických stavebních investic s vyšší, než 10letou životností je proveden screening klimatických rizik a zohledněna opatření pro zajištění odolnosti investice vůči těmto rizikům v souladu s Národním akčním plánem adaptace na změnu klimatu. Investice budou	V případě fyzických stavebních investic s vyšší, než 10letou životností je proveden screening klimatických rizik a zohledněna opatření pro zajištění odolnosti investice vůči těmto rizikům v souladu s Národním akčním plánem adaptace na změnu klimatu. Investice budou

		<p>zohledňovat riziko sucha a nebudou vystavena riziku snížené dostupnosti vody, eroze a nebudou zvyšovat tlak na spotřebu vody v místě. Investice budou mít vysokou úroveň protipožární ochrany.</p> <p>Stavby budou používat vhodné materiály a konstrukci pro omezení vlivu povětrnostních podmínek a riziko poškození vlivem silného větru.</p> <p>Investice budou obsahovat systém varování před rizikem pro zabránění škod vlivem projevu změny klimatu.</p> <p><i>Doplňte, jak konkrétně uplatňujete zásadu DNSH v souvislosti s tímto cílem a v souladu s výše uvedeným.</i></p>	<p>zohledňovat riziko sucha a nebudou vystavena riziku snížené dostupnosti vody, eroze a nebudou zvyšovat tlak na spotřebu vody v místě. Investice budou mít vysokou úroveň protipožární ochrany.</p> <p>Stavby budou používat vhodné materiály a konstrukci pro omezení vlivu povětrnostních podmínek a riziko poškození vlivem silného větru.</p> <p>Investice budou obsahovat systém varování před rizikem pro zabránění škod vlivem projevu změny klimatu.</p> <p><i>Doplňte, jak konkrétně uplatňujete zásadu DNSH v souvislosti s tímto cílem a v souladu s výše uvedeným.</i></p>
Udržitelné využívání a ochrana vodních a mořských zdrojů		<p>a) Renovace budov – spotřebiče vody budou v souladu s aktuálními standardy, které zajišťují, že se nebude jednat o nešetrné nakládání s vodami a toto řešení nepovede ke zhoršení oproti stávajícímu stavu.</p> <p>b) Stavby budov – spotřebiče vody budou v souladu s aktuálními standardy, které zajišťují, že se nebude jednat o nešetrné nakládání s vodami a toto řešení nepovede ke zhoršení oproti stávajícímu stavu.</p> <p><i>Doplňte, jak konkrétně uplatňujete zásadu DNSH v souvislosti s tímto cílem a v souladu s výše uvedeným.</i></p>	<p>a) Renovace budov – spotřebiče vody budou v souladu s aktuálními standardy, které zajišťují, že se nebude jednat o nešetrné nakládání s vodami a toto řešení nepovede ke zhoršení oproti stávajícímu stavu.</p> <p>b) Stavby budov – spotřebiče vody budou v souladu s aktuálními standardy, které zajišťují, že se nebude jednat o nešetrné nakládání s vodami a toto řešení nepovede ke zhoršení oproti stávajícímu stavu.</p> <p><i>Doplňte, jak konkrétně uplatňujete zásadu DNSH v souvislosti s tímto cílem a v souladu s výše uvedeným.</i></p>
Oběhové hospodářství včetně předcházení vzniku odpadů a recyklace		<p>a) Renovace budov-v projektech bude využit také recyklovaný stavební materiál, bude zajištěno, že stavební materiál</p>	<p>a) Renovace budov-v projektech bude využit také recyklovaný stavební materiál, bude zajištěno, že stavební materiál bude</p>

			<p>bude recyklovatelný po ukončení investice.</p> <p>b) Stavby budov-v projektech bude využit také recyklovaný stavební materiál, bude zajištěno, že stavební materiál bude recyklovatelný po ukončení investice.</p> <p><i>Doplňte, jak konkrétně uplatňujete zásadu DNSH v souvislosti s tímto cílem a v souladu s výše uvedeným</i></p>	<p>recyklovatelný po ukončení investice.</p> <p>b) Stavby budov-v projektech bude využit také recyklovaný stavební materiál, bude zajištěno, že stavební materiál bude recyklovatelný po ukončení investice.</p> <p>c) Nákup elektromobilů a aut na vodíkový pohon-investice zajistí řádnou likvidaci vozidel dle požadavků daných legislativou na autovraky, a tedy i řádnou recyklaci daných částí vozidel, a řádnou likvidaci např. baterií.</p> <p><i>Doplňte, jak konkrétně uplatňujete zásadu DNSH v souvislosti s tímto cílem a v souladu s výše uvedeným</i></p>
Prevence a omezování znečištění ovzduší, vody nebo krajiny			<p>a) Rekonstrukce budov-Investice neobsahuje a nebude využívat nebezpečné látky a chemikálie a látky vzbuzující mimořádnou obavu dle REACH. Zejména nebude využit azbest při výstavbě a rekonstrukcích budov a bude zajištěna jeho řádné odstranění u starších staveb. Zároveň v případě renovací nebudou materiály vypouštět do obývaného prostředí více než 0,06 mg formaldehydu na m³ a 0,001 mg na m³ karcinogenních těkavých organických látek kategorie 1A a 1B.</p> <p>b) Stavba budov – Investice neobsahuje a nebude využívat nebezpečné látky a chemikálie a látky vzbuzující mimořádnou obavu dle REACH. Zejména nebude využit azbest při výstavbě</p>	<p>a) Rekonstrukce budov-Investice neobsahuje a nebude využívat nebezpečné látky a chemikálie a látky vzbuzující mimořádnou obavu dle REACH. Zejména nebude využit azbest při výstavbě a rekonstrukcích budov a bude zajištěna jeho řádné odstranění u starších staveb. Zároveň v případě renovací nebudou materiály vypouštět do obývaného prostředí více než 0,06 mg formaldehydu na m³ a 0,001 mg na m³ karcinogenních těkavých organických látek kategorie 1A a 1B.</p> <p>b) Stavba budov – Investice neobsahuje a nebude využívat nebezpečné látky a chemikálie a látky vzbuzující mimořádnou obavu dle REACH. Zejména nebude využit azbest při výstavbě a rekonstrukcích budov a bude zajištěna jeho řádné odstranění u starších staveb. Zároveň v případě renovací nebudou materiály vypouštět do obývaného prostředí více než 0,06 mg formaldehydu na m³ a 0,001 mg na m³ karcinogenních</p>

		<p>a rekonstrukcích budov a bude zajištěna jeho řádné odstranění u starších staveb. Zároveň v případě renovací nebudou materiály vypouštět do obývaného prostředí více než 0,06 mg formaldehydu na m³ a 0,001 mg na m³ karcinogenních těkavých organických látek kategorie 1A a 1B.</p> <p>Tam, kde se nová stavba nachází na potenciálně kontaminovaném místě (brownfield síť), bylo toto místo podrobena šetření na potenciální kontaminanty, například pomocí normy ISO 18400. Jsou přijata opatření ke snížení hluku, prachu a emisí znečišťujících látek během výstavby nebo údržby.</p> <p><i>Doplňte, jak konkrétně uplatňujete zásadu DNSH v souvislosti s tímto cílem a v souladu s výše uvedeným</i></p>	<p>těkavých organických látek kategorie 1A a 1B.</p> <p>Tam, kde se nová stavba nachází na potenciálně kontaminovaném místě (brownfield síť), bylo toto místo podrobena šetření na potenciální kontaminanty, například pomocí normy ISO 18400. Jsou přijata opatření ke snížení hluku, prachu a emisí znečišťujících látek během výstavby nebo údržby.</p> <p>c) Nákup elektromobilů a aut na vodíkový pohon-v případě potřeby vozidla splňují požadavky nejnovější platné etapy schválení typu Euro VI pro těžké nákladní automobily stanovené v souladu s nařízením (ES) č. 595/2009.</p> <p>Pořízená vozidla budou v každém případě odpovídat požadavkům platné legislativy.</p> <p><i>Doplňte, jak konkrétně uplatňujete zásadu DNSH v souvislosti s tímto cílem a v souladu s výše uvedeným</i></p>
Ochrana a obnova biologické rozmanitosti a ekosystémů		<p>a) Rekonstrukce budov – Investice nespádají do působnosti hodnocení EIA, neovlivňují předměty ochrany přírody a krajiny, nedochází k záboru zemědělské půdy a nejsou realizovány v chráněných územích a biodiverzitně hodnotných oblastech.</p> <p>B) Stavby budov – Investice nespádají do působnosti hodnocení EIA, neovlivňují předměty ochrany přírody a krajiny, nedochází k záboru zemědělské půdy a nejsou realizovány v chráněných</p>	<p>a) Rekonstrukce budov – Investice nespádají do působnosti hodnocení EIA, neovlivňují předměty ochrany přírody a krajiny, nedochází k záboru zemědělské půdy a nejsou realizovány v chráněných územích a biodiverzitně hodnotných oblastech.</p> <p>B) Stavby budov – Investice nespádají do působnosti hodnocení EIA, neovlivňují předměty ochrany přírody a krajiny, nedochází k záboru zemědělské půdy a nejsou realizovány v chráněných územích</p>

		územích a biodiverzitně hodnotných oblastech. <i>Doplňte, jak konkrétně uplatňujete zásadu DNSH v souvislosti s tímto cílem a v souladu s výše uvedeným</i>	a biodiverzitě hodnotných oblastech. <i>Doplňte, jak konkrétně uplatňujete zásadu DNSH v souvislosti s tímto cílem a v souladu s výše uvedeným</i>
--	--	--	---

Tabulka č. 2

Otázka		Věcné odůvodnění
<i>Zmírňování změny klimatu</i> Očekává se, že činnost povede k významným emisím skleníkových plynů?	ne	
<i>Přizpůsobování se změně klimatu</i> Očekává se, že činnost povede ke zvýšenému nepříznivému dopadu stávajícího nebo očekávaného budoucího klimatu na samotné opatření nebo na osoby, přírodu nebo aktiva?	ne	
<i>Udržitelné využívání a ochrana vodních a mořských zdrojů</i> Očekává se, že činnost poškodí: a. dobrý stav nebo dobrý ekologický potenciál vodních útvarů, včetně povrchových a podzemních vod, nebo b. dobrý stav prostředí mořských vod?	ne	
<i>Přechod k oběhovému hospodářství, včetně předcházení vzniku odpadů a recyklace</i> Očekává se, že činností: a. povede k významnému zvýšení vzniku, spalování nebo odstraňování odpadu, s výjimkou spalování nerecyklovatelného nebezpečného odpadu nebo b. povede k významné ne hospodárnosti při přímém nebo nepřímém využívání jakéhokoli přírodního zdroje (1) v jakékoli fázi jeho životního cyklu, která není vhodnými opatřeními minimalizována (2), nebo c. způsobí významné a dlouhodobé škody na životním prostředí v souvislosti s oběhovým hospodářstvím (3)?	ne	
Prevence a omezování znečištění: Očekává se, že činnost povede k významnému zvýšení emisí znečišťujících látek (4) do ovzduší, vody nebo krajiny?	ne	
<i>Ochrana a obnova biologické rozmanitosti a ekosystémů</i> Očekává se, že činnost:	ne	

<p>a. ve významné míře poškodí dobrý stav (5) a odolnost ekosystémů nebo</p> <p>b. poškodí stav stanovišť a druhů, včetně stanovišť a druhů v zájmu Unie, z hlediska jejich ochrany?</p>		
--	--	--

Vysvětlivky:

1. *Přírodní zdroje zahrnují energii, materiály, kovy, vodu, biomasu, vzduch a půdu.*
2. *Nehospodárnost lze například minimalizovat výrazným zvýšením trvanlivosti, opravitelnosti, modernizovatelnosti a opětovné použitelnosti výrobků nebo výrazným snížením zdrojů prostřednictvím konstrukčního řešení a výběru materiálů, usnadněním opětovného použití, demontáží a rozebráním, zejména s cílem omezit používání nových stavebních materiálů a podpořit opětovné použití stavebních materiálů. Přechod na podnikatelský model typu „produkt jako služba“ a oběhové hodnotové řetězce s cílem zajistit, aby si výrobky, součástky a materiály zachovaly po co nejdelší dobu nejvyšší možnou využitelnost a hodnotu. Součástí je i významné snižování obsahu nebezpečných látek v materiálech a výrobcích během celého životního cyklu, a to i jejich nahrazováním bezpečnějšími alternativami. Dále pak také výrazné omezování potravinového odpadu při produkci, zpracovávání, výrobě či distribuci potravin.*
3. *Více informací o cíli oběhového hospodářství naleznete v 27. bodě odůvodnění nařízení o taxonomii.*
4. *Znečišťujícími látkami se rozumí látky, vibrace, teplo, hluk, světlo nebo jiné kontaminující látky přítomné v ovzduší, ve vodě nebo v krajině, které mohou být škodlivé pro lidské zdraví nebo pro životní prostředí.*
5. *V souladu s čl. 2 bodem 16 nařízení o taxonomii se „dobrým stavem ekosystému“ rozumí skutečnost, že je ekosystém v dobrém fyzickém, chemickém a biologickém stavu nebo je dobré fyzikální, chemické a biologické kvality se schopností samoreprodukce nebo obnovy vlastní rovnováhy, ve kterém není ohrožena druhová skladba, struktura ekosystému a ekologické funkce“.*

Prohlašuji, že jsem technická kritéria DNSH zanesl do příslušné smluvní dokumentace mezi subdodavatelem/ dodavatelem a / nebo konečných příjemcem.

Potvrzuji, že všechny činnosti v projektu jsou a budou v souladu s technickými pokyny k uplatňování zásady „významně nepoškodovat“ (2021/C58/01), a splňují kritéria způsobilosti uvedená v zadávacích podmínkách výzvy k předkládání projektů. Všechny činnosti jsou v souladu s příslušnými právními předpisy EU a vnitrostátními právními předpisy v oblasti životního prostředí, konkrétně s rámcovou směrnicí o vodě, směrnicí o povodních, směrnicí o stanovištích a směrnicí o ochraně ptáků, směrnicemi o posuzování vlivů na životní prostředí a strategickém posuzování vlivů na životní prostředí.“

Čestně prohlašuji, že výše uvedené údaje v tomto Kontrolním protokolu k DNSH jsou pravdivé a úplné a jsem si vědom právních následků a sankcí, které vyplývají z uvedení nepravdivých nebo neúplných údajů, a případného trestního stíhání či odebrání dotace.

Datum:

Podpis:

NÁRODNÍ PLÁN OBNOVY

OBECNÁ PRAVIDLA PRO ŽADATELE A PŘÍJEMCE

PŘÍLOHA Č. 18

METODICKÝ POKYN PRO UPLATŇOVÁNÍ ZÁSADY DNSH „VÝZNAMNĚ NEPOŠKOZOVAT“ PRO NÁRODNÍ PLÁN OBNOVY 2021-2026 (SUBMETODIKA VK NPO 3.3)

Příjemce je povinen řídit se pokyny *uvedenými v Metodickém pokyn pro uplatňování zásady DNSH „významně nepoškozovat“* zpracovaného dle Metodického pokynu DNSH v gesci odboru Koordinace Národního plánu obnovy Ministerstva průmyslu a obchodu (MPO-DU). Pokyny jsou uvedeny níže.

Metodický pokyn uvedený v této příloze se může měnit v závislosti na aktuálních požadavcích Evropské komise a MPO-DU.

VYDÁNÍ 1.00

PLATNOST OD 18. 3. 2022

OBSAH

1.	ÚVOD	3
2.	Kontrolní protokol k DNSH a Potvrzení o splnění DNSH-závěrečné	3
3.	ZATŘÍDĚNÍ A POSOUZENÍ	3
4.	Obecné zásady	6
5.	Podpůrné důkazy pro věcné posouzení	8
6.	Identifikace podmínek DNSH	11
	<i>Podmínky DNSH dle přílohy CID.....</i>	<i>11</i>
	<i>Činnost se klasifikuje jako plně v souladu s technickými kritérii Taxonomie, tzn. že významně přispívá některému z envi. cílů.....</i>	<i>12</i>
	<i>Podmínky DNSH založené na plnění právních předpisů a povolovacích procesů</i>	<i>12</i>
	<i>Podmínky DNSH směřující k provádění opatření</i>	<i>12</i>
	<i>Podpůrné důkazy pro vykazování implementace DNSH</i>	<i>13</i>
7.	DOKUMENTACE	16
	Právní a strategické předpisy.....	16
	Smluvní dokumentace, která by měla reflektovat zásadu „významně nepoškozovat“	17
	Dokumentace mezi zadavatelem a dodavatelem.....	17
8.	LEGISLATIVNÍ RÁMEC DNSH	17
9.	ZDROJE.....	19
10.	ZKRATKY	20
11.	PŘÍLOHY	20

1. ÚVOD

Metodický pokyn¹ pro uplatňování **zásady DNSH („významně nepoškozovat“)** pro Národní plán obnovy na období 2021-2026 a jeho uplatňování vychází z platných postupů a pokynů vydaných orgány EU, jak je popsáno v části 7 Legislativní rámec a **je povinný pro všechny projekty financované z VK 3.3.**

Pokyn navazuje na vyhodnocení principu DNSH dle Technických pokynů k uplatňování zásady „významně nepoškozovat“ podle nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost (oznámení č. 2021/C58/01) ve fázi přípravy a schválení NPO, jeho cílem je stanovit proces pro prokázání implementace podmínek DNSH dle Provděcího rozhodnutí Rady o schválení posouzení plánu pro oživení a odolnost Česka ze dne 31.8.2021.

2. KONTROLNÍ PROTOKOL K DNSH A POTVRZENÍ O SPLNĚNÍ DNSH-ZÁVĚREČNÉ

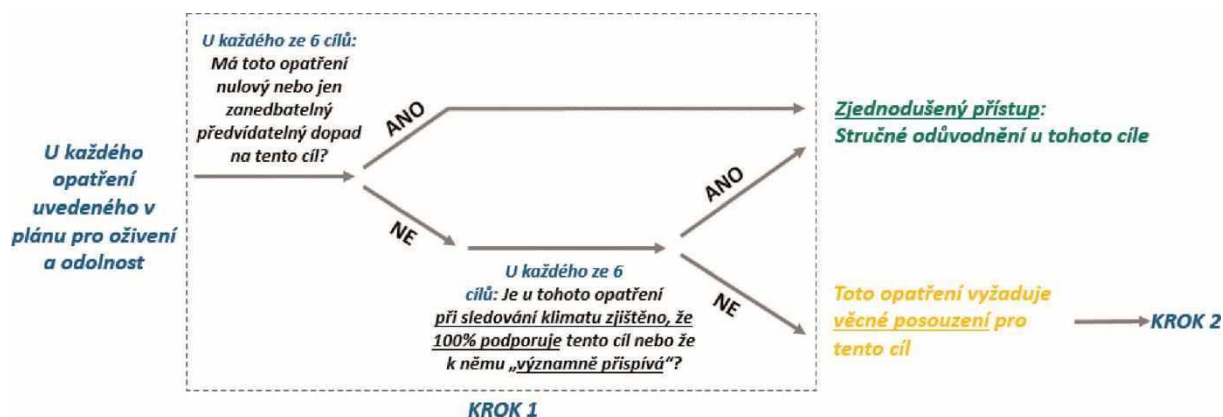
Každý projekt financovaný z VK 3.3 má povinnost doložit vyplněný **Kontrolní protokol k DNSH² a Potvrzení o splnění DNSH – závěrečné** a prokázat, že každá činnost v rámci jeho projektu je v souladu se zásadou „významně nepoškozovat“. To se stejnou měrou týká činností, u nichž se má za to, že přispívají k zelené transformaci, i všech ostatních opatření a činností zahrnutých do NPO. Žadatel/příjemce má povinnost doložit **Kontrolní protokol k DNSH nejpozději před podpisem PA. Potvrzení o splnění DNSH – závěrečné doložit se závěrečnou zprávou o realizaci.**

3. ZATŘÍDĚNÍ A POSOUZENÍ

Žadatel/příjemce zhodnotí každou zásadu významně nepoškozovat prostřednictvím dokumentu **Kontrolní protokol k DNSH**, který obsahuje návodnou tabulku č. 1 pro zjednodušený přístup k hodnocení a tabulku č. 2 pro věcné posouzení. Zatřídění, zda se bude činnost/opatření posuzovat zjednodušeně nebo věcně, se stanoví podle tohoto rozhodovacího schématu:

¹ Tzv. Submetodika VK NPO 3.3 vytvořena dle bodu 2.1 Metodického pokynu MPO k DNSH

² Viz Příloha č. 17 Obecných pravidel

Nulový nebo zanedbatelný dopad

Každá činnost se hodnotí, zda má vzhledem ke své povaze nulový nebo jen zanedbatelný předvídatelný dopad³ na environmentální cíl související s přímými a primárními nepřímými dopady opatření během životního cyklu činnosti, která vyplývá z daného opatření. Hodnotí se pouze aspekty související s životním cyklem, neprovádí se posouzení životního cyklu. Je tedy možné použít důkazy ze stávajících analýz životního cyklu činnosti.

Přímé dopady mohou odrážet účinky opatření na úrovni projektu (např. výrobní závod, chráněné území) nebo na úrovni systému (např. železniční síť, systém veřejné dopravy), k nimž dochází v době provádění opatření. *Příkladem přímého dopadu v oblasti silniční dopravy by bylo použití materiálů během výstavby silnice.*

Primární nepřímé dopady mohou odrážet účinky, které se vyskytnou mimo tyto projekty nebo systémy a které se mohou projevit až po provedení opatření nebo mimo časový rámec RRF/NPO, ale jsou důvodně předvídatelné a relevantní. *Příkladem primárního nepřímého dopadu by byly očekávané budoucí emise skleníkových plynů v důsledku celkového zvýšení dopravy během používání silnice.*

Opatření významně přispívá

Činnost může „významně přispívat“ k environmentálnímu cíli podle Nařízení o Taxonomii a jako takové se považuje za splňující zásadu „významně nepoškozovat“ pro příslušný cíl.

Čl.10 až 16 Nařízení o Taxonomii definují, co se rozumí „významným přínosem“ u každého ze šesti environmentálních cílů. Pověřený subjekt popisem v rámci zjednodušeného přístupu prokáže, jak opatření reflektuje čl.10 až 16.

³ Viz Čl.10 až 16 Nařízení o Taxonomii

Konkrétní podrobné podmínky pro cíle v oblasti klimatu jsou specifikovány v Technických screeningových kritériích⁴. Pokud činnost přispívá k jednomu z cílů v oblasti klimatu (tj. zmírňování změny klimatu nebo přizpůsobování se změně klimatu) je nutné, aby pověřený subjekt plnění těchto kritérií popsal do stručného odůvodnění u těchto cílů (vyplnění Tabulky č.1).

V každém případě musí žadatel/příjemce určit a popisem doložit, který ze šesti environmentálních cílů Nařízení o Taxonomii dané opatření podporuje a také prokázat, že činnost významně nepoškozuje zbývající environmentální cíle.

POSOUZENÍ ZJEDNODUŠENOU FORMOU

Pokud žadatel/příjemce zhodnotí činnost u některého ze 6 environmentálních cílů podle rozhodovacího schématu a posoudí jej dle informací v kapitolách výše uvedených s výsledkem ANO, provede zhodnocení opatření na tomto cíli zjednodušenou formou.

Pro posouzení zjednodušenou formou slouží Tabulka č. 1 (v Dokumentu: Kontrolní protokol k DNSH)

Příklady:

Reforma trhu práce, která má za cíl zvýšit celkovou úroveň sociální ochrany osob samostatně výdělečně činných, by např. měla mít nulový nebo jen zanedbatelný předvídatelný dopad na kterýkoli ze šesti environmentálních cílů a u všech šesti cílů by tedy mohlo být použito stručné odůvodnění. Pokud jde o soulad se zásadou „významně nepoškozoval“ pro cíl zmírňování změny klimatu, lze podobně použít stručné odůvodnění u některých jednoduchých opatření v oblasti energetické účinnosti, jako je nahrazení stávajících oken novými, energeticky účinnými. Naproti tomu tento zjednodušený přístup pravděpodobně nebude použitelný na některé investice a reformy v řadě oblastí (např. energetika, doprava, nakládání s odpady, průmysl), u nichž existuje vyšší riziko, že budou mít dopad na jeden nebo na více environmentálních cílů.

VĚCNÉ POSOUZENÍ „VÝZNAMNĚ NEPOŠKOZOVAT“

Pokud žadatel/příjemce zhodnotí činnost u jednoho ze 6 environmentálních cílů podle rozhodovacího schématu a posoudí jej dle informací v kapitolách výše uvedených s výsledkem NE, provede věcné posouzení na tomto cíli.

Pro věcné posouzení cíle slouží Tabulka č. 2 (v Dokumentu: Kontrolní protokol k DNSH)

⁴ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=PI_COM%3AC%282021%292800

4. OBECNÉ ZÁSADY

Rozsah posouzení by měl zahrnovat **fáze výroby, používání a konce životnosti** – hodnocení dopadů všude tam, kde lze očekávat největší škody. *Například u opatření na podporu nákupu vozidel by posouzení mělo zohlednit mimo jiné znečištění (např. emise do ovzduší) vzniklé při montáži, přepravě a používání vozidel a vhodné nakládání s vozidly na konci jejich životnosti. Zejména u baterií a elektronických součástek by se mělo vhodným nakládáním na konci jejich životnosti (např. jejich opětovným použitím a/nebo recyklací kritických surovin v nich obsažených) zajistit, aby nedošlo k významnému poškození environmentálního cíle oběhového hospodářství.*

Pro environmentální cíl zmírňování změny klimatu se považují za slučitelná s posouzením z hlediska zásady „významně nepoškozovat“ opatření na podporu větší elektrifikace (např. průmyslu, dopravy a stavebnictví). Aby byl umožněn přechod na efektivní klimaticky neutrální ekonomiku, měla by být podporována opatření vedoucí k větší elektrifikaci klíčových odvětví, jako je průmysl, doprava a stavebnictví (např. investice do infrastruktury pro přenos a distribuci elektřiny; elektrická silniční infrastruktura; skladování elektřiny; baterie pro účely mobility; tepelná čerpadla). Tyto investice by měly být považovány za investice splňující „významně nepoškozovat“, pokud bude větší elektrifikace doprovázena zvýšením kapacity výroby energie z obnovitelných zdrojů. Zároveň tato opatření nesmí významně poškozovat zbývajících pět environmentálních cílů.

U hospodářských činností, u nichž existuje technicky a ekonomicky proveditelná alternativa s nízkým dopadem na životní prostředí, by mělo být posouzení negativního dopadu každého opatření na životní prostředí provedeno ve srovnání se scénářem „bez intervence“ a mělo by se přihlížet k dopadu daného opatření na životní prostředí v absolutních hodnotách.⁵ Tento přístup spočívá v zohlednění dopadu opatření na životní prostředí ve srovnání se situací bez negativního dopadu. Dopad opatření se neposuzuje ve srovnání s dopadem jiné stávající nebo plánované činnosti, kterou dotčené opatření může nahradit.⁶

Pokud se např. posuzuje vodní elektrárna vyžadující výstavbu přehrady v nedotčené oblasti, hodnotil by se dopad této přehrady v porovnání se scénářem, kdy by dotčená řeka zůstala v přirozeném stavu,

⁵ Tento přístup se uplatňuje zejména u opatření v rámci NPO, která se týkají veřejných investic nebo která přímo zahrnují vládní výdaje. U opatření, která se týkají provádění reform, by se posouzení z hlediska zásady DNSH mělo zpravidla provádět s odkazem na současný stav před provedením opatření.

⁶ Tento přístup je v souladu s logikou Nařízení o Taxonomii – podle návrhu aktu v přenesené pravomoci je několik technických screeningových kritérií týkajících se zásady „významně nepoškozovat“ založeno na absolutních kritériích, jako jsou konkrétní emisní limity (např. limity CO₂ u řešení zaměřených na přizpůsobování se změně klimatu v činnostech, které souvisejí s výrobou elektřiny, nebo u osobních automobilů). Tento přístup je dále podpořen zásadou předběžné opatrnosti, která je jednou z hlavních zásad právních předpisů EU v oblasti životního prostředí, včetně nařízení o taxonomii (40. bod odůvodnění a čl. 19 odst. 1 písm. f)), a vyplývá ze skutečnosti, že na škody na životním prostředí je třeba pohlížet z absolutního, nikoli relativního hlediska (např. globální oteplování vzniká v důsledku absolutní úrovně emisí skleníkových plynů).

a nezvažovalo by se alternativní využití dané oblasti. Podobně, pokud by cílem šrotovného bylo nahradit neúčinné automobily účinnějšími automobily využívajícími spalovací motory, byl by dopad nových vozidel se spalovacím motorem hodnocen v absolutních hodnotách, protože existují alternativy s nízkým dopadem (např. auta s nulovými emisemi), a nikoli ve srovnání s dopadem neúčinných automobilů, které se nahrazují.

U hospodářských činností, u nichž neexistuje technicky a ekonomicky⁷ proveditelná alternativa s nízkým dopadem na životní prostředí, mohou VK prokázat, že opatření významně nepoškozuje životní prostředí, protože zahrnuje nejlepší dostupné úrovně environmentální výkonnosti v daném odvětví. V takových případech by se zásada „významně nepoškozovat“ posuzovala ve srovnání s nejlepšími dostupnými úrovněmi environmentální výkonnosti v daném odvětví. Pro tento přístup je třeba uplatnit řadu podmínek, včetně skutečnosti, že činnost vede k výrazně lepší environmentální výkonnosti než dostupné alternativy, zamezí důsledkům zakonzervování stávajícího stavu („lock-in“), které jsou pro životní prostředí škodlivé, a nebrání vývoji a zavádění alternativ s malým dopadem.⁸ Tento přístup by se měl uplatňovat na úrovni odvětví, tj. měly by být prozkoumány všechny alternativy v rámci daného odvětví.⁹

Na základě výše uvedených podmínek by opatření týkající se výroby elektřiny a/nebo tepla s využitím fosilních paliv, jakož i související přenosové a distribuční infrastruktury obecně neměla být považována za vyhovující vzhledem k tomu, že existují nízkouhlíkové alternativy. Z tohoto obecného pravidla lze v jednotlivých případech učinit omezené výjimky u opatření týkajících se výroby elektřiny a/nebo tepla s využitím zemního plynu, jakož i související přepravní a distribuční infrastruktury, a to hlediska zmírňování změny klimatu. To je relevantní zejména pro členské státy (včetně ČR), které se potýkají se značnými problémy při přechodu od zdrojů energie s vyšší uhlíkovou náročností, jako je uhlí, lignit nebo ropa, a kde proto opatření nebo jejich kombinace může vést k obzvláště rozsáhlému a rychlému snížení emisí skleníkových plynů.

⁷ Aby VK prokázali, že alternativa s nízkým dopadem na životní prostředí není ekonomicky proveditelná, musí zohlednit náklady vzniklé během celé doby trvání opatření. Tyto náklady zahrnují negativní environmentální externality a budoucí investiční potřeby potřebné k přechodu na alternativu s malým dopadem na životní prostředí, přičemž je třeba zabránit zakonzervování stávajícího stavu nebo omezení vývoje a zavádění alternativ s malým dopadem.

⁸ Tímto přístupem a celkovým posouzením z hlediska zásady „významně nepoškozovat“ nejsou dotčeny další aspekty, které ovlivňují posuzování opatření v souvislosti s plány pro oživení a odolnost, včetně aspektů souvisejících s kontrolou státní podpory, souladem s jinými fondy EU a možným vytěsňováním soukromých investic. Zejména pokud jde o opatření na podporu činností, na něž se vztahuje systém EU pro obchodování s emisemi (ETS), neměly by být v rámci Nástroje pro oživení a odolnost v souladu s přístupem v rámci Fondu pro spravedlivou transformaci obecně podporovány činnosti s předpokládanými emisemi ekvivalentu CO₂, které nejsou významně nižší než příslušné referenční hodnoty stanovené pro přidělování bezplatných povolenek, aby nedošlo k narušení tržních signálů zavedených systémem ETS.

⁹ V případech, kdy by i nejlepší dostupné úrovně environmentální výkonnosti stále vedly k důsledkům zakonzervování stávajícího stavu, které jsou pro životní prostředí škodlivé, by měla být zvažována opatření na podporu výzkumu a vývoje alternativ s nižším dopadem, a to v souladu s oblastmi intervence O22 a O23 stanovenými v „metodice pro sledování klimatu“, která je uvedena v příloze Nařízení 2021/241.

Tyto výjimky mají podmínky, které jsou popsány v kapitole 8.2.1 Zvláštní podmínky (dle přílohy III Technických pokynů Komise (2021/C58/01)). Cílem je zabránit důsledkům zakonzervování stávajícího stavu s vysokou uhlíkovou náročností a splnit cíle EU v oblasti dekarbonizace pro roky 2030 a 2050. Kromě toho bude muset být prokázán soulad těchto opatření se zásadou „významně nepoškozovat“ u zbývajících pěti environmentálních cílů.

Opatření obecnější povahy, jako jsou rozsáhlé režimy podpory průmyslu (např. finanční nástroje zahrnující investice do společností napříč několika odvětvími), by měla být navržena tak, aby zajišťovala soulad příslušných investic se zásadou „významně nepoškozovat“.

5. PODPŮRNÉ DŮKAZY PRO VĚCNÉ POSOUZENÍ

Při vyplňování tabulky č. 2 v (Dokumentu: Kontrolní protokol k DNSH) může žadatel/příjemce využít seznamu podpůrných důkazů stanovených v této kapitole, které fungují jako možný návod pro provedení posouzení na jednotlivých cílech (dle Přílohy II Technických pokynů Komise (2021/C58/01)).¹⁰

Průřezové podpůrné důkazy:

- Byly splněny požadavky dle příslušné části právních předpisů EU (zejména posouzení vlivů na životní prostředí) a byla udělena příslušná povolení/oprávnění.
- Opatření/ činnost zahrnuje prvky, které vyžadují, aby společnosti zavedly uznávaný systém environmentálního řízení, jako je EMAS (nebo případně certifikaci podle ISO 14001 či jiné rovnocenné normy), nebo aby používaly a/nebo vyráběly zboží nebo poskytovaly služby, kterým byla udělena ekoznačka EU¹¹ nebo jiná ekoznačka typu I.¹²
- Opatření/ činnost se týká provádění osvědčených postupů v oblasti životního prostředí nebo dosažení srovnávacích kritérií stanovených v odvětvových referenčních dokumentech¹³ přijatých podle čl. 46 odst. 1 nařízení (ES) č. 1221/2009 o dobrovolné účasti organizací v systému Společenství pro environmentální řízení podniků a audit (EMAS).
- Pokud jde o veřejné investice, opatření respektuje kritéria pro zadávání zelených veřejných zakázek.¹⁴

¹⁰https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.C_.2021.058.01.0001.01.CES&toc=OJ%3AC%3A2021%3A058%3AFULL

¹¹ Systém ekoznačky EU je stanoven Nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 66/2010 o ekoznačce EU. Seznam skupin výrobků, pro něž byla stanovena kritéria ekoznačky EU, je k dispozici na adrese: <https://ec.europa.eu/environment/ecolabel/products-groups-and-criteria.html>

¹² Ekoznačky typu I stanoví norma ISO 14024:2018.

¹³ https://ec.europa.eu/environment/emas/emas_publications/sectoral_reference_documents_en.htm

¹⁴ Evropská komise stanovila kritéria EU pro zadávání zelených veřejných zakázek pro velký počet skupin výrobků: https://ec.europa.eu/environment/gpp/eu_gpp_criteria_en.htm

- Pokud jde o investice do infrastruktury, dotyčné investice byly prověřeny z hlediska dopadu na klima a životní prostředí.

Zmírňování změny klimatu:

- U opatření/ činnosti v oblasti, na kterou se nevztahují referenční hodnoty ETS, je opatření slučitelné s dosažením cíle snížení emisí skleníkových plynů do roku 2030 a s cílem dosáhnout do roku 2050 klimatické neutrality.
- U opatření/ činnosti na podporu elektrifikace je opatření doplněno důkazy o tom, že skladba zdrojů energie směřuje k dekarbonizaci v souladu s cíli snížení emisí skleníkových plynů do roku 2030 a do roku 2050 a doprovází jej zvýšená kapacita pro výrobu energie z obnovitelných zdrojů.

Přizpůsobování se změně klimatu:

- Bylo provedeno přiměřené posouzení klimatických rizik.
- Pokud investice přesahuje 10 milionů EUR, bylo provedeno nebo se plánuje posouzení klimatické zranitelnosti a rizik¹⁵, které povede k identifikaci, hodnocení a provádění příslušných adaptačních opatření.

Udržitelné využívání a ochrana vodních a mořských zdrojů:

- V souladu s požadavky rámcové směrnice o vodě a plánu povodí byla identifikována a řešena rizika zhoršování stavu životního prostředí související se zachováním jakosti vody a předcházením nedostatku vody.
- Opatření nemá významný dopad na i) dotčené vodní útvary (ani nebrání tomu, aby konkrétní vodní útvar, k němuž se vztahuje, ani jiné vodní útvary v témže povodí dosáhly dobrého stavu nebo dobrého potenciálu v souladu s požadavky rámcové směrnice o vodě) nebo ii) chráněná stanoviště a druhy přímo závislé na vodě.

Oběhové hospodářství včetně předcházení vzniku odpadů a recyklace:

- Opatření/činnost je v souladu s příslušným vnitrostátním nebo regionálním plánem pro nakládání s odpady a programem předcházení vzniku odpadů v souladu s čl. 28 směrnice

¹⁵ Komise vyzvala členské státy, aby v rámci Programu InvestEU využívaly pokyny Komise k posouzení odolnosti investic, včetně pokynů týkajících se posouzení klimatické odolnosti infrastruktury v období 2021–2027. Členské státy však mohou pro ověřování udržitelnosti uplatňovat vlastní kritéria a ukazatele, pokud ovšem vycházejí z cílů EU v oblasti klimatu a významně přispívají k cílům v oblasti klimatu a životního prostředí ve smyslu nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/852 ze dne 18. června 2020 o zřízení rámce pro usnadnění udržitelných investic a o změně nařízení (EU) 2019/2088.

2008/98/ES ve znění směrnice (EU) 2018/851, a je-li k dispozici, s příslušnou vnitrostátní, regionální nebo místní strategií pro oběhové hospodářství.

- Opatření/činnost je v souladu se zásadami udržitelných výrobků a s hierarchií způsobů nakládání s odpady, přičemž prioritou je předcházení vzniku odpadů.
- Opatření/činnost zajišťuje, že hlavní využívané zdroje jsou využívány účinně. Řeší nedostatky ve využívání zdrojů, včetně zajištění toho, aby produkty, budovy a aktiva byly využívány účinně a byly opravitelné.
- Opatření/činnost zajišťuje účinný a účelný tříděný sběr odpadu u zdroje a odesílání u zdroje vytříděných složek k přípravě na jejich opětovné použití nebo recyklaci.

Prevence a omezování znečištění:

- Opatření/činnost je v souladu se stávajícími globálními, vnitrostátními, regionálními nebo místními plány na snížení znečištění.
- Opatření/činnost je v souladu s příslušnými závěry referenčního dokumentu o nejlepších dostupných technikách (BAT) nebo s referenčními dokumenty o nejlepších dostupných technikách (BREF)¹⁶ v daném odvětví.
- Budou zavedena alternativní řešení používání nebezpečných látek.¹⁷
- Opatření/činnost je v souladu s udržitelným používáním pesticidů.¹⁸
- Opatření/činnost je v souladu s osvědčenými postupy pro boj proti antimikrobiální rezistenci.¹⁹

Ochrana a obnova biologické rozmanitosti a ekosystémů

- Opatření/činnost respektuje hierarchii zmírňujících opatření²⁰ a další příslušné požadavky podle směrnice o ochraně přírodních stanovišť a směrnice o ochraně ptáků.
- Proběhlo posouzení vlivů na životní prostředí a jeho závěry byly provedeny.

¹⁶ Tento typ podpůrných důkazů se uplatňuje na činnosti spadající do oblasti působnosti směrnice 2010/75/EU („směrnice o průmyslových emisích“). Seznam dostupných závěrů o BAT a BREF je k dispozici na adrese: <https://eippcb.jrc.ec.europa.eu/reference>

¹⁷ Tato otázka se zabývá prevencí a omezováním znečištění způsobeného průmyslovými činnostmi. Ustanovení čl. 3 bodu 18 směrnice 2010/75/EU („směrnice o průmyslových emisích“) definuje „nebezpečné látky“ jako: „látky nebo směsi vymezené v článku 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 o klasifikaci, označování a balení látek a směsí“. Článek 58 směrnice o průmyslových emisích dále stanoví: „Látky nebo směsi, které jsou z důvodu obsahu těkavých organických sloučenin klasifikovány nařízením (ES) č. 1272/2008 jako karcinogenní, mutagenní nebo toxické pro reprodukci a kterým jsou přiřazeny standardní věty o nebezpečnosti H340, H350, H350i, H360D nebo H360F nebo které musí být těmito větami označovány, musí být co nejdříve a v nejvyšší možné míře nahrazeny méně škodlivými látkami nebo směsmi.“

¹⁸ Jak je stanoveno ve směrnici 2009/128/ES o udržitelném používání.

¹⁹ Závěry Rady o dalších krocích k tomu, aby se EU stala regionem osvědčených postupů v boji proti antimikrobiální rezistenci (2019/C 214/01):

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.C_.2019.214.01.0001.01.CES&toc=OJ%3AC%3A2019%3A214%3AFULL

²⁰ V souladu s metodickými pokyny k ustanovením čl. 6 odst. 3 a 4 směrnice o ochraně přírodních stanovišť 92/43/EHS:

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.C_.2021.437.01.0001.01.CES&toc=OJ%3AC%3A2021%3A437%3AFULL

6. IDENTIFIKACE PODMÍNEK DNSH

Žadatel/příjemce provede na základě tohoto MP identifikaci podmínek DNSH, které je povinen implementovat, které poté **uvede v Kontrolním protokol k DNSH²¹ a Potvrzení o splnění DNSH – závěrečné.**

Identifikaci podmínek DNSH pro dané opatření nebo činnost je nutné udělat jako první krok např. v rámci projektové dokumentace.

Pro identifikaci podmínek DNSH se vychází primárně z:

1. CID, zejména jeho přílohy, kde jsou jednak uvedeny specifické podmínky DNSH pro danou komponentu, tak podmínky DNSH zahrnuté v rámci milníků a cílů,
2. z operačního ujednání a jeho příloh, které obsahují popisy milníků a cílů a verifikační mechanismy pro plnění.
3. podpůrně ze souhrnné tabulky k Národnímu plánu obnovy (T2 Green Digital & Costs), která obsahuje hodnocení DNSH dle Technických pokynů k uplatňování zásady „významně nepoškozovat“ podle nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost.

Zásadními podmínkami nutnými pro implementaci jsou ty obsažené v CID a v operačním ujednání (a dále taktéž podmínky nutné pro splnění klimatických a environmentálních tagů).

Princip DNSH se však dle Technických pokynů k uplatňování zásady „významně nepoškozovat“ podle nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost vztahuje vždy ke všem 6 environmentálním cílům – ne vždy jsou všechny tyto oblasti součástí podmínek v CID a v operačním ujednání, proto se doporučuje zohlednit implementaci relevantních podmínek obsažených v Souhrnné tabulce k Národnímu plánu obnovy (T2 Green Digital & Costs) s přihlédnutím k povaze konkrétních činností a s přihlédnutím k Technickým pokynům.

Podmínky DNSH dle přílohy CID

Aby bylo zajištěno, že je činnost v souladu s technickými pokyny k uplatňování zásady „významně nepoškozovat“ (2021/C58/01), musí kritéria způsobilosti uvedená v zadávacích podmínkách pro nadcházející výzvy k předkládání projektů vyžadovat, aby byly vybrány pouze činnosti, které jsou v souladu s příslušnými právními předpisy EU a vnitrostátními právními předpisy v oblasti životního prostředí, konkrétně s rámcovou směrnicí o vodě, směrnicí o povodních, směrnicí o stanovištích

²¹ Viz Příloha č. 17 Obecných pravidel VK 3.3

a směrnici o ochraně ptáků, směrnici o posuzování vlivů na životní prostředí a strategickém posuzování vlivů na životní prostředí.

Činnost se klasifikuje jako plně v souladu s technickými kritérii Taxonomie, tzn. že významně přispívá některému z environmentálních cílů

Činnost může splnit kritéria pro „významné přispění“ k environmentálnímu cíli podle Taxonomie a jako takové se považuje za splňující zásadu „významně nepoškozovat“ pro příslušný cíl i v rámci RRF.

Pokud VK nastavilo opatření tak, že plní konkrétní podrobné podmínky dle Technických screeningových kritérií taxonomie, a to pro „zásadní přispění“ („substantial contribution“),²² pak lze tímto plnit DNSH v RRF k danému environmentálnímu cíli. Aktuálně jsou však vydaná kritéria taxonomie pouze pro cíl zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se změně klimatu, postupně však budou přijímána i další (předpokladem je, že kritéria „zásadního přispění“ pro všech 6 environmentálních cílů budou vydána na přelomu 2022/2023). Taxonomie ale obsahuje pouze sektory, které jsou identifikovány jako mající zásadně pozitivní dopady na životní prostředí, proto se v taxonomii ani po kompletaci kritérií pro všechny environmentální cíle nebudou nacházet všechny hospodářské sektory.

Podmínky DNSH založené na plnění právních předpisů a povolovacích procesů

Podmínky DNSH jsou přímo postaveny na dodržování právních předpisů EU a vnitrostátních environmentálních právních předpisů a povolovacích procesů konkrétně např. s rámcovou směrnicí o vodě, směrnicí o povodních, směrnicí o stanovištích a směrnicí o ochraně ptáků, směrnici o posuzování vlivů na životní prostředí a strategickém posuzování vlivů na životní prostředí.

Dodržování platných právních předpisů EU a vnitrostátních environmentálních právních předpisů je samostatnou povinností a je to jen jeden ze způsobů plnění identifikovaných podmínek DNSH.

Podmínky DNSH směřující k provádění opatření

Některé podmínky DNSH pro určitá opatření vyžadují specifický charakter provedení opatření, např. požadavek, aby alespoň 70 % stavebního a demoličního odpadu bylo připraveno k opětovnému použití nebo recyklaci.²³ VK je povinen zajistit proces reportování a/nebo implementace tak, aby byly tyto podmínky na opatření plněny.

²² https://ec.europa.eu/sustainable-finance-taxonomy/tool/index_en.htm
https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=PI_COM%3AC%282021%292800

²³ Opatření zejména vyžaduje, aby hospodářské subjekty provádějící stavební práce zajistily, aby nejméně 70 % (hmotnostních) odpadů neklasifikovaných jako nebezpečné (s výjimkou přirozeně se vyskytujících materiálů

Vlastníci komponent budou na opatření kontrolovat podklady prokazující, že odpad byl znovu použit, připraven k znovu použití nebo recyklován nebo zlikvidován způsobem šetrným k životnímu prostředí v souladu s hierarchií nakládání s odpady a Protokolem EU o nakládání se stavebními a demoličními odpady. Provozovatelé by měli omezit vznik odpadu během výstavby v souladu s Protokolem EU o nakládání se stavebními a demoličními odpady, zohlednit nejlepší dostupné techniky a usnadnit opětovné použití a vysoce kvalitní recyklaci selektivním odstraňováním materiálů s využitím dostupných systémů třídění stavebního odpadu.

Podpůrné důkazy pro vykazování implementace DNSH

Při vyplňování dokumentů **Kontrolní protokol k DNSH²⁴ a Potvrzení o splnění DNSH – závěrečné** může žadatel/příjemce využít seznamu podpůrných důkazů, které fungují taktéž jako možný návod / nástroje pro implementaci podmínek DNSH.²⁵

Průřezové podpůrné důkazy:

- Byly splněny požadavky dle příslušné části právních předpisů EU (zejména posouzení vlivů na životní prostředí) a byla udělena příslušná povolení/oprávnění.
- Opatření zahrnuje prvky, které vyžadují, aby společnosti zavedly uznávaný systém environmentálního řízení, jako je EMAS (nebo případně certifikaci podle ISO 14001 či jiné rovnocenné normy), nebo aby používaly a/nebo vyráběly zboží nebo poskytovaly služby, kterým byla udělena ekoznačka EU²⁶ nebo jiná ekoznačka typu I.²⁷
- Opatření se týká provádění osvědčených postupů v oblasti životního prostředí nebo dosažení srovnávacích kritérií stanovených v odvětvových referenčních dokumentech²⁸ přijatých podle čl. 46 odst. 1 nařízení (ES) č. 1221/2009 o dobrovolné účasti organizací v systému Společenství pro environmentální řízení podniků a audit (EMAS).

uvedených v kategorii 17 05 04 na Evropském seznamu odpadů vytvořeném rozhodnutím 2000/532/ES ze dne 3. května 2000, kterým se nahrazuje rozhodnutí 94/3/ES, kterým se stanoví seznam odpadů podle čl. 1 písm. a) směrnice Rady 75/442/EHS o odpadech a rozhodnutí Rady 94/904/ES, kterým se stanoví seznam nebezpečných odpadů ve smyslu čl. 1 odst. 4 směrnice Rady 91/689/EHS o nebezpečných odpadech (oznámeno pod číslem dokumentu K(2000) 1147)) vzniklého na staveništi bude připraveno k opětovnému použití, recyklaci a k jiným druhům materiálového využití, včetně zásypů, při nichž jsou jiné materiály nahrazeny odpadem, v souladu s hierarchií způsobů nakládání s odpady a protokolem EU pro nakládání se stavebním a demoličním odpadem.

²⁴ Viz Příloha č. 17 Obecných pravidel

²⁵ viz Příloha II Technických pokynů Komise (2021/C58/01) https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.C_.2021.058.01.0001.01.CES&toc=OJ%3AC%3A2021%3A058%3AFULL

²⁶ Systém ekoznačky EU je stanoven Nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 66/2010 o ekoznačce EU. Seznam skupin výrobků, pro něž byla stanovena kritéria ekoznačky EU, je k dispozici na adrese: <https://ec.europa.eu/environment/ecolabel/products-groups-and-criteria.html>

²⁷ Ekoznačky typu I stanoví norma ISO 14024:2018.

²⁸ https://ec.europa.eu/environment/emas/emas_publications/sectoral_reference_documents_en.htm

- Pokud jde o veřejné investice, opatření respektuje kritéria pro zadávání zelených veřejných zakázek.²⁹
- Pokud jde o investice do infrastruktury, dotyčné investice byly prověřeny z hlediska dopadu na klima a životní prostředí.

Zmírňování změny klimatu:

- U opatření v oblasti, na kterou se nevztahují referenční hodnoty ETS, je opatření slučitelné s dosažením cíle snížení emisí skleníkových plynů do roku 2030 a s cílem dosáhnout do roku 2050 klimatické neutrality.
- U opatření na podporu elektrifikace je opatření doplněno důkazy o tom, že skladba zdrojů energie směřuje k dekarbonizaci v souladu s cíli snížení emisí skleníkových plynů do roku 2030 a do roku 2050 a doprovází jej zvýšená kapacita pro výrobu energie z obnovitelných zdrojů.

Přizpůsobování se změně klimatu:

- Bylo provedeno přiměřené posouzení klimatických rizik.
- Pokud investice přesahuje 10 milionů EUR, bylo provedeno nebo se plánuje posouzení klimatické zranitelnosti a rizik³⁰, které povede k identifikaci, hodnocení a provádění příslušných adaptačních opatření.

Udržitelné využívání a ochrana vodních a mořských zdrojů:

- V souladu s požadavky rámcové směrnice o vodě a plánu povodí byla identifikována a řešena rizika zhoršování stavu životního prostředí související se zachováním jakosti vody a předcházením nedostatku vody.
- Opatření nemá významný dopad na i) dotčené vodní útvary (ani nebrání tomu, aby konkrétní vodní útvar, k němuž se vztahuje, ani jiné vodní útvary v témže povodí dosáhly dobrého stavu nebo dobrého potenciálu v souladu s požadavky rámcové směrnice o vodě) nebo ii) chráněná stanoviště a druhy přímo závislé na vodě.

Oběhové hospodářství včetně předcházení vzniku odpadů a recyklace:

²⁹ Evropská komise stanovila kritéria EU pro zadávání zelených veřejných zakázek pro velký počet skupin výrobků: https://ec.europa.eu/environment/gpp/eu_gpp_criteria_en.htm

³⁰ Komise vyzvala členské státy, aby v rámci Programu InvestEU využívaly pokyny Komise k posouzení odolnosti investic, včetně pokynů týkajících se posouzení klimatické odolnosti infrastruktury v období 2021–2027. Členské státy však mohou pro ověřování udržitelnosti uplatňovat vlastní kritéria a ukazatele, pokud ovšem vycházejí z cílů EU v oblasti klimatu a významně přispívají k cílům v oblasti klimatu a životního prostředí ve smyslu nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/852 ze dne 18. června 2020 o zřízení rámce pro usnadnění udržitelných investic a o změně nařízení (EU) 2019/2088.

- Opatření je v souladu s příslušným vnitrostátním nebo regionálním plánem pro nakládání s odpady a programem předcházení vzniku odpadů v souladu s čl. 28 směrnice 2008/98/ES ve znění směrnice (EU) 2018/851, a je-li k dispozici, s příslušnou vnitrostátní, regionální nebo místní strategií pro oběhové hospodářství.
- Opatření je v souladu se zásadami udržitelných výrobků a s hierarchií způsobů nakládání s odpady, přičemž prioritou je předcházení vzniku odpadů.
- Opatření zajišťuje, že hlavní využívané zdroje jsou využívány účinně. Řeší nedostatky ve využívání zdrojů, včetně zajištění toho, aby produkty, budovy a aktiva byly využívány účinně a byly opravitelné.
- Opatření zajišťuje účinný a účelný tříděný sběr odpadu u zdroje a odesílání u zdroje vytříděných složek k přípravě na jejich opětovné použití nebo recyklaci.

Prevence a omezování znečištění:

- Opatření je v souladu se stávajícími globálními, vnitrostátními, regionálními nebo místními plány na snížení znečištění.
- Opatření je v souladu s příslušnými závěry referenčního dokumentu o nejlepších dostupných technikách (BAT) nebo s referenčními dokumenty o nejlepších dostupných technikách (BREF)³¹ v daném odvětví.
- Budou zavedena alternativní řešení používání nebezpečných látek.³²
- Opatření je v souladu s udržitelným používáním pesticidů.³³
- Opatření je v souladu s osvědčenými postupy pro boj proti antimikrobiální rezistenci.³⁴

Ochrana a obnova biologické rozmanitosti a ekosystémů

³¹ Tento typ podpůrných důkazů se uplatňuje na činnosti spadající do oblasti působnosti směrnice 2010/75/EU („směrnice o průmyslových emisích“). Seznam dostupných závěrů o BAT a BREF je k dispozici na adrese: <https://eippcb.jrc.ec.europa.eu/reference>

³² Tato otázka se zabývá prevencí a omezováním znečištění způsobeného průmyslovými činnostmi. Ustanovení čl. 3 bodu 18 směrnice 2010/75/EU („směrnice o průmyslových emisích“) definuje „nebezpečné látky“ jako: „látky nebo směsi vymezené v článku 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 o klasifikaci, označování a balení látek a směsí“. Článek 58 směrnice o průmyslových emisích dále stanoví: „Látky nebo směsi, které jsou z důvodu obsahu těžkých organických sloučenin klasifikovány nařízením (ES) č. 1272/2008 jako karcinogenní, mutagenní nebo toxické pro reprodukci a kterým jsou přiřazeny standardní věty o nebezpečnosti H340, H350, H350i, H360D nebo H360F nebo které musí být těmito větami označovány, musí být co nejdříve a v nejvyšší možné míře nahrazeny méně škodlivými látkami nebo směsmi.“

³³ Jak je stanoveno ve směrnici 2009/128/ES o udržitelném používání.

³⁴ Závěry Rady o dalších krocích k tomu, aby se EU stala regionem osvědčených postupů v boji proti antimikrobiální rezistenci (2019/C 214/01):

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.C_.2019.214.01.0001.01.CES&toc=OJ%3AC%3A2019%3A214%3AFULL

- Opatření respektuje hierarchii zmírňujících opatření³⁵ a další příslušné požadavky podle směrnice o ochraně přírodních stanovišť a směrnice o ochraně ptáků.
- Proběhlo posouzení vlivů na životní prostředí a jeho závěry byly provedeny.

7. DOKUMENTACE

Právní a strategické předpisy

V rámci naplňování principu „významně nepoškozovat“ by měl žadatel/příjemce prokázat splnění platných právních EU a ČR, stejně tak jako soulad s národními strategickými politikami naplňujícími environmentální cíle.

Podporující skutečností je například provedení (u konkrétního opatření) posouzení vlivů na životní prostředí (EIA) v souladu se směrnicí 2011/92/EU, strategické posouzení vlivů na životní prostředí (SEA) v souladu se směrnicí 2001/42/ES³⁶ nebo prověření udržitelnosti či posouzení odolnosti vůči změně klimatu, jak je stanoveno v pokynech Komise k posuzování udržitelnosti podle nařízení o Programu InvestEU.³⁷

V závislosti na konkrétním návrhu opatření může např. provedení EIA a provedení potřebných zmírňujících kroků na ochranu životního prostředí v některých případech – zejména pokud jde o investice do infrastruktury – postačovat k tomu, aby byl prokázán soulad s „významně nepoškozovat“ u některých relevantních environmentálních cílů (zejména pokud jde o udržitelné využívání a ochranu mořských a vodních zdrojů³⁸ a také o ochranu a obnovu biologické rozmanitosti a ekosystémů.³⁹ To však nezbavuje povinnosti provést u daného opatření posouzení z hlediska „významně nepoškozovat“, neboť EIA, SEA nebo posouzení udržitelnosti/odolnosti nemusí zahrnovat všechny aspekty, které jsou v rámci posouzení z hlediska této zásady vyžadovány.⁴⁰ Je tomu tak proto, že ani právní povinnosti

³⁵ V souladu s metodickými pokyny k ustanovením čl. 6 odst. 3 a 4 směrnice o ochraně přírodních stanovišť 92/43/EHS: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.C_.2021.437.01.0001.01.CES&toc=OJ%3AC%3A2021%3A437%3AFULL

³⁶ Posuzování vlivů na životní prostředí je postup, který zajišťuje, aby byly před přijetím rozhodnutí zohledněny dopady plánů/programů/ projektů na životní prostředí. Posuzování vlivů na životní prostředí lze u jednotlivých projektů, jako je přehrada, dálnice, letiště nebo továrna, provádět na základě směrnice 2011/92/EU („posouzení vlivů na životní prostředí“ – směrnice o EIA) nebo u veřejných plánů či programů na základě směrnice 2001/42/ES („strategické posuzování vlivů na životní prostředí“ – směrnice o SEA).

³⁷ Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2021/1078 ze dne 14. dubna 2021, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/523 stanovením investičních pokynů pro Fond InvestEU; dostupný z <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:32021R1078>

³⁸ Pokud EIA zahrnuje posouzení dopadu na vodní útvary v souladu se směrnicí 2000/60/ES a zjištěná rizika byla zohledněna při návrhu daného opatření.

³⁹ Aniž jsou dotčena další posouzení požadovaná směrnicemi 2009/147/ES a 92/43/EHS, pokud k činnosti dochází v oblastech citlivých z hlediska biologické rozmanitosti nebo v jejich blízkosti (včetně sítě chráněných oblastí Natura 2000, míst světového dědictví UNESCO a klíčových oblastí biologické rozmanitosti, jakož i dalších chráněných oblastí).

⁴⁰ Posouzení z hlediska zásady „významně nepoškozovat“ naproti tomu neosvobozuje od povinnosti provést posouzení EIA/SEA či ověřování z hlediska klimatu, životního prostředí nebo udržitelnosti, pokud to vyžadují stávající právní předpisy EU, například u projektů financovaných z fondu InvestEU nebo Nástroje pro propojení Evropy.

obsažené ve směrnících o EIA a SEA, ani přístup stanovený v příslušných pokynech Komise pro posouzení udržitelnosti/odolnosti nejsou shodné s těmi, které jsou stanoveny v čl. 17 Nařízení o Taxonomii.⁴¹

Smluvní dokumentace, která by měla reflektovat zásadu „významně nepoškozovat“

Smyslem principu „významně nepoškozovat“ je zamezit financování a do budoucna obecnému provádění takových činností, které mají škodlivý vliv na environmentální cíle. Z toho důvodu je potřeba zásadu „významně nepoškozovat“ reflektovat v zásadní smluvní a právně závazné dokumentaci, kterou žadatel/příjemce připravuje, např. **zadávací dokumentace, smlouva o dílo, podklady pro posouzení EIA, SEA aj.**

Dokumentace mezi zadavatelem a dodavatelem

Žadatel/ příjemce musí po dodavateli požadovat informace, jakým způsobem při plnění zakázky naplňuje zásadu „významně nepoškozovat“ v návaznosti na konkrétní podmínky DNSH. Dodavatel může být pověřen vyplněním reportovacího dokumentů – Kontrolní **protokol k DNSH⁴² a Potvrzení o splnění DNSH – závěrečné**. Požadavek na poskytnutí informace o plnění či vyplnění dokumentů – Kontrolní **protokol k DNSH a Potvrzení o splnění DNSH – závěrečné** je vhodné zpracovat do smluvní dokumentace zadávacího a výběrového řízení, případně zajistit posouzení naplňování zásady „významně nepoškozovat“ třetí osobou.

8. LEGISLATIVNÍ RÁMEC DNSH

Zásada DNSH („Do No Significant Harm“ = „významně nepoškozovat“, také „zásadně nepoškozovat environmentální cíle“ či „zásada zásadně neškodit“) je ukotvena ve sdělení Komise „Zelená dohoda pro Evropu“ (European Green Deal) bod 2.2.5 *A green oath: ‘do no harm’* a dále v řadě legislativních aktů EU. Účelem je neposkytovat environmentálně škodlivé dotace či jiné veřejné podpory, k čemuž se EK zavázala napříč EU financováním.

⁴¹ EIA je například vyžadováno pro výstavbu rafinérií surové ropy, uhelných tepelných elektráren a projektů zahrnujících těžbu ropy nebo zemního plynu. Tyto typy opatření by však nebyly v souladu se zásadou DNSH v případě cíle zmírňování změny klimatu uvedenou v čl. 17 Nařízení o Taxonomii, v němž se uvádí, že k významnému poškození dochází, pokud určitá činnost vede ke značným emisím skleníkových plynů. Podobně i když je u výstavby nového letiště vyžadováno EIA, je pravděpodobné, že v souladu se zásadou DNSH v případě cíle zmírňování změny klimatu budou pouze opatření týkající se nízkouhlíkové letištní infrastruktury, jako jsou investice do energeticky účinných letištních budov, modernizace připojení místní síťové letištní infrastruktury pro energii z obnovitelných zdrojů a souvisejících služeb.

⁴² Viz Příloha č. 17 Obecných pravidel

Nařízení EU č. 2021/241 o nástroji pro oživení a odolnost (Recovery and Resilience Facility, Nařízení 2021/241)⁴³ stanoví, že žádné opatření (tj. žádná reforma a žádná investice) zahrnuté do národního plánu pro oživení a odolnost by nemělo vést k významnému poškození environmentálních cílů, tj. musí být v souladu s DNSH ve smyslu čl. 17 Nařízení o Taxonomii.

Evropská komise v Oznámení č. 2021/C58/01 **Technické pokyny k uplatňování zásady „významně nepoškožovat“ podle nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost** (dále také „Technické pokyny k uplatňování zásady „významně nepoškožovat““)⁴⁴ stanovila způsoby uplatňování zásady „významně nepoškožovat“ v kontextu Nařízení 2021/241 s ohledem na jeho specifický charakter. Cílem pokynů je objasnění významu uplatňování zásady DNSH a toho, jak mají členské státy vyhodnotit, že jimi navrhovaná opatření v NPO jsou s touto zásadou v souladu zejm. při přípravě NPO.

Princip DNSH je nejpodrobněji operacionalizován v **nařízení EU č. 2020/852 (Nařízení o Taxonomii)**⁴⁵ a na základě tohoto nařízených vydaných kritérií viz **Příloha 1 a Příloha 2 Nařízení Komise v přenesené pravomoci C/2021/2800, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/852, pokud jde o stanovení technických screeningových kritérií**⁴⁶ (dále jen „Technická screeningová kritéria“). Nařízení o taxonomii a příslušné prováděcí akty stanovují podmínky, za kterých lze hospodářskou činnost a investice považovat za „plně environmentálně udržitelnou“, princip DNSH je však pouze částí tohoto konceptu.

EK spolu s Radou EU (ECOFIN) vydaly kladné hodnocení plánu Česka pro oživení a odolnost (NPO). Předmětem posuzování NPO ze strany Komise byl i soulad navržených komponent s DNSH, přičemž konkretizované podmínky pro posouzení, resp. hodnocení souladu obsahuje **Příloha Prováděcího**

⁴³ Nařízení Evropského parlamentu a rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost. Dostupný z <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32021R0241>

Článek 4a („Horizontální zásady“) nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost stanoví, že z tohoto nástroje se podporují pouze opatření, která dodržují zásadu „významně nepoškožovat“ a články 15 a 16 („Plán pro oživení a odolnost“ a „Posouzení Komise“) stanoví, že plány pro oživení a odolnost by měly vysvětlovat, „jak tento plán zajistí, aby žádné opatření k provádění reforem a investičních projektů v něm zahrnuté významně nepoškozovalo cíle v oblasti životního prostředí ve smyslu článku 17 nařízení (EU) 2020/852 (zásada „významně nepoškožovat“), a měly by být na základě toho i posuzovány.

⁴⁴ Oznámení Komise Technické pokyny k uplatňování zásady „významně nepoškožovat“ podle nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost (2021/C 58/01); Dostupné z https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.C_.2021.058.01.0001.01.CES&toc=OJ%3AC%3A2021%3A058%3AFULL

⁴⁵ Nařízení Evropského parlamentu a rady (EU) č. 2020/852 ze dne 18. června 2020 o zřízení rámce pro usnadnění udržitelných investic a

o změně nařízení (EU) 2019/208845. Dostupné z <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=CELEX:32020R0852>

⁴⁶ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=PI_COM:C\(20opatře21\)2800](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=PI_COM:C(20opatře21)2800)

rozhodnutí Rady o schválení posouzení plánu pro oživení a odolnost Česka ze dne 31.8.2021 (Council Implementing Decision, Příloha CID)⁴⁷, a to v popisu v rámci každé komponenty (viz kap. 8.3).⁴⁸

V mnoha ohledech však podmínky komponent v rámci CID odkazují na povinnost dodržet zásadu DNSH, přičemž je odkazováno na podmínky stanovené v Technických pokynech k uplatňování zásady „významně nepoškozovat“ (2021/C58/01). Ty jsou tak stále relevantní pro identifikaci podmínek DNSH, a to přesto, že návrh NPO byl již Komisí a Radou EU (ECOFIN) jako celek prizmatem DNSH hodnocen a schválen.

9. ZDROJE

1. Nástroj pro oživení a odolnost: Nařízení 2021/241.
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32021R0241>
2. Taxonomie: Nařízení Evropského parlamentu a rady (EU) č. 2020/852 ze dne 18. června 2020 o zřízení rámce pro usnadnění udržitelných investic a o změně nařízení (EU) 2019/2088.
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=CELEX:32020R0852>
3. Technické pokyny k uplatňování zásady „významně nepoškozovat“ podle nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost (2021/C 58/01)
[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=CELEX:52021XC0218\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=CELEX:52021XC0218(01))
4. Příloha CID: Příloha prováděcího rozhodnutí Rady o schválení posouzení plánu pro oživení a odolnost Česka, Brusel, 31.8.2021, 11047/21 ADD 1, Interinstitucionální spis 2021/0245(NLE); Dostupné z <https://www.mpo.cz/assets/cz/podnikani/2021/10/PRILOHA-provadedciho-rozhodnuti-Rady-o-schvaleni-posouzeni-planu-pro-oziveni-a-odolnost-Ceska.pdf>
5. Technická screeningová kritéria; Nařízení komise v přenesené pravomoci (EU) C/2021/2800, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/852, pokud jde o stanovení technických screeningových kritérií pro určení toho, za jakých podmínek se

⁴⁷ Příloha prováděcího rozhodnutí Rady o schválení posouzení plánu pro oživení a odolnost Česka, Brusel, 31.8.2021, 11047/21 ADD 1, Interinstitucionální spis 2021/0245(NLE);

⁴⁸ Dle recitálu (19) Prováděcího rozhodnutí Rady o schválení posouzení plánu pro oživení a odolnost Česka (se v souladu s čl. 19 odst. 3 písm. d) a oddílem 2.4 přílohy v Nařízení 2021/241 očekává, že plán pro oživení a odolnost zajistí, aby žádné opatření pro provádění reforem a investičních projektů v něm zahrnuté (hodnocení A) významně nepoškozovalo environmentální cíle ve smyslu článku 17 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/852 (zásada „významně nepoškozovat“). To s výjimkou projektů v rámci tohoto opatření v oblasti výroby elektřiny a/nebo tepla, jakož i související infrastruktury pro přenos a distribuci zemního plynu, které jsou v souladu s podmínkami stanovenými v příloze III Technických pokynů Komise (2021/C58/01).

hospodářská činnost kvalifikuje jako významně přispívající ke zmírňování změny klimatu nebo k přizpůsobování se změně klimatu, a toho, zda tato hospodářská činnost významně nepoškozuje některý z dalších environmentálních cílů;

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=PI_COM%3AC%282021%292800

10. ZKRATKY

Zkratky použité v tomto MP jsou uvedeny v Obecných pravidlech s názvem Seznam zkratek.

11. PŘÍLOHY

Příloha č. 1 – Kontrolní protokol k DNSH

Příloha č. 2 – Potvrzení o splnění DNSH – závěrečné

**Ministerstvo práce a sociálních věcí
odbor sociálních služeb a inspekce sociálních
služeb**

**Věcné podmínky pro realizaci projektů pobytových služeb péče v
rámci Národního plánu obnovy**

Určeno pro: poskytovatele sociálních služeb a jejich zřizovatele

Datum platnosti: 1.8. 2022

Datum účinnosti: Dnem vyhlášení výzvy MPSV v rámci Národního plánu obnovy
Rozvoj a modernizace materiálně technické základny sociálních služeb

Vypracoval: Odbor 22

Počet stran: 55

ÚVOD	3
ZÁKLADNÍ VÝCHODISKO – PODPORA NEZÁVISLÉHO ŽIVOTA	3
1. MATERIÁLNĚ TECHNICKÝ STANDARD (MTS) PRO DOMOVY SE ZVLÁŠTNÍM REŽIMEM (DZR) A DOMOVY PRO SENIORY (DS) (STANDARD M1)	7
1.1. PARAMETRY MTS	7
1.1.1. KAPACITA	7
1.1.2. BUDOVA (nemovitost)	11
1.1.3. VYBAVENÍ DOMÁCNOSTI	12
1.1.4. PŘÍSTUP K VYBAVENÍ (movité věci)	13
1.1.5. PŘÍSTUP KE ZDROJŮM INFORMACÍ	17
1.1.6. ÚKLID	18
1.1.7. TECHNICKO-PROVOZNÍ VLASTNOSTI	18
2. MATERIÁLNĚ TECHNICKÝ STANDARD PRO DOMOVY SE ZVLÁŠTNÍM REŽIMEM (DZR) A DOMOVY PRO SENIORY (DS) (STANDARD M2)	20
2.1. PARAMETRY MTS	20
2.1.1. KAPACITA	20
2.1.2. BUDOVA (nemovitost)	24
2.1.3. PŘÍSTUP K VYBAVENÍ (movité věci)	25
2.1.4. PŘÍSTUP KE ZDROJŮM INFORMACÍ	29
2.1.5. ÚKLID	30
2.1.6. TECHNICKO-PROVOZNÍ VLASTNOSTI	30
3. MINIMÁLNÍ ASISTIVNÍ A ASISTENČNÍ TECHNOLOGIE PRO PROVOZ DZR A DS VZNIKLÝCH Z TÉTO VÝZVY NPO	32
4. MINIMÁLNÍ PERSONÁLNÍ STANDARDSY PRO PROVOZ SLUŽEB (DZR DS) VZNIKLÝCH Z TÉTO VÝZVY NPO	33
5. MATERIÁLNĚ TECHNICKÝ STANDARD (MTS) PRO CHRÁNĚNÉ BYDLENÍ (CHB)	34
5.1. PARAMETRY MTS	34
5.1.1. KAPACITA	34
5.1.2. BUDOVA (nemovitost)	35
5.1.3. PŘÍSTUP K VYBAVENÍ (movité věci)	38
5.1.4. PŘÍSTUP KE ZDROJŮM INFORMACÍ	40
5.1.5. ÚKLID	41
5.1.6. TECHNICKO-PROVOZNÍ VLASTNOSTI	41
6. MATERIÁLNĚ TECHNICKÝ STANDARD (MTS) PRO DOMOVY OSOB SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM (DOZP) A TÝDENNÍ STACIONÁŘE (TS)	43
6.1. PARAMETRY MTS	43
6.1.1. KAPACITA	43
6.1.2. BUDOVA (nemovitost)	47
6.1.3. VYBAVENÍ (movité věci) na 1 klienta	49
6.1.4. PŘÍSTUP KE ZDROJŮM INFORMACÍ	52
6.1.5. ÚKLID	53
6.1.6. TECHNICKO-PROVOZNÍ VLASTNOSTI	54
7. SLOVNÍČEK POJMŮ A DOPLNĚNÍ	55

ÚVOD

Tyto věcné podmínky se vydávají pro účely realizace projektů v rámci Národního plánu obnovy (dále jen „NPO“), oblasti rozvoje infrastruktury sociálních služeb.

Zásadním problémem v ČR je nedostatečná kapacita ambulantních, terénních i pobytových sociálních služeb, což také vedlo k vyšší míře hospitalizací a velkému tlaku na sektor nemocniční péče. Zároveň se projevila personální absence zdravotnického personálu i pracovníků v sociálních službách a dalších profesí. Z tohoto důvodu je nutné do budoucna zajistit efektivní nakládání s lidskými zdroji, možnostmi státního rozpočtu a nastavit vhodnou proporcionalitu s dodržením zásad péče v rámci principu nezávislého života, svobody volby v péči o vlastní osobu a individualizovaný přístup. To je i předmětem tohoto dokumentu, který v souladu s věcným zaměřením výzvy, primárně nastavuje materiálně technické podmínky pro obnovu a zkvalitnění materiálně technické základny stávajících sociálních služeb, přičemž časový rámec plnění a realizace projektu jsou stanoveny výzvou. Tento materiál upravuje podmínky, které je nutné dodržet jak při rekonstrukci stávajících objektů, kde se poskytují sociální služby, tak i pro vznik nových vhodných objektů. Materiálně technické a provozní charakteristiky jsou provázány s kritérii sociálních služeb komunitního charakteru a vycházejí z myšlenky, že být sociálně začleněn, znamená být i součástí komunity. Tato kritéria stanovují parametry vnitřního uspořádání sociálních služeb komunitního charakteru a vytváří předpoklady pro naplňování vize procesu transformace a deinstitucionalizace sociálních služeb. Cíle, které budou postupně naplňovat tento proces, nesou znaky života v přirozeném prostředí podle vlastní volby, nezávislosti na sociální službě, kterou lze však plně využívat, rozvoje společenských vztahů a rolí s právy a povinnostmi, které jsou běžné pro život každého člověka. Tyto standardy mají komplementární vztah s kritérii sociálních služeb a kritérii transformace a deinstitucionalizace. Věcné podmínky v tomto dokumentu z těchto kritérií vycházejí, nicméně reflektují nedostatečnou kapacitu sociálních služeb poskytovaných v komunitě, kdy je zároveň návrh řešení tohoto nedostatku plně spojen s možností vytvořit vhodné prostředí, kde se propojuje sociální a zdravotní péče do jedné, včetně udržení reálné výše dopadu provozních nákladů na státní rozpočet. To je také v souladu i s cílem, který schválila vláda v Národní strategii rozvoje sociálních služeb na období 2016–2025.

ZÁKLADNÍ VÝCHODISKO – PODPORA NEZÁVISLÉHO ŽIVOTA

- Cílem poskytování služeb sociální péče je, pomoci klientům zajistit jejich fyzickou i psychickou soběstačnost, podpořit život v jejich přirozeném prostředí a umožnit jim v nejvyšší možné míře zapojení do běžného života. Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZSS“) i Úmluva OSN o právech osob se zdravotním postižením (dále jen „CRPD“), v sobě zakotvují podpůrné aktivity a projevy svobodné vůle, nezbytné pro „nezávislý způsob života“, uplatňování individuálního přístupu a začleňování osob do společnosti. Lze je považovat za základní premisy při naplňování kritérií nezávislého života, spolu se zachováním fyzické a duševní integrity na rovnoprávném základě s ostatními. Osoby se zdravotním postižením musí mít přístup ke službám poskytovaným v domácím prostředí, rezidenčním službám a dalším podpůrným komunitním službám, včetně osobní asistence, která je nezbytná pro nezávislý způsob života, začleňování do společnosti a zabraňuje izolaci nebo segregaci.

Komunitní služby a zařízení určená široké veřejnosti musí být přístupné, a to i osobám se zdravotním postižením, spolu s akceptováním jejich specifických potřeb.

- Ustanovení § 38 ZSS zakotvuje právo na život v co nejméně omezujícím prostředí. Provádí článek 19 CRPD, který zakotvuje právo na nezávislý způsob života a život v komunitě. Sociální služby musí směřovat k co největší samostatnosti klienta v přirozeném prostředí a maximálnímu možnému zapojení klienta do běžného života komunity. Dle nálezu Ústavního soudu, sp. zn. I. ÚS 2637/17 ze dne 23. 1. 2018, v ideální situaci plné realizace tohoto práva lidí s postižením by měly být k dispozici sociální služby různého druhu a charakteru, aby si člověk mohl vybrat a užívat ty, které nejvíce vyhovují jeho potřebám, poskytují pomoc a podporu s minimálním omezením. Veřejná moc svými intervencemi (i touto výzvou) musí postupně usilovat o dosažení této ideální situace a činit přiměřené kroky k zajištění co nejširšího spektra a co nejméně omezujících sociálních služeb.
- Standardem a východiskem, směrem k podpoře nezávislého života jsou v pobytových službách ke zvýšení úrovně bydlení uživatelů nastaveny parametry pro bydlení v jednolůžkových a dvoulůžkových pokojích. Z provozního hlediska se domácnosti řídí podle přání a potřeb klientů v rámci možností poskytovatele, spolu se zachováním standardů kvality poskytování sociálních služeb. Domácnosti v bytových domech jsou pro klienty i jejich návštěvy přístupné z veřejné komunikace nebo na ni navazující přístupové komunikace.
- Zásadní je vnitřní uspořádání a fungování, což v praxi znamená: maximálně dvě lůžka (dle přání klienta nebo jedná-li se o partnerský pár a pod.) na pokoji nebo mít možnost volby a zvolit si z pozice klienta, místo, čas a druh stravování, nikoliv podpora centrální jídelny, dále mít možnost, připravit si určité druhy stravy přímo v pokoji s kuchyňským koutem či v kuchyňce. Podmínky života v pobytových službách sociální péče se tak maximálně snaží přiblížit podmínkám běžného života mimo sociální službu.
- Vedle pobytových sociálních služeb je nutné plně podporovat služby jako osobní asistenci, podporu samostatného bydlení, sociální rehabilitaci a sociálně terapeutické dílny. Jedná se tedy o vytvoření zázemí pro terénní a ambulantní sociální služby, které vhodně doplňují systém péče v přirozeném prostředí.
- Rozvoj nové sociální infrastruktury je i podpora zaměstnanosti v regionech a získání zaměstnání u nezaměstnaných, kteří mají např. z důvodu věku či péče o blízkého problém s nalezením práce.
- Bezpečné prostředí: zajištění bezpečnosti v rámci asistivních technologií, které musí respektovat důstojnost a soukromí klientů, neměly by je zatěžovat, omezovat v pohybu nebo je dostávat do jakýchkoli nepříjemných situací svojí složitostí, měly by se vyvarovat, respektive omezit na minimum, využívání video/akustických prvků, silně směřujících k možné invazi a narušení soukromí uživatele.
- Využití materiálně technického standardu M1 a M2 u DZR a DS se odvíjí od potřeb jednotlivých uživatelů a vhodnosti pro určité cílové skupiny, kdy obecně se dá říct, že M1 je spíše určen pro osoby se zdravotním postižením a tzv. specifické cílové skupiny s vysokou intenzitou potřeby péče. Standard M2 je vhodnější pro osoby závislé na péči z důvodu stáří. K rozhodování rekonstruovat či stavět nový objekt je však vždy nutné přistupovat v kontextu potřeby daného kraje a cílové skupiny, u které je nedostatek dostupné péče.

- Po celou dobu udržitelnosti je ve všech sociálních službách, jejichž objekty jsou postavené či rekonstruované z prostředků NPO nutné aplikovat princip subsidiarity potřeby péče, tedy při vstupu uživatele do pobytové služby péče posuzovat, jestli jsou již vyčerpané ostatní zdroje péče a je nezbytné poskytnout péči v této formě. Dané posouzení bude součástí dokumentace uživatele.

Nastavení pravidel bezpečnosti pro klienty a pracovníky

• Vytvoření prostředí, které je příznivé pro změnu schopností k fungování v životě

- Klientům budou poskytnuty nezbytné prostředky, umožňující jim vykonávat volbu a kontrolu nad svými životy a činit svobodně všechna rozhodnutí, s tím související.
- Činnosti, které podporují život v přirozeném prostředí, příklad: maximálně dvě lůžka na pokoji, volba režimu dne (časy stravování, místo stravování, umožnění konzumace jídla na pokoji či menších prostorech zařízení), vytvoření menší společenské místnosti.
- Je nutné nastavit systém tak, aby klienta podporoval a odstraňoval bariéry – například možnost jít kdykoliv mimo budovu na procházku, na zahradu, wifi připojení v celém areálu.
- Klient musí mít přístup k dopravě, informacím, komunikaci, osobní asistenci, místu pobytu, každodenním pravidelným zvykům, zaměstnání, vzdělávání, osobním vztahům, ošacení, výživě, hygieně a zdravotní péči, náboženským, kulturním, sexuálním i reprodukčním právům.

• Individuální přístup a posílení identity klientů

- Princip individuálního přístupu ke každému klientovi bez ohledu na jeho rasu, barvu, původ, pohlaví, těhotenství a mateřství, občanskou, rodinnou a profesní situaci, genderovou identitu, sexuální orientaci, jazyk, náboženství, politické a jiné názory, národní, etnický či společenský původ.
- Rozvoj osobní identity a osobnosti klientů: tím, kde žijeme a s kým, co jíme, jakou máme organizaci dne, zda jsme radši uvnitř či venku, máme na stole ubrus, či vázu s květinami, jakou posloucháme hudbu.
- Individuální volba klienta sociální služby není omezena službou (tj. i místem pobytu), ale zahrnuje všechny aspekty životního uspořádání člověka: denní program a rutinu, stejně jako způsob života a životní styl člověka, pokrýváje soukromé i veřejné sféry každodenního i dlouhodobého rozměru. Nezávislost formou osobní autonomie znamená, že klientovi nebude upřena příležitost volby a kontroly ohledně osobního životního stylu a každodenních aktivit.
- **Volba poskytované sociální služby je realizována na základě individuálních požadavků a osobních preferencí osoby, která o sociální službu žádá.**
- **Individualizovaná podpora v sociální službě musí být dostatečně flexibilní na to, aby se sociální služba přizpůsobovala požadavkům klientů a nikoli naopak.**
- **Sociální službu je nezbytné nastavit tak, aby navazovala na zaměstnávání, vzdělávání nebo politické a kulturní aktivity, podpůrné služby, které klienta posilují a umožňují mu udržovat kontakt s příbuznými a dalšími, dále v oblasti účasti na politickém a kulturním životě, v oblasti volnočasových zájmů, aktivit a cestování,**
 - stejně jako v oblasti rekreace, a to podle individuálních potřeb a volby klienta.
- **Poskytování sociální služby klientovi vychází z potřeb, přání a zájmů klienta, jeho nepříznivé sociální situace, jsou zjišťovány jeho zdroje a schopnosti.**
- **Bydlení v sociální službě odpovídá potřebám klienta (typ ubytování, spolubydlící apod.).**

- **Volba způsobu** stravování klienta záleží pouze na něm, a to i v případě, zda si jídlo objedná a jaké.
- **Klient má reálnou volbu, jak bude probíhat jeho běžný den.**
- **Klient se podle svých možností** zapojuje do sebeobslužných denních činností.
- **Klient se aktivně podílí a účastní** průběhu a realizace péče za podpory zaměstnanců.
- **Poskytování sociální služby** klientovi je **průběžně vyhodnocováno**.
- **Sociální služba podporuje klienta v samostatnosti**, respektuje jeho očekávání, přání a potřeby.
- **Zaměstnanci poskytovatele jsou metodicky vzděláváni** a vedeni k individuálnímu přístupu ke klientům
- **Sociální služba je organizována tak, aby umožňovala individuální přístup ke každému klientovi**, a to i v počtu zaměstnanců a organizaci služeb/rozpisu služeb. Jsou pravidelně organizovány porady. Je nastaven a realizován systém předávání informací o klientech, s cílem individualizace péče a podpory.
- **Sociální služba podporuje začleňování klientů** do komunity (využívání běžných služeb, naplňování spirituálních a duchovních potřeb apod.).
 - Fungování v rodinném prostředí, které analogicky vytváří podmínky pro rozvoj profesního osobního vztahu ke klientům, kdy se minimalizuje počet klientů na pracovníka a pracovník nepracuje s klienty v celém zařízení, max. se setkává s klienty ve dvou jednotkách (viz. níže + personální standard)
 - Poznámka:
- U druhů sociální služeb, u nichž není rozepsán materiálně technický standard platí, že v kolaudačním rozhodnutí musí být jako účel stavby uvedeno poskytování sociálních služeb.
- U personálních standardů, které nejsou definovány, platí stávající podmínky a rozhodnutí o registraci, příslušného registrujícího orgánu.

1. MATERIÁLNĚ TECHNICKÝ STANDARD (MTS) PRO DOMOVY SE ZVLÁŠTNÍM REŽIMEM (DZR) A DOMOVY PRO SENIORY (DS) (standard M1)

1.1. PARAMETRY MTS

1.1.1. KAPACITA

Počet klientů

Cílem sociální služby je sociální začlenění klientů do společnosti. Proto musí poskytovatel podřídit materiální a technické podmínky tomuto cíli. Předpokladem k naplnění podmínek nezávislého života klientů je rovněž v tomto směru také provozní i personální zabezpečení, spolu s vytvořením reálných investičních záměrů a kalkulací při potřebnosti výstavby, rekonstrukcí či zázemí pro poskytování sociální služby. U standardu M1 jde o rozdělení kapacity jako u domu bytového charakteru tak, aby byly vytvořeny samostatné bytové jednotky nebo tzv. domácnosti vždy pro maximálně 4 uživatele v jedné domácnosti, kterou tvoří fyzické osoby, které spolu trvale žijí a společně uhrazují náklady na své potřeby.

Maximální kapacita se stanovuje na 18 osob s vyšší mírou podpory nebo 12 osob s nižší mírou podpory v jedné budově, pod jednou střechou, při kapacitě nad 4 osoby vždy minimálně ve dvou domácnostech. Nesmí se vytvořit vyloučená lokalita ani segregovaná enkláva obývaná klienty sociálních služeb.

Pokoje klientů mohou být také dvoulůžkové, zejména pokud dotčené osoby projeví zájem o společné bydlení. Klient by měl mít možnost volby a zvolit si ze svého pohledu zachování soukromí a intimity pro svoji osobu takovou variantu, jaká je mu nejbližší z hlediska způsobu společného soužití a rozhodnout se v rámci dispozičního vyčlenění kapacit, jaký druh lůžka chce či nechce v daném pokoji sdílet. I v případě oboustranného zájmu dvou klientů, společně sdílet pokoj, je možné na přání a na základě vzájemné dohody klientů, v rámci zachování jejich soukromí a intimity, vizuálně i akusticky oddělit části pokoje (plochy bydlení) způsobem, aby byly výše zmíněné možnosti zachovány.

Kapacita objektu musí být dále rozdělena jako dům bytového charakteru tak, aby byly vytvořeny samostatné bytové jednotky nebo tzv. domácnosti vždy pro maximálně 4 uživatele v jedné domácnosti. Definice domácnosti viz slovníček pojmů.

Počet klientů/lůžek na pokoji

Standardem jsou jednolůžkové a dvoulůžkové pokoje. Pokoje nesmí být průchozí.

(Za maximální úhradu podle prováděcího právního předpisu dostane klient 2lůžkový pokoj, tzn. 1- 2 lůžkový pokoj.

Odůvodnění:

Soukromí patří k základním lidským potřebám. Pro uplatnění sociálních kontaktů, setkávání s jinými lidmi, slouží společné, společenské prostory.

Viz čl. 5.2.2.6 normy ČSN 73 4301 Obytné budovy, kde je uvedeno: „Žádná obytná místnost nemá být určena pro spaní více než dvou osob.“. Důležitým zdůvodněním je udržení soukromí pro uživatele.

Velikost pokojů

Úprava pro DZR:

- **jednolůžkový pokoj: min. velikost pokoje pro jednu osobu 12 m². Objem místnosti min. 30 m³.**

TPPO (těžce pohybově postižené osoby) ČSN 73 4301 Obytné budovy: ložnice s jedním lůžkem min. 12 m². Objem místnosti min. 30 m³.

Přístup k lůžku u TPPO (těžce pohybově postižené osoby) ze tří stran.

- **dvoulůžkový pokoj: min. velikost pokoje pro dvě osoby 20 m². Objem místnosti min. 50 m³.**

TPPO (těžce pohybově postižené osoby) ČSN 73 4301 Obytné budovy: ložnice se dvěma lůžky min. 25 m². Objem místnosti min. 50 m³.

Přístup k lůžku u TPPO (těžce pohybově postižené osoby) ze tří stran.

Dle § 43, odst. 5, Vyhlášky č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby: Pokud je předsíní pokoje, musí mít minimální průchozí šířku 900 mm, u pokojů určených k ubytování osob s omezenou schopností pohybu a orientace musí být průchozí šířka předsíně minimálně 1 500 mm a délka minimálně 2 200 mm; nemusí být od pokoje oddělena dveřmi.

Světlá výška pokoje musí být minimálně 2600 mm. V části pokoje se šikmým stropem se do jeho plochy započítává plocha, jejíž světlá výška je nejméně 1600 mm. Plocha pokoje pod šikmým stropem může zaujímat nejvýše 30 % celkové plochy pokoje – viz § 43, Vyhlášky č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby.

Světlá výška místností musí být alespoň 2600 mm v obytných a pobytových místnostech, 2300 mm v obytných a pobytových místnostech v podkroví; místnosti se zkosenými stropy musí mít tuto světlou výšku nejméně nad polovinou podlahové plochy místnosti – viz § 10 odst. 5 vyhlášky č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby.

Odůvodnění:

Doporučení k úpravě normy vychází z Vyhlášky č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby.

Jde o minimální prostory pro kvalitní bydlení a pohyb lidí se sníženou schopností pohybu. Lze předpokládat, že časem se schopnost pohybu může snižovat.

Vybavení domácnosti

Každá domácnost musí umožňovat klientům služby uspokojování základních lidských potřeb na stejném principu, jako v běžné domácnosti.

Domácností domovů pro seniory a domovů se zvláštním režimem je byt, nejméně jednopokojový s kuchyní nebo kuchyňským koutem (mini kuchyní) a vlastní koupelnou (sprcha nebo vana), záchod je buď samostatný, nebo může být v koupelně. Záchod nesmí být přístupný přímo z pobytové místnosti, nebo z obytné místnosti, jde-li o jediný záchod v bytě (§ 10 odst. 6 vyhlášky č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby). Minimálním standardem je tedy jednopokojový byt s koupelnou a nejméně kuchyňským koutem. Velikost těchto prostor musí být uzpůsobena individuálním potřebám klientů a odpovídat zákonným i podzákonným předpisům ČR.

Domácnost odráží individualitu svých klientů, a to i s ohledem na ostatní členy domácnosti, obytné prostory mají osobní charakter. Vybavení odpovídá potřebám klienta a je vybíráno s ohledem na jeho přání a možnosti. Vybavení pro podporu soběstačnosti vychází z potřeb klientů.

Kontrola klienta nad vlastním teritoriem: Klienti mají v případě potřeby možnost zamykání pokojů, skříněk, zásuvek, pro své soukromé věci. Volně se mohou pohybovat ve vnitřních i venkovních prostorech zařízení při dodržení podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví, s přihlédnutím k přípustné míře rizika podle své fyzické i psychické soběstačnosti, za účelem naplňování svých individuálních potřeb.

Odůvodnění:

Vyhláška č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území

§ 4

Plochy bydlení

(1) Plochy bydlení se obvykle samostatně vymezují za účelem zajištění podmínek pro bydlení v kvalitním prostředí, umožňujícím nerušený a bezpečný pobyt a každodenní rekreaci a relaxaci obyvatel, dostupnost veřejných prostranství a občanského vybavení.

§ 6

Plochy občanského vybavení

(1) Plochy občanského vybavení se obvykle samostatně vymezují za účelem zajištění podmínek pro přiměřené umístění, dostupnost a využívání staveb občanského vybavení a k zajištění podmínek pro jejich užívání v souladu s jejich účelem.

*(2) Plochy občanského vybavení zahrnují zejména pozemky staveb a zařízení občanského vybavení pro vzdělávání a výchovu, sociální služby, péči o rodinu, zdravotní služby, kulturu, veřejnou správu, ochranu obyvatelstva. Dále zahrnují pozemky staveb a zařízení pro obchodní prodej, tělovýchovu a sport, ubytování, stravování, služby, vědu a výzkum, lázeňství a pozemky související dopravní a technické infrastruktury a veřejných prostranství. **Plochy občanského vybavení musí být vymezeny v přímé návaznosti na kapacitně dostačující plochy dopravní infrastruktury a být z nich přístupné.***

Listina základních práv a svobod, Úmluva OSN o právech osob se zdravotním postižením (viz článek 9 Přístupnost, čl. 19 Nezávislý způsob života a zapojení do společnosti aj.).

Společenské prostory

Místnost zřizovaná pro společné setkávání (klientů navzájem a klientů s návštěvami) musí splňovat obecné, technické a hygienické normy. Minimální plocha místnosti 18 m² (22 m²). Za tuto místnost lze

považovat také běžnou jídelnu pro všechny uživatele za předpokladu, že není v daném okamžiku určena ke svému původnímu účelu. Klientům a jejich návštěvám je nutné zajistit celodenní důstojné prostory k sezení. V případě, že dispoziční členění budovy neumožňuje zřízení této místnosti, není nutné tuto zřízovat za účelem společného setkávání klientů. Přirozeným osobním prostorem pro přijímání návštěv je tedy pokoj klienta.

Odůvodnění:

Pro dlouhodobé či trvalé bydlení je pro člověka nezbytné mít prostor pro vlastní soukromí i prostor pro sociální interakce. Je vhodné zvolit takové prostory, které poskytnou příjemné a bezpečné místo pro setkávání klientů navzájem a klientů s lidmi žijícími mimo zařízení. Minimální plochy místnosti převzaty z normy ČSN 73 4301 Obytné budovy – tabulka 1 Doporučené nejmenší plochy obytných místností v závislosti na velikosti bytu.

Do vnitřních komunikací – chodeb, zabudovat podél stěn vodící madla s ergonomickými úchopovými možnostmi.

Odůvodnění:

Zabudovaná madla v prostorách chodeb domovů pro seniory a domovů se zvláštním režimem jsou základní pomůckou pro bezpečnost klientů, hlavně pro imobilní uživatele.

Jídelna s prostorem pro přípravu stravy

Prostory pro stravování v menším počtu osob – domácnosti/komunitě (4-6 osob), vybavené kuchyňskou linkou nebo čajovou kuchyňkou, stoly se židlemi.

Odůvodnění:

Uživatel má možnost připravit si kávu, čaj, jídlo atd.

Úložné prostory s prostorem pro úklid

Pro uskladnění materiálu k úklidu, včetně výlevky a případně kompenzačních pomůcek, slouží tyto prostory. Měly by být samostatné a uzamykatelné, vzhledem k uložení chemikálií, dezinfekčních a úklidových prostředků.

Pračka

V případě, že je uživatelská možnost, zajistit v domácnosti vyprání a usušení drobného osobního prádla, v takovém případě ji mohou využívat pouze její klienti. V případě, že to umožňuje druh a kapacita pračky, praní jakéhokoliv prádla, včetně povlečení, to nevylučuje.

Ve službě DZR může být vytvořena místnost pro bezpečný pobyt.

V této místnosti bude možnost zklidnění agresivních uživatelů pobytem v této místnosti. Polstrované stěny, polstr 200 mm nad podlahou, výplň na stěně mezi polstrem a podlahou keramickým obkladem, dveře s kukátkem (přehled o celé místnosti), okna zabezpečená bezpečnostní fólií nebo bezpečnostním kováním se zajištěním okenních rohů speciálním čepem, tlumené osvětlení zapuštěné do stropu, vypínače z venku, možnost puštění zklidňujících zvuků/hudby.

Vybavení pouze postelí (ukotvenou) nebo polstrovanou podlahou a omyvatelnou matrací, sedacími pytlí, antistresovými pytlí a panáky.

Pro používání místnosti musí mít poskytovatel zpracovány přesné postupy a vnitřní pravidla. Použití místnosti může připadat v úvahu jen v kritických situacích a dle znění zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách (viz blíže §89)

Zázemí zdravotní péče

Pokud je zdravotní péče vykonávána vlastními zaměstnanci poskytovatele, je jim k dispozici zázemí včetně vybavení. Vybavení je základní a dostatečné pro práci zdravotnických pracovníků. Zároveň je vytvořeno zázemí pro pracovníky v přímé péči a ostatní zaměstnance, které je nezbytně nutné pro zajištění péče, vedení stanovené dokumentace a provoz dané služby. Tento prostor vizuálně ani prostorově nezasahuje do osobních a společných prostor klientů.

1.1.2. BUDOVA (nemovitost)

Souhlas s užíváním objektu, přizpůsobení budovy pro cílovou skupinu (změnou v účelu užívání stavby)

Kolaudační souhlas a změna v účelu užívání stavby podle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon) a jeho prováděcích právních předpisů.

Stavební úřad vydá kolaudační souhlas, který je dokladem o povoleném účelu užívání stavby (§ 122 odst. 3 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon)). Kolaudační souhlas obsahuje mimo jiné i druh, účel stavby a vymezení účelu užívání stavby. Např. druh: bytový dům, účel stavby: domov se zvláštním režimem, vymezení účelu užívání stavby: bydlení pro seniory vyžadující vysokou míru podpory.

Bytový dům je stavbou, ve které více než polovina podlahové plochy odpovídá požadavkům na trvalé bydlení a je k tomuto účelu určena - § 2 písm. a) bod 1. vyhlášky č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území. Stavební úřad vydá souhlas s užíváním stavby na základě závěrečné kontrolní prohlídky, kde přezkoumá stavbu dle § 122 odst. 3, stavebního zákona.

Související předpisy – např. zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví (§ 15 - § 18) a další související zákony a prováděcí předpisy, vyhláška č. 398/2009 Sb., o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb. Výjimky jsou možné z obecných požadavků na výstavbu (§ 2 odst. 2 písm. e) stavebního zákona, pouze z těch ustanovení prováděcího právního předpisu, ze kterých tento předpis povolení výjimky výslovně umožňuje a jen pokud se tím neohrozí bezpečnost, ochrana zdraví a života osob a sousední pozemky nebo stavby. (§ 169 odst. 2 stavebního zákona).

Bezbariérovost

Bezbariérovost je řešena podle vyhlášky č. 398/2009 Sb., o obecných technických požadavcích

zabezpečujících bezbariérové používání staveb. (viz blíže – příloha č. 3 vyhlášky). Pokud nelze bezbariérovost zajistit stavební úpravou, musí mít služba k dispozici vhodné kompenzační pomůcky. Lidé s těžkým pohybovým postižením potřebují bezbariérové prostředí (přístup bez výškových rozdílů, dostatečné průjezdy, dostatečné hygienické zázemí a manipulační plochy apod. - viz dále vyhláška č. 398/2009 Sb.), doporučují se přízemní objekty či byty do prvního patra. Velikost vnitřních dveří musí být větší než šířka lůžek používaných v daném zařízení, kvůli přesunu klientů upoutaných na lůžko. **Změna šířky dveří je možná pouze v případě, pokud to vyžaduje odůvodněná potřeba klientů a neodporuje to příslušné legislativě.**

Odůvodnění:

Autorský kolektiv. *Bydlení (nejen) pro lidi se zdravotním postižením*. MPSV, 2012.: „Lidé s těžkým pohybovým postižením potřebují bezbariérové prostředí (přístup bez výškových rozdílů, dostatečné průjezdy, dostatečné hygienické zázemí a manipulační plochy apod. viz vyhláška č. 398/2009 Sb.), doporučují se přízemní objekty či byty do prvního patra dle potřeb cílové skupiny se projektuje i koupelna pro asistovanou koupel, velmi vhodná je vazba na zahradu možnost výjezdu na upravený terén (např. do předzahrádky), výhodou je byt s balkónem, lodžii či terasou odpovídajících rozměrů.“

Dostupnost

Zajistit podmínky (např. auto které odpovídá kapacitně k potřebnému přesunu klientů za účelem individuálního využívání běžně dostupných služeb v komunitě, ke zpřístupnění veřejné dopravy) pro možnost využití veřejných služeb a dostupnost služby i pro běžný společenský kontakt. V případě poskytování služeb lidem s vysokou mírou podpory je vhodné auto s bezbariérovou úpravou.

Odůvodnění:

Listina základních práv a svobod, Úmluva OSN o právech osob se zdravotním postižením (viz článek 9 Přístupnost, čl. 19 Nezávislý způsob života a zapojení do společnosti aj.).

Vyhláška č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území

§ 20 odst. 4

§ 23 odst. 1 Obecné požadavky na umístování staveb

§ 24 odst. 2

Po celkovém dokončení rekonstrukce v celé budově (objektu), musí tato v plném rozsahu splňovat požadavky MTS, jak jsou definovány v těchto Věcných podmínkách.

1.1.3. VYBAVENÍ DOMÁCNOSTI

Každá domácnost musí umožňovat uživatelům služby uspokojování základních lidských potřeb na stejném základě, jako v běžné domácnosti.

Každá domácnost musí zajišťovat svým uživatelům soukromí v jejich pokoji (1 či 2lůžkovém), zázemí při hygieně (na 4 uživatele minimálně 1 oddělené WC a 1 koupelna, možné s dalším WC v rámci domácnosti) při přípravě a konzumaci jídla (kuchyň a obývací pokoj či obojí v jednom). Velikosti těchto prostor musí být uzpůsobeny potřebám daných uživatelů a odpovídat zákonným i podzákonným předpisům ČR.

Odůvodnění:

Vyhláška č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území

§ 4

Plochy bydlení

(1) Plochy bydlení se obvykle samostatně vymezují za účelem zajištění podmínek pro bydlení v kvalitním prostředí, umožňujícím nerušený a bezpečný pobyt a každodenní rekreaci a relaxaci obyvatel, **dostupnost veřejných prostranství a občanského vybavení.**

§ 6

Plochy občanského vybavení

(1) Plochy občanského vybavení se obvykle samostatně vymezují za účelem zajištění podmínek pro přiměřené umístění, dostupnost a využívání staveb občanského vybavení a k zajištění podmínek pro jejich užívání v souladu s jejich účelem.

(2) Plochy občanského vybavení zahrnují zejména pozemky staveb a zařízení občanského vybavení pro vzdělávání a výchovu, sociální služby, péči o rodinu, zdravotní služby, kulturu, veřejnou správu, ochranu obyvatelstva. Dále zahrnují pozemky staveb a zařízení pro obchodní prodej, tělovýchovu a sport, ubytování, stravování, služby, vědu a výzkum, lázeňství a pozemky související dopravní a technické infrastruktury a veřejných prostranství. **Plochy občanského vybavení musí být vymezeny v přímé návaznosti na kapacitně dostačující plochy dopravní infrastruktury a být z nich přístupné.**

Listina základních práv a svobod, Úmluva OSN o právech osob se zdravotním postižením (viz článek 9 Přístupnost, čl. 19 Nezávislý způsob života a zapojení do společnosti aj.).

1.1.4. PŘÍSTUP K VYBAVENÍ (movité věci)

Pokoj

Každý klient musí mít přístup k vybavení umožňující sedět, ležet, ukládat si věci běžné denní potřeby a vykonávat aktivity u plochy (např. jíst, psát, číst) vzhledem k jeho schopnostem a možnostem. Tomu také odpovídá lůžková úprava postele, dle jeho mobility a schopnosti, opustit lůžko bez dopomoci.

Postel klasická (pro osoby s těžkým zdravotním postižením nejlépe elektricky polohovatelnou s min. 3 úrovněmi polohování), možnost nastavení celkové výšky postele), matraci antidekubitní, příkrývka, polštář z antialergických materiálů.

Postel musí být pojízdná nebo opatřená evakuačním prostředkem, pokud nejsou k dispozici jiné vhodné evakuační prostředky.

Odůvodnění:

Pro každou osobu musí být zajištěno, že bude evakuována dle předem stanoveného a ověřeného postupu provozovatelem, a to s ohledem na aktuální zdravotní stav.

- U každého lůžka musí být zdroj elektrické energie, celkové osvětlení přijatelné z hlediska zdravotních stavů klientů, u služby DZR (např. klienti s autismem apod.) - velice důkladně vážit výběr nábytku a vybavení, sektorově rozmístit u lidí s pohybovými obtížemi dostatečný prostor pro pohyb kolem lůžka.

- Stůl nebo stůlek k lůžku, lampička, možnost poličky, noční stůlek uzamykatelný.
- Židle nebo křeslo, u židlí, stolů apod. pořizovat protiskluzové podložky z hlediska bezpečnosti uživatelů.
- Skříň na ošacení a další osobní věci v pokoji na přání klienta uzamykatelné.
- Uzamykatelný prostor - např. noční stůlek s uzamykatelnou zásuvkou pro osobní využití klienta.

Odůvodnění:

Výčet vybavení pokoje je vybrán jako minimální pro celodenní pobyt člověka v místnosti. Jedná se o běžné vybavení, které se pořizuje do domovů se zvláštním režimem či domovů pro seniory. Výběr vybavení musí vyhovovat cílové skupině klientů, jejich individuálním potřebám.

Signalizace

Každý uživatel musí mít zajištěn přístup k signalizaci umožňující přivolat personál zařízení, a to na WC, v koupelně i v domácnosti. Pro lidi s pohybovými obtížemi i v pokoji u lůžka. Definice signalizace viz slovníček pojmů.

Odůvodnění:

Zdravotnická zařízení mají povinné signalizační zařízení. Jedná se o takové situace, kdy si osoby nemohou za personálem zajít. Stejná potřeba je minimálně též u klientů sociálních služeb, kteří si nemohou nebo neumí přivolat pomoc jiným způsobem. Poskytovatel musí být na řešení těchto potřeb připraven ve všech prostorách budovy (pokoj, koupelna, WC, společenská místnost aj.).

Zákon č. 133/1985 Sb., § 8 o požární ochraně upravuje pro oblast sociálních služeb nové povinnosti, vyplývající z tohoto zákona pro zařízení, která poskytují služby sociální péče pobytovou formou, podle zákona o sociálních službách. V části stavby, v níž je služba poskytována, musí být zařízení vybaveno:

a) elektrickou požární signalizací, je-li ubytovací kapacita tohoto zařízení nad 50 osob b) zařízením autonomní detekce a signalizace, je-li ubytovací kapacita tohoto zařízení 50 osob nebo nižší, pokud není vybaveno podle písmene a).

(2) Pokud je ve stavbě provozováno více zařízení sociálních služeb, které poskytují služby sociální péče formou pobytových služeb podle zákona o sociálních službách, a součet ubytovací kapacity těchto zařízení je nad 50 osob, postupuje se podle odstavce 1 písm. a) – viz výše.

Odůvodnění:

Zdravotnická zařízení mají povinné signalizační zařízení. Jedná se o takové situace, kdy si osoby nemohou za personálem zajít. Stejná potřeba je minimálně též u klientů sociálních služeb, kteří jsou omezeni na pohyb.

Signalizační zařízení by mělo být variabilní podle změny zdravotního stavu nebo potřeb klienta. Včasné zjištění požáru rozhoduje o životech, zdraví a majetku. Každá vteřina prodlení může rozhodovat o životě a smrti. Požár neohrožuje pouze sálavým teplem, ale hlavně jedovatými zplodinami hoření, které se šíří nesrovnatelně rychleji než teplo. Toto opatření je nutné považovat za minimum, co je možné učinit pro rychlé zjištění požáru.

Koupelna

Bezbariérová, uzamykatelná zevnitř, možnost nouzového otevření zvenku a s dveřmi otevíranými ven z koupelny (zabránění možné blokaci dveří v případě náhlé zdravotní indispozice) nebo posuvnými dveřmi.

Varianty:

- a) u pokoje klienta (maximální úhrada za pokoj/den daná Vyhláškou č. 505/2006 Sb.)
- b) koupelna mezi dvěma pokoji
- c) společná koupelna pro domácnost (1 sprcha na max. 4 - osoby)

Alternativou může být i tzv. buňkový systém, tj. koupelna s WC uprostřed mezi dvěma pokoji, WC může být patřičně ohraničené příčkou, aby to nepůsobilo zcela otevřeně, nesoukromě, možnost uzamčení. Dále je možné k již zmíněným osobním koupelnám na pokojích vybudovat také např. jednu centrální koupelnu, včetně vany, kde personál doveze klienta na sprchovém vozíku či lehátku (specializovaná).

Koupelna musí být vždy zevnitř uzamykatelná, aby se omezila možnost opaření sprchující se osoby vřelou vodou, instalovat baterie s regulačním termostatickým ventilem. V prostoru sprchy na zdi připevnit opěrná madla v místech dosahu klienta, podlaha musí mít protiskluzný povrch.

Doporučením pro službu DZR jsou uzamykatelné skříňky z ukotveného nábytku pro zamezení uživatelům sníst nebo vypít čistící a hygienické prostředky.

Odůvodnění:

Vychází z hygienických norem pro ubytovací zařízení a normy pro obytné budovy. Využit normu ČSN 73 4108 Šatny, umývárny a záchody – čl. 3.2.3.3 sprchy; vyhláška č. 398/2009 Sb., příloha č. 3, bod 5. hygienická zařízení – 5.1.12 – 13 sprchové kouty a sprchové boxy.

5.1.12 Sprchové kouty a sprchové boxy musí mít nejmenší půdorysné rozměry 900 mm x 900 mm. Vedle sprchového prostoru musí být volné místo pro odložení vozíku, které musí být oddělitelné od vodního paprsku zástěnou nebo závěsem. Pokud jsou použity posuvné dveře, musí být zasouvací s možností snadného ovládní zvenku i zevnitř s šířkou vstupu nejméně 800 mm.

Výškový rozdíl podlahy a dna sprchového boxu nebo koutu může činit nejvýše 20 mm. Doporučuje se použití nízkých odtokových sifonů nebo vyspádování dle ČSN 73 4108 ve sklonu nejvýše v poměru 1:50 (2,0 %) do odtokového kanálku podél stěny, zakrytého roštem. Podlaha musí mít protiskluzovou úpravu.

Sprchové kouty i sprchové boxy musí být vybaveny sklopným sedátkem o rozměrech nejméně 450 mm x 450 mm ve výši 460 mm nad podlahou a v osově vzdálenosti 600 mm od rohu sprchového koutu. Na stěně kolmé k sedátku a v dosahové vzdálenosti maximálně 750 mm od rohu sprchového koutu musí být ruční sprcha s pákovým ovládním.

V dosahu ze sedátka, a to ve výšce 600 až 1200 mm a také v dosahu z podlahy a to nejvýše 150 mm nad podlahou musí být ovladač signalizačního systému nouzového volání.

5.1.13 V místě ruční sprchy musí být vodorovné a svislé pevné madlo. Vodorovné madlo musí být ve výši 800 mm nad podlahou, nejméně 600 mm dlouhé a umístěno nejvýše 300 mm od rohu sprchového koutu. Svislé madlo musí být dlouhé nejméně 500 mm a umístěno 900 mm od rohu sprchového koutu.

Toaleta

Toaleta (*dále jen WC*) je klientům kdykoliv přístupná a je uzamykatelná zevnitř, s možností nouzového otevření zvenku a s dveřmi otevíranými ven z toalety (zabránění možné blokaci dveří v případě náhlé zdravotní indispozice) nebo posuvnými dveřmi.

Varianty:

- a) pokoj s vlastním WC (součástí koupelny nebo v samostatné místnosti),
- b) dva pokoje se společným WC mezi nimi (součástí koupelny nebo v samostatné místnosti),
- c) společné WC, minimální požadavky – vždy minimálně pro 4 klienty jedno klasické WC, doplněno umyvadlem

Odůvodnění:

Vychází z hygienických norem pro ubytovací zařízení a normy pro obytné budovy.

Vyhláška č. 398/2009 Sb., příloha č. 3 bod 5 hygienická zařízení – 5.1.2–8

Vyhláška č. 268/2009 Sb., § 44 odst. 3 – „...záchod uspořádaný odděleně pro muže a ženy, s předsíní a umyvadlem“; a odst. 5–V části ubytovacího zařízení, kde jsou poskytovány stravovací služby a kde je provozována společenská nebo kulturní činnost, musí být samostatná místnost se záchodovou mísou pro veřejnost odděleně pro muže a pro ženy obojí s předsíní a umyvadlem.

Hygienické potřeby

Sociální zařízení musí být vybaveno zařizovacími předměty pevně spojenými s budovou a prostory pro uložení hygienických potřeb (mýdlo, toaletní papír, či jednorázové ručníky). Hygienické potřeby si hradí klient, hrazení hygienických potřeb poskytovatelem na své náklady to nevyklučuje.

Odůvodnění:

Hygienické potřeby/ vybavení mají přímou vazbu na bydlení/ubytování.

Lednice

Klienti mohou využívat společnou lednici, kde má každý vymezený prostor odpovídající velikosti. Počet lednic se pak odvíjí od počtu klientů. Klienti mohou mít navíc lednici v pokoji k soukromému využití, která je v majetku klienta. V takovém případě může poskytovatel účtovat klientovi náklady na odebranou energii a musí mít platnou revizi. Náklady musí mít poskytovatel vykalkulovány dle parametrů konkrétního přístroje (klient neplatí žádnou režii, jen skutečný náklad).

Kuchyňka – rychlovarná konvice, mikrovlnná trouba, skříň na nádobí, minimálně dvouplotýnkový vaříč a pečící trouba, potravinová skříň

Klienti mají přístup do společné kuchyňky s minimálním vybavením rychlovarnou konvicí, mikrovlnnou troubou (pokud není k dispozici sporák), skříň na nádobí, potravinovou skříň a minimálně dvou plotýnkovým vaříčem a pečící troubou.

1.1.5. PŘÍSTUP KE ZDROJŮM INFORMACÍ

Telefon

V rámci hlavní činnosti umožnit připojení na telefon.

Je zajištěn přístup klientů k telefonnímu přístroji. Používání mobilních telefonů není vyloučeno a je samozřejmou alternativou jako další možnost komunikace s okolím.

Televize

Poskytovatel zajistí minimálně jednu společnou televizi (ve společenských prostorách). Klienti mohou mít navíc televizi v pokoji k soukromému využití, která je v majetku klienta. V takovém případě může poskytovatel účtovat klientovi náklady na odebranou energii a musí mít platnou revizi. Náklady musí mít poskytovatel vykalkulovány dle parametrů konkrétního přístroje (klient neplatí žádnou režii, jen skutečný náklad).

PC – internet

Poskytovatel zajistí minimálně přístup k jednomu počítači s připojením k internetu (ve společenských prostorách) a k volnému využívání mají síť Wi-Fi (je zde možnost internetu v pokojích spolu se zpřístupněním hesla pro všechny kdo tuto síť využívají). Klienti mohou mít navíc PC/NTB v pokoji k soukromému využití, která je v majetku klienta. V takovém případě **může** poskytovatel účtovat klientovi náklady na odebranou energii a musí mít platnou revizi. Náklady musí mít poskytovatel vykalkulovány dle parametrů konkrétního přístroje (klient neplatí žádnou režii, jen skutečný náklad).

Další elektro přístroje

Jsou předmětem fakultativní činnosti.

Klienti mohou mít další běžné elektro přístroje, jako např. rádia, holicí strojky, fény, notebooky apod., které jsou v majetku klienta. V takových případech může poskytovatel účtovat klientovi náklady na odebranou energii. Náklady musí mít poskytovatel vykalkulovány dle parametrů konkrétního přístroje (klient neplatí žádnou režii, jen skutečný náklad). Není-li možné provést objektivní kalkulaci měsíčního nákladu (např. používání jen občas a nepravidelně, nelze odhadnout náklad spotřebiče, náklad je mizivý apod.), klient žádnou měsíční úhradu za přístroj neplatí.

Odůvodnění:

Výčet věcí obsahuje minimální potřeby člověka při bydlení. Vybavení je formulováno s předpokladem, přizpůsobení se okruhu osob a aktuálním klientům, kteří služby využívají. Minimálně je třeba zohlednit rozdíl potřeb klientů pohyblivých a klientů upoutaných na vozík či lůžko. Vychází z dobré praxe poskytovatelů.

Kouření

Ve všech prostorech, kde je povoleno kouřit, musí být instalovány textilní záclony, závěsy a čalouněné materiály, které jsou odolné proti vznícení a splňují normy nehořlavého materiálu. V ostatních případech se jejich instalace doporučuje.

Odůvodnění:

Jednou z nejčastějších příčin vzniku požárů je nedopalek cigarety, který v daných souvislostech může mít fatální následky.

1.1.6. ÚKLID

Za úhradu danou právním předpisem k ubytování, je denně vytřena podlaha a setřen prach a dále v případě objektivní potřeby (v návaznosti na potřeby a schopnosti uživatele). Častější úklid si klient připlácí dle kalkulace poskytovatele nebo úklidové firmy nebo může být předmětem fakultativní činnosti.

Odůvodnění:

Úklid je součástí základní činnosti sociální služby ubytování. Požadavky na úklid v zařízeních sociální péče jsou definovány § 10 Vyhlášky č. 306/2012 Sb.

Praní, drobné opravy a žehlení

Za úhradu danou právním předpisem k ubytování je poskytování čistého povlečení 1x za 14 dní a dále v případě objektivní potřeby. Touto potřebou se rozumí momentální, zvláštní zdravotní indispozice klienta, za kterou se úhrada nevyžaduje (v návaznosti na potřeby a schopnosti uživatele). Za častější výměnu povlečení si klient může individuálně připlácet (dle kalkulace poskytovatele nebo úklidové firmy). V rámci služby jsou poskytovány drobné opravy ošacení a žehlení.

Odůvodnění:

Praní, drobné opravy a žehlení jsou úkony zahrnované do základní činnosti sociální služby ubytování.

1.1.7. TECHNICKO-PROVOZNÍ VLASTNOSTI

Teplota

Teplota v prostorech pro klienty musí odpovídat doporučeným teplotám, v souladu s vyhláškou. Klient má možnost větrání okny i dveřmi v místnosti dle svých potřeb. Topení může být rovněž regulovatelné klientem v případě, že jsou tyto prostory vytápěny topením, které je opatřeno termoregulačními ventily. V případě systému centrálního vytápění nebo využití klimatizační jednotky má klient možnost a právo, požádat pečující personál o nastavení teploty nebo prostřednictvím ovladače tuto teplotu samostatně regulovat.

Osluněná okna musí být vybavena tak, aby bylo možno zastínit okna proti přímému slunečnímu svitu (např. žaluzie, závěsy, rolety, folie apod.).

Doporučení pro sociální služby: minimální teplota v pokoji i ostatních místnostech (prostoru pro klienty) je v teplém období 24 stupňů (- 2 stupně) a v chladném 22 (- 2 stupně). Za chladný den se považuje den, kdy nejnižší teplota venkovního vzduchu dosáhla hodnoty nižší než – 15 stupňů a za teplý, kdy je teplota vyšší než 30 stupňů.

Odůvodnění:

Doporučení pro teploty upravuje vyhláška č. 6/2003 Sb., kterou se stanoví hygienické limity chemických, fyzikálních a biologických ukazatelů pro vnitřní prostředí pobytových místností některých staveb.

Voda

Klienti mají možnost stálého využívání teplé a studené vody dle potřeb.

Odůvodnění:

Klient musí mít možnost přístupu k pitné vodě a provedení osobní hygieny kdykoliv.

Odběr elektřiny klientem

Klient má k dispozici odběr minimálně z 1 elektrické zásuvky. Možnosti odběru pro vlastní elektrické spotřebiče v jednotlivých službách je nutné řešit vnitřními pravidly poskytovatele.

2. MATERIÁLNĚ TECHNICKÝ STANDARD PRO DOMOVY SE ZVLÁŠTNÍM REŽIMEM (DZR) A DOMOVY PRO SENIORY (DS) (standard M2)

2.1. PARAMETRY MTS

2.1.1. KAPACITA

Počet klientů/lůžek na pokoji

Cílem sociální služby je sociální začlenění klientů do společnosti. Proto musí poskytovatel podřídit materiální a technické podmínky tomuto cíli.

Primárně jde rovněž u standardu M2 o naplnění kritérií a požadavků principu „nezávislého způsobu života“ - základním východiskem je přiblížit život v pobytových službách sociální péče běžnému životu mimo sociální službu, formou komunitního bydlení a co nejvíce bez omezení se přiblížit přirozenému způsobu života.

Standardem jsou jednolůžkové a dvoulůžkové pokoje. Pokoje klientů mají být jednolůžkové, dvoulůžkové v případě požadavku o společné bydlení obou dotčených osob. Poměr jednolůžkových pokojů a dvoulůžkových ke kapacitě by měl být max. 30% kapacity dvoulůžkových pokojů, aby prioritou bylo především zachování pocitu soukromí a možnost, uspořádat si prostředí dle své identity, přání a zájmů, životního stylu i každodenních aktivit.

Pokoje nesmí být průchozí. Děti nesmějí sdílet pokoj s dospělým klientem, nepojí-li je rodinná vazba. Za maximální úhradu podle prováděcího právního předpisu dostane klient maximálně dvoulůžkový pokoj, tzn. 1–2lůžkový pokoj – dle aktuálně platné vyhlášky č. 505/2006 Sb.

Klient by měl mít možnost volby a zvolit si ze svého pohledu zachování soukromí a intimity pro svoji osobu takovou variantu, jaká je mu nejbližší z hlediska způsobu společného soužití a rozhodnout se v rámci dispozičního vyčlenění kapacit, jaký druh lůžka chce či nechce v daném pokoji sdílet. I v případě oboustranného zájmu dvou klientů, společně sdílet pokoj, je možné na přání a na základě vzájemné dohody klientů, v rámci zachování jejich soukromí a intimity, vizuálně i akusticky oddělit části pokoje (plochy bydlení) způsobem, aby byly výše zmíněné možnosti zachovány.

Odůvodnění:

Soukromí patří k základním lidským potřebám. Pro uplatnění sociálních kontaktů, setkávání s jinými lidmi, slouží společné, společenské prostory.

Viz čl. 5.2.2.6 normy ČSN 73 4301 Obytné budovy, kde je uvedeno: „Žádná obytná místnost nemá být určena pro spaní více než dvou osob.“. Důležitým zdůvodněním je udržení soukromí pro uživatele.

Velikost pokojů

Úprava pro DZR a DS:

- **jednolůžkový pokoj: min. velikost pokoje pro jednu osobu 12 m². Objem místnosti min. 30 m³.**

TPPO (těžce pohybově postižené osoby) ČSN 73 4301 Obytné budovy: ložnice s jedním lůžkem min. 12 m². Objem místnosti min. 30 m³.

Přístup k lůžku u TPPO (těžce pohybově postižené osoby) ze tří stran.

- **dvoulůžkový pokoj: min. velikost pokoje pro dvě osoby 20 m². Objem místnosti min. 50 m³.** TPPO (těžce pohybově postižené osoby) ČSN 73 4301 Obytné budovy: ložnice se dvěma lůžky min. 25 m². Objem místnosti min. 50 m³.

Přístup k lůžku u TPPO (těžce pohybově postižené osoby) ze tří stran.

Dle § 43, odst. 5, Vyhlášky č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby: Pokud je předsíň pokoje, musí mít minimální průchozí šířku 900 mm, u pokojů určených k ubytování osob s omezenou schopností pohybu a orientace musí být průchozí šířka předsíně minimálně 1 500 mm a délka minimálně 2 200 mm; nemusí být od pokoje oddělena dveřmi.

Světlá výška pokoje musí být minimálně 2600 mm. V části pokoje se šikmým stropem se do jeho plochy započítává plocha, jejíž světlá výška je nejméně 1600 mm. Plocha pokoje pod šikmým stropem může zaujímat nejvýše 30 % celkové plochy pokoje – viz § 43, Vyhlášky č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby.

Světlá výška místností musí být alespoň 2600 mm v obytných a pobytových místnostech, 2300 mm v obytných a pobytových místnostech v podkroví; místnosti se zkosenými stropy musí mít tuto světlou výšku nejméně nad polovinou podlahové plochy místnosti – viz § 10 odst. 5 vyhlášky č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby.

Vybavení

Každý pokoj musí umožňovat klientům služby uspokojování základních lidských potřeb na stejném principu, jako v běžné domácnosti. Toaleta je buď samostatná nebo může být v koupelně. Minimálním standardem je tedy pokoj se samostatnou koupelnou a toaletou. Velikost těchto prostor musí být uzpůsobena individuálním potřebám klientů a odpovídat zákonným i podzákonným předpisům ČR. Pokoj má osobní charakter. Vybavení odpovídá potřebám klienta a je vybíráno s ohledem na jeho přání a možnosti. Vybavení pro podporu soběstačnosti vychází z potřeb klientů.

Kontrola klienta nad vlastním teritoriem: Klienti mají v případě potřeby možnost zamykání pokoje, skříňek, zásuvek, pro své soukromé věci. Volně se mohou pohybovat ve vnitřních i venkovních prostorech zařízení při dodržení podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví, s přihlédnutím k přípustné míře rizika podle své fyzické i psychické soběstačnosti, za účelem naplňování svých individuálních potřeb.

Odůvodnění:

Vyhláška č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území

§ 4

Plochy bydlení

(1) Plochy bydlení se obvykle samostatně vymezují za účelem zajištění podmínek pro bydlení v kvalitním prostředí, umožňujícím nerušený a bezpečný pobyt a každodenní rekreaci a relaxaci obyvatel, **dostupnost veřejných prostranství a občanského vybavení.**

§ 6

Plochy občanského vybavení

(1) Plochy občanského vybavení se obvykle samostatně vymezují za účelem zajištění podmínek pro přiměřené umístění, dostupnost a využívání staveb občanského vybavení a k zajištění podmínek pro jejich užívání v souladu s jejich účelem.

(2) Plochy občanského vybavení zahrnují zejména pozemky staveb a zařízení občanského vybavení pro vzdělávání a výchovu, sociální služby, péči o rodinu, zdravotní služby, kulturu, veřejnou správu, ochranu obyvatelstva. Dále zahrnují pozemky staveb a zařízení pro obchodní prodej, tělovýchovu a sport, ubytování, stravování, služby, vědu a výzkum, lázeňství a pozemky související dopravní a technické infrastruktury a veřejných prostranství. **Plochy občanského vybavení musí být vymezeny v přímé návaznosti na kapacitně dostačující plochy dopravní infrastruktury a být z nich přístupné.**

Listina základních práv a svobod, Úmluva OSN o právech osob se zdravotním postižením (viz článek 9 Přístupnost, čl. 19 Nezávislý způsob života a zapojení do společnosti aj.).

Společenské prostory

Místnost zřizovaná pro společné setkávání (klientů navzájem a klientů s návštěvami) musí splňovat obecné, technické a hygienické normy. Minimální plocha místnosti 18 m² (22 m²). Za tuto místnost lze považovat také běžnou jídelnu pro všechny uživatele za předpokladu, že není v daném okamžiku určena ke svému původnímu účelu. Klientům a jejich návštěvám je nutné zajistit celodenní důstojné prostory k sezení. V případě, že dispoziční členění budovy neumožňuje zřízení této místnosti, není nutné tuto zřizovat za účelem společného setkávání klientů. Přirozeným osobním prostorem pro přijímání návštěv je tedy pokoj klienta.

Odůvodnění:

Pro dlouhodobé či trvalé bydlení je pro člověka nezbytné mít prostor pro vlastní soukromí i prostor pro sociální interakce. Je vhodné zvolit takové prostory, které poskytnou příjemné a bezpečné místo pro setkávání klientů navzájem a klientů s lidmi žijícími mimo zařízení. Minimální plochy místnosti převzaty z normy ČSN 73 4301 Obytné budovy – tabulka 1 Doporučené nejmenší plochy obytných místností v závislosti na velikosti bytu.

Do vnitřních komunikací – chodeb, zabudovat podél stěn vodící madla s ergonomickými úchopovými možnostmi.

Odůvodnění:

Zabudovaná madla v prostorách chodeb domovů pro seniory a domovů se zvláštním režimem jsou základní pomůckou pro bezpečnost klientů, hlavně pro imobilní uživatele.

Jídelna s prostorem pro přípravu stravy

Prostory pro stravování spíše v menším počtu, 4-6 osob, vybavené kuchyňskou linkou nebo čajovou kuchyňkou, stoly se židlemi.

Odůvodnění:

Uživatel má možnost připravit si kávu, čaj, jídlo atd.

Úložné prostory s prostorem pro úklid

Pro uskladnění materiálu k úklidu, včetně výlevky a případně kompenzačních pomůcek, slouží tyto prostory. Měly by být samostatné a uzamykatelné, vzhledem k uložení chemikálií, dezinfekčních a úklidových prostředků.

Ve službě DZR může být vytvořena místnost pro bezpečný pobyt.

V této místnosti bude možnost zklidnění agresivních klientů pobytem v této místnosti. Polstrované stěny, polstr 200 mm nad podlahou, výplň na stěně mezi polstrem a podlahou keramickým obkladem, dveře s kukátkem (přehled o celé místnosti), okna zabezpečená bezpečnostní fólií, nebo bezpečnostním kováním se zajištěním okenních rohů speciálním čepem, tlumené osvětlení zapuštěné do stropu, vypínače z venku, možnost puštění zklidňujících zvuků/hudby.

Vybavení pouze postelí (ukotvenou) nebo polstrovanou podlahou a omyvatelnou matrací, sedacími pytli, antistresovými pytli a panáky.

Pro používání místnosti musí mít poskytovatel zpracovány přesné postupy a vnitřní pravidla. Použití místnosti může připadat v úvahu jen v kritických situacích a dle znění zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách (viz blíže §89)

Zázemí zdravotní péče

Pokud je zdravotní péče vykonávána vlastními zaměstnanci poskytovatele, je jim k dispozici zázemí včetně vybavení. Vybavení je základní a dostatečné pro práci zdravotnických pracovníků. Zároveň je vytvořeno zázemí pro pracovníky v přímé péči a ostatní zaměstnance, které je nezbytně nutné pro zajištění péče, vedení stanovené dokumentace a provoz dané služby. Tento prostor vizuálně ani prostorově nezasahuje do osobních a společných prostor klientů.

2.1.2. BUDOVA (nemovitost)

Souhlas s užíváním objektu, přizpůsobení budovy pro cílovou skupinu (změnou v účelu užívání stavby)

Kolaudační souhlas a změna v účelu užívání stavby podle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon) a jeho prováděcích právních předpisů.

Stavební úřad vydá kolaudační souhlas, který je dokladem o povoleném účelu užívání stavby (§ 122 odst. 3 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon). Kolaudační souhlas obsahuje mimo jiné i druh, účel stavby a vymezení účelu užívání stavby. Např. druh: bytový dům, účel stavby: domov se zvláštním režimem, vymezení účelu užívání stavby: bydlení pro seniory vyžadující vysokou míru podpory.

Bytový dům je stavbou, ve které více než polovina podlahové plochy odpovídá požadavkům na trvalé bydlení a je k tomuto účelu určena - § 2 písm. a) bod 1. vyhlášky č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území. Stavební úřad vydá souhlas s užíváním stavby na základě závěrečné kontrolní prohlídky, kde přezkoumá stavbu dle § 122 odst. 3, stavebního zákona.

Související předpisy – např. zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví (§ 15 - § 18) a další související zákony a prováděcí předpisy, vyhláška č. 398/2009 Sb., o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb. Výjimky jsou možné z obecných požadavků na výstavbu (§ 2 odst. 2 písm. e) stavebního zákona, pouze z těch ustanovení prováděcího právního předpisu, ze kterých tento předpis povolení výjimky výslovně umožňuje a jen pokud se tím neohrozí bezpečnost, ochrana zdraví a života osob a sousední pozemky nebo stavby. (§ 169 odst. 2 stavebního zákona).

Bezbariérovost

Bezbariérovost podle vyhlášky č. 398/2009 Sb., o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové používání staveb. (blíže – příloha č. 3 vyhlášky)

Pokud nelze bezbariérovost zajistit stavební úpravou, musí mít služba k dispozici vhodná kompenzační pomůcky. Lidé s těžkým pohybovým postižením potřebují bezbariérové prostředí (přístup bez výškových rozdílů, dostatečné průjezdy, dostatečné hygienické zázemí a manipulační plochy apod. (viz dále vyhláška č. 398/2009 Sb.), doporučují se přízemní objekty či byty do prvního patra. Velikost vnitřních dveří musí být větší než šířka lůžek používaných v daném zařízení, kvůli přesunu klientů upoutaných na lůžko. **Změna šířky dveří je možná pouze v případě, pokud to vyžaduje odůvodněná potřeba klientů a neodporuje to příslušné legislativě.**

Odůvodnění:

Autorský kolektiv. *Bydlení (nejen) pro lidi se zdravotním postižením*. MPSV, 2012.: „Lidé s těžkým pohybovým postižením potřebují bezbariérové prostředí (přístup bez výškových rozdílů, dostatečné průjezdy, dostatečné hygienické zázemí a manipulační plochy apod. viz vyhláška č. 398/2009 Sb.), doporučují se přízemní objekty či byty do prvního patra dle potřeb cílové skupiny se projektuje i koupelna pro asistovanou koupel, velmi vhodná je vazba na zahradu možnost výjezdu na upravený terén (např. do předzahrádky), výhodou je byt s balkónem, lodžii či terasou odpovídajících rozměrů.“

Dostupnost

Zajistit podmínky (např. auto, které odpovídá kapacitně k potřebnému přesunu klientů za účelem individuálního využívání běžně dostupných služeb v komunitě, ke zpřístupnění veřejné dopravy) pro možnost využití veřejných služeb a dostupnost služby i pro běžný společenský kontakt. V případě poskytování služeb lidem s vysokou mírou podpory je vhodné auto s bezbariérovou úpravou.

Odůvodnění:

Listina základních práv a svobod, Úmluva OSN o právech osob se zdravotním postižením (viz článek 9 Přístupnost, čl. 19 Nezávislý způsob života a zapojení do společnosti aj.).

Vyhláška č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území

§ 20 odst. 4

§ 23 odst. 1 Obecné požadavky na umístování staveb

§ 24 odst. 2

Po celkovém dokončení rekonstrukce v celé budově (objektu), musí tato v plném rozsahu splňovat požadavky MTS, jak jsou definovány v těchto Věcných podmínkách.

2.1.3. PŘÍSTUP K VYBAVENÍ (movité věci)**Pokoj**

Každý klient musí mít v pokoji přístup k vybavení umožňující sedět, ležet, ukládat si věci běžné denní potřeby a vykonávat aktivity u plochy (např. jíst, psát, číst) vzhledem k jeho schopnostem a možnostem. Tomu také odpovídá lůžková úprava postele, dle jeho mobility a schopnosti, opustit lůžko bez dopomoci.

Postel klasická (pro osoby s těžkým zdravotním postižením nejlépe elektricky polohovatelnou s min. 3 úrovněmi polohování), možnost nastavení celkové výšky postele),.

Postel musí být pojízdná nebo opatřená evakuačním prostředkem, pokud nejsou k dispozici jiné vhodné evakuační prostředky. Vybavení musí vyhovovat cílové skupině klientů a jejich individuálním potřebám. To platí i ve vztahu k využití vhodných evakuačních prostředků i požadavkům na pojízdnost lůžka

Odůvodnění:

Pro každou osobu musí být zajištěno, že bude evakuována dle předem stanoveného a ověřeného postupu provozovatelem, a to s ohledem na aktuální zdravotní stav.

- U každého lůžka musí být zdroj elektrické energie, celkové osvětlení přijatelné z hlediska zdravotních stavu klientů, u služby DZR (např. klienti s autismem apod.) i DS – velice důkladně vážit výběr nábytku a vybavení, sektorově rozmístit, u lidí s pohybovými obtížemi dostatečný prostor pro pohyb kolem lůžka.
- Stůl nebo stolek k lůžku, lampička, možnost poličky, noční stolek uzamykatelný. ○ Židle nebo křeslo, u židlí, stolů apod. pořizovat protiskluzové podložky z hlediska bezpečnosti klientů.
- Skříň na ošacení a další osobní věci v pokoji na přání klienta uzamykatelné. ○ Uzamykatelný prostor - např. noční stolek s uzamykatelnou zásuvkou pro osobní využití klienta.

Odůvodnění:

Výčet vybavení pokoje je vybrán jako minimální pro celodenní pobyt člověka v místnosti. Jedná se o běžné vybavení, které se pořizuje do domovů se zvláštním režimem či domovů pro seniory. Výběr vybavení musí vyhovovat cílové skupině klientů, jejich individuálním potřebám.

Signalizace

Každý uživatel musí mít zajištěn přístup k signalizaci umožňující přivolat personál zařízení, a to na WC v koupelně a v domácnosti. Pro lidi s pohybovými obtížemi i v pokoji u lůžka. Definice signalizace viz slovníček pojmů.

Odůvodnění:

Zdravotnická zařízení mají povinné signalizační zařízení. Jedná se o takové situace, kdy si osoby nemohou za personálem zajít. Stejná potřeba je minimálně též u klientů sociálních služeb, kteří si nemohou nebo neumí přivolat pomoc jiným způsobem. Poskytovatel musí být na řešení těchto potřeb připraven ve všech prostorách budovy (pokoj, koupelna, WC, společenská místnost aj.).

Signalizační zařízení by mělo být variabilní podle změny zdravotního stavu nebo potřeb klienta. Včasné zjištění požáru rozhoduje o životech, zdraví a majetku. Každá vteřina prodlení může rozhodovat o životě a smrti. Požár neohrožuje pouze sálavým teplem, ale hlavně jedovatými zplodinami hoření, které se šíří nesrovnatelně rychleji než teplo. Toto opatření je nutné považovat za minimum, co je možné učinit pro rychlé zjištění požáru.

Zákon č. 133/1985 Sb., § 8 o požární ochraně upravuje pro oblast sociálních služeb nové povinnosti, vyplývající z tohoto zákona pro zařízení, která poskytují služby sociální péče pobytovou formou, podle zákona o sociálních službách. V části stavby, v níž je služba poskytována, musí být zařízení vybaveno:

a) elektrickou požární signalizací, je-li ubytovací kapacita tohoto zařízení nad 50 osob **b) zařízením autonomní detekce a signalizace**, je-li ubytovací kapacita tohoto zařízení 50 osob nebo nižší, pokud není vybaveno podle písmene a).

(2) Pokud je ve stavbě provozováno více zařízení sociálních služeb, které poskytují služby sociální péče formou pobytových služeb podle zákona o sociálních službách, a součet ubytovací kapacity těchto zařízení je nad 50 osob, postupuje se podle odstavce 1 písm. a).

Koupelna

Bezbariérová, uzamykatelná zevnitř, možnost nouzového otevření zvenku a s dveřmi otvíranými ven z koupelny (zabránění možné blokaci dveří v případě náhlé zdravotní indispozice) nebo posuvnými dveřmi. Koupelna je umístěna u pokoje klienta.

Dále je možné k již zmíněným osobním koupelnám pro pokoj vybudovat také např. jednu centrální koupelnu, včetně vany, kde personál doveze klienta na sprchovém vozíku či lehátku (specializovaná). Koupelna musí být vždy zevnitř uzamykatelná, aby se omezila možnost opaření sprchující se osoby vřelou vodou, instalovat baterie s regulačním termostatickým ventilem. V prostoru sprchy na zdi připevnit opěrná madla v místech dosahu klienta, podlaha musí mít protiskluzný povrch. Doporučením pro službu DZR a DS jsou uzamykatelné skříňky z ukotveného nábytku pro zamezení klientům sníst nebo vypít čistící a hygienické prostředky.

Odůvodnění:

Vychází z hygienických norem pro ubytovací zařízení a normy pro obytné budovy. Využít normu ČSN 73 4108 Šatny, umývárny a záchody – čl. 3.2.3.3 sprchy; vyhláška č. 398/2009 Sb., příloha č. 3, bod 5. hygienická zařízení – 5.1.12 – 13 sprchové kouty a sprchové boxy.

5.1.12 Sprchové kouty a sprchové boxy musí mít nejmenší půdorysné rozměry 900 mm x 900 mm. Vedle sprchového prostoru musí být volné místo pro odložení vozíku, které musí být oddělitelné od vodního paprsku zástěnou nebo závěsem. Pokud jsou použity posuvné dveře, musí být zasouvací s možností snadného ovládní zvenku i zevnitř s šířkou vstupu nejméně 800 mm.

Výškový rozdíl podlahy a dna sprchového boxu nebo koutu může činit nejvýše 20 mm. Doporučuje se použití nízkých odtokových sifonů nebo vyspádování dle ČSN 73 4108 ve sklonu nejvýše v poměru 1:50 (2,0 %) do odtokového kanálku podél stěny, zakrytého roštem. Podlaha musí mít protiskluzovou úpravu

Sprchové kouty i sprchové boxy musí být vybaveny sklopným sedátkem o rozměrech nejméně 450 mm x 450 mm ve výši 460 mm nad podlahou a v osové vzdálenosti 600 mm od rohu sprchového koutu. Na stěně kolmé k sedátku a v dosahové vzdálenosti maximálně 750 mm od rohu sprchového koutu musí být ruční sprcha s pákovým ovládním. Alternativou může být mobilní koupací židle.

V dosahu ze sedátka, a to ve výšce 600 až 1200 mm a také v dosahu z podlahy a to nejvýše 150 mm nad podlahou musí být ovladač signalizačního systému nouzového volání.

5.1.13 V místě ruční sprchy musí být vodorovné a svislé pevné madlo. Vodorovné madlo musí být ve výši 800 mm nad podlahou, nejméně 600 mm dlouhé a umístěno nejvýše 300 mm od rohu sprchového koutu. Svislé madlo musí být dlouhé nejméně 500 mm a umístěno 900 mm od rohu sprchového koutu.

Toaleta

Toaleta (*dále jen WC*) je klientům kdykoliv přístupná a je uzamykatelná zevnitř, s možností nouzového otevření zvenku a s dveřmi otvíranými ven z toalety (zabránění možné blokaci dveří v případě náhlé zdravotní indispozice) nebo posuvnými dveřmi.

Toaleta je navázána na pokoj, a to jako součást koupelny nebo je v samostatné místnosti. Přístup je vždy situován z chodby nebo předsíně.

Odůvodnění:

Vychází z hygienických norem pro ubytovací zařízení a normy pro obytné budovy. Vyhláška č. 398/2009 Sb., příloha č. 3 bod 5 hygienická zařízení – 5.1.2-8 Vyhláška č. 268/2009 Sb., § 44 odst. 3 – „...záchod uspořádaný odděleně pro muže a ženy, s předsíní a umyvadlem“; a odst. 5–V části ubytovacího zařízení, kde jsou poskytovány stravovací služby a kde je provozována společenská nebo kulturní činnost, musí být samostatná místnost se záchodovou mísou pro veřejnost odděleně pro muže a pro ženy, obojí s předsíní a umyvadlem.

Hygienické potřeby

Sociální zařízení musí být vybaveno zařizovacími předměty pevně spojenými s budovou a prostory pro uložení hygienických potřeb (mýdlo, toaletní papír, či jednorázové ručníky). Hygienické potřeby si hradí klient, hrazení hygienických potřeb poskytovatelem na své náklady to nevyklučuje.

Odůvodnění:

Hygienické potřeby/ vybavení mají přímou vazbu na bydlení/ubytování.

Lednice

Klienti mohou využívat společnou lednici, kde má každý vymezený prostor odpovídající velikosti. Počet lednic se pak odvíjí od počtu klientů. Klienti mohou mít navíc lednici v pokoji k soukromému využití, která je v majetku klienta. V takovém případě může poskytovatel účtovat klientovi náklady na odebranou energii a musí mít platnou revizi. Náklady musí mít poskytovatel vykalkulovány dle parametrů konkrétního přístroje (klient neplatí žádnou režii, jen skutečný náklad).

Kuchyňka – rychlovarná konvice, mikrovlnná trouba, skříň na nádobí, minimálně dvouplotýnkový vaříč a pečící trouba, potravinová skříň

Klienti mají přístup do společné kuchyňky s minimálním vybavením rychlovarnou konvicí, mikrovlnnou troubou (pokud není k dispozici sporák), skříň na nádobí, potravinovou skříň a minimálně dvou plotýnkovým vaříčem a pečící troubou.

2.1.4. PŘÍSTUP KE ZDROJŮM INFORMACÍ

Telefon

V rámci hlavní činnosti umožnit připojení na telefon.

Je zajištěn přístup klientů k telefonnímu přístroji. Používání mobilních telefonů není vyloučeno a je samozřejmou alternativou jako další možnost komunikace s okolím.

Televize

Poskytovatel zajistí minimálně jednu společnou televizi (ve společenských prostorách). Klienti mohou mít navíc televizi v pokoji k soukromému využití, která je v majetku klienta. V takovém případě může poskytovatel účtovat klientovi náklady na odebranou energii a musí mít platnou revizi. Náklady musí mít poskytovatel vykalkulovány dle parametrů konkrétního přístroje (klient neplatí žádnou režii, jen skutečný náklad).

PC – internet

Poskytovatel zajistí minimálně přístup k jednomu počítači s připojením k internetu (ve společenských prostorách) **a k volnému využívání mají síť Wi-Fi** (je tedy možnost internetu v pokojích spolu se zpřístupněním hesla pro všechny kdo tuto síť využívají). Klienti mohou mít navíc PC/NTB v pokoji k soukromému využití, která je v majetku klienta. V takovém případě **může** poskytovatel účtovat klientovi náklady na odebranou energii a musí mít platnou revizi. Náklady musí mít poskytovatel vykalkulovány dle parametrů konkrétního přístroje (klient neplatí žádnou režii, jen skutečný náklad).

Další elektro přístroje

Jsou předmětem fakultativní činnosti. Klienti mohou mít další běžné elektro přístroje, jako např. rádia, holicí strojky, fény, notebooky apod., které jsou v majetku klienta. V takových případech může poskytovatel účtovat klientovi náklady na odebranou energii. Náklady musí mít poskytovatel vykalkulovány dle parametrů konkrétního přístroje (klient neplatí žádnou režii, jen skutečný náklad). Není-li možné provést objektivní kalkulaci měsíčního nákladu (např. používání jen občas a nepravidelně, nelze odhadnout náklad spotřebiče, náklad je mizivý apod.), klient žádnou měsíční úhradu za přístroj neplatí.

Odůvodnění:

Výčet věcí obsahuje minimální potřeby člověka při bydlení. Vybavení je formulováno s předpokladem, přizpůsobit se okruhu osob a aktuálním klientům, kteří služby využívají. Minimálně je třeba zohlednit rozdíl potřeb klientů pohyblivých a klientů upoutaných na vozík či lůžko. Vychází z dobré praxe poskytovatelů.

Kouření

Ve všech prostorech, kde je povoleno kouřit, musí být instalovány textilní záclony, závěsy a čalouněné materiály, které jsou odolné proti vznícení a splňují normy nehořlavého materiálu. V ostatních

případech se jejich instalace doporučuje.

Odůvodnění:

Jednou z nejčastějších příčin vzniku požárů je nedopalek cigarety, který v daných souvislostech může mít fatální následky.

2.1.5. ÚKLID

Za úhradu danou právním předpisem k ubytování je denně vytřena podlaha a setřen prach a dále v případě objektivní potřeby (v návaznosti na potřeby a schopnosti uživatele). Častější úklid si klient připlácí dle kalkulace poskytovatele nebo úklidové firmy nebo může být předmětem fakultativní činnosti.

Odůvodnění:

Úklid je součástí základní činnosti sociální služby ubytování. Požadavky na úklid v zařízeních sociální péče jsou definovány § 10 Vyhlášky č. 306/2012 Sb.

Praní, drobné opravy a žehlení

Za úhradu danou právním předpisem k ubytování je poskytování čistého povlečení 1x za 14 dní a dále v případě objektivní potřeby. Touto potřebou se rozumí momentální, zvláštní zdravotní indispozice klienta, za kterou se úhrada nevyžaduje (v návaznosti na potřeby a schopnosti uživatele). Za častější výměnu povlečení si klient může připlácet (dle kalkulace poskytovatele nebo úklidové firmy). V rámci služby jsou poskytovány drobné opravy ošacení a žehlení.

Odůvodnění:

Praní, drobné opravy a žehlení jsou úkony zahrnované do základní činnosti sociální služby ubytování.

2.1.6. TECHNICKO-PROVOZNÍ VLASTNOSTI

Teplota

Teplota v prostorech pro klienty musí odpovídat doporučeným teplotám, v souladu s vyhláškou. Klient má možnost větrání okny i dveřmi v místnosti dle svých potřeb. Topení může být rovněž regulovatelné klientem v případě, že jsou tyto prostory vytápěny topením, které je opatřeno termoregulačními ventily. V případě systému centrálního vytápění nebo využití klimatizační jednotky má klient možnost a právo, požádat pečující personál o nastavení teploty nebo prostřednictvím ovladače tuto teplotu samostatně regulovat.

Osluněná okna musí být vybavena tak, aby bylo možno zastínit okna proti přímému slunečnímu svitu (např. žaluzie, závěsy, rolety, folie apod.).

Doporučení pro sociální služby: minimální teplota v pokoji i ostatních místnostech (prostoru pro klienty) je v teplém období 24 stupňů (- 2 stupně) a v chladném 22 (- 2 stupně). Za chladný den se

považuje den, kdy nejnižší teplota venkovního vzduchu dosáhla hodnoty nižší než – 15 stupňů a za teplý, kdy je teplota vyšší než 30 stupňů.

Odůvodnění:

Doporučení pro teploty upravuje vyhláška č. 6/2003 Sb., kterou se stanoví hygienické limity chemických, fyzikálních a biologických ukazatelů pro vnitřní prostředí pobytových místností některých staveb.

Voda

Klienti mají možnost stálého využívání teplé a studené vody dle potřeb.

Odůvodnění:

Klient musí mít možnost přístupu k pitné vodě a provedení osobní hygieny kdykoliv.

Odběr elektřiny klientem

Klient má k dispozici odběr minimálně z 1 elektrické zásuvky. Možnosti odběru pro vlastní elektrické spotřebiče v jednotlivých službách je nutné řešit vnitřními pravidly poskytovatele.

3. MINIMÁLNÍ ASISTIVNÍ A ASISTENČNÍ TECHNOLOGIE PRO PROVOZ DZR A DS VZNIKLÝCH Z TÉTO VÝZVY NPO

Nedílnou součástí k poskytování kvalitní sociální služby je využívání moderních prvků = asistivních technologií, níže jsou uvedeny prvky AT, které je potřebné a žádoucí finančně podporovat u DZR a DS pro rozvoj těchto služeb.

Prvky AT Vysvětlení účelu Využití pro DZR a DS		
Lůžkový senzor	Indikace pohybů na lůžku	Povinné/

Senzor IoT	Indikace „změny stavu předmětu“ používaného uživatelem	Doporučené
Panik tlačítko	Stacionární tlačítko k přivolání pomoci	Doporučené
Spínací aktor 230V	Vzdálené spínání proudových obvodů	Doporučené
Senzor PIR	Indikace pohybu	Doporučené
Magnetický kontakt	Detekce „otevřeno/zavřeno/sklopeno...“	Doporučené
Telemedicínský „set“: - Váha - Tlak/Tep - SPO2 - Glykémie	Bezdrátový přenos měřených hodnot s cílením na neinvazivní technologie	Doporučené
Tablet, tabletový stůl	min. 1 tablet/tabletový stůl na 10 klientů. SH/HW musí být uzpůsoben cílové skupině klientů, tak aby jej mohli ovládat. Tablet/tabletový stůl musí mít možnost připojení na internet skrze Wi-Fi	Doporučené

4. MINIMÁLNÍ PERSONÁLNÍ STANDARDY PRO PROVOZ SLUŽEB (DZR DS) VZNIKLÝCH Z TÉTO VÝZVY NPO

Personální standard Domovu se zvláštním režimem a Domovů pro seniory				
Kapacita celková	Úvazků PSS	Úvazků SP	Úvazků zdravotního personálu	Celkem úvazků
120	60,07	3,24	7,20	70,51
110	55,06	2,97	6,60	64,63
100	50,06	2,70	6,00	58,76
90	45,05	2,43	5,40	52,88
80	40,05	2,16	4,80	47,01
70	35,04	1,89	4,20	41,13
60	30,03	1,62	3,60	35,25
50	25,03	1,35	3,00	29,38
40	20,03	1,08	2,40	23,51
30	16,00	0,90	2,00	18,90
20	11,00	0,60	1,33	12,93
18	9,00	0,54	1,20	10,74
12	7,00	0,36	0,80	8,16
9	7,00	0,27	0,60	7,87

5. MATERIÁLNĚ TECHNICKÝ STANDARD (MTS) PRO CHRÁNĚNÉ BYDLENÍ (CHB)

5.1. PARAMETRY MTS

5.1.1. KAPACITA

Počet klientů

Cílem sociální služby chráněné bydlení je sociální začlenění klientů do společnosti. Proto musí poskytovatel podřídit materiální a technické podmínky tomuto cíli.

Chráněné bydlení je pobytovou sociální službou poskytovanou jako **bydlení v bytě**, nejde o společné ubytování. Prioritou a předpokladem je inkluzivní bydlení, zejména v rozptýlené formě v běžné zástavbě bytových domů, např. byt nebo několik bytů v bytovém domě obývaném běžnými domácnostmi. Alternativou je bydlení v rodinném domě nebo v malém bytovém domě stavebně přizpůsobeném cílové skupině obyvatel. Požadavkem je maximální počet 12 klientů v jedné budově. Tento rodinný dům nebo bytový dům musí být v běžné bytové nebo smíšené zástavbě obývané běžnými domácnostmi, nesmí být v bezprostřední blízkosti podobného domu nebo jiného zařízení sociálních služeb. Varianta vybudování domů v bezprostřední blízkosti je možná pouze za předpokladu, nepřekročení stanovené kapacity 12 osob ve službách komunitního charakteru. Dále za dodržení podmínek, že jiný bytový či rodinný dům s maximálně 12 uživateli se může nacházet ve stejné, případně navazující či přetínající ulici, avšak musí být vzdálen nejméně 250 m vzdušnou čarou od zmíněného objektu. Nesmí se vytvořit však vyloučená lokalita ani segregovaná enkláva obývaná klienty sociálních služeb.

Domácnosti klientů mohou být max. čtyřčlenné (individuální domácnosti), a to pouze v případě zájmu o společné bydlení všech dotčených osob. Ve společné domácnosti je možnost individuálního hospodaření. Nejpřirozenějším prostorem pro soukromí je prostor pokoje klienta a přirozeným místem pro setkávání klientů navzájem a klientů s návštěvami je kromě pokojů klientů též obývací pokoj.

Odůvodnění:

Kritéria transformace, humanizace a deinstitucionalizace vybraných služeb sociální péče:

- Domácnost obsahuje základní prvky samostatné ekonomické jednotky.
- Život ve skupinové domácnosti nese znaky instituce přesto, že je proti velkokapacitním domovům evidentně humanizovaný. Skupinová domácnost proto ještě není a nemůže být chráněným bydlením.
- Přítomnost pracovníků v chráněném bydlení není trvalá za předpokladu pružného reagování na potřeby klientů.
- Poskytovatel klade důraz na rodinné a ostatní osobní vztahy mezi klienty.

Vyhláška č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území:

Bytový dům je stavbou pro bydlení, ve kterém více než polovina podlahové plochy odpovídá požadavkům na trvalé bydlení a je k tomuto účelu určena (§ 2, písm. a, bod. 1).

Rodinný dům je stavbou pro bydlení, ve kterém více než polovina podlahové plochy odpovídá

požadavkům na trvalé rodinné bydlení a je k tomuto účelu určena; rodinný dům může mít nejvýše tři samostatné byty, nejvýše dvě nadzemní podlaží a jedno podzemní podlaží a podkroví (§ 2, písm. a, bod. 2).

Počet klientů/lůžek v pokoji

Standardem jsou jednolůžkové pokoje. Dvoulůžkové pokoje jsou přípustné pouze na žádost dvojice klientů, např. manželů, sourozenců, příbuzných, přátel; ale jen do té doby, dokud nepožádá některý z nich o samostatný jednolůžkový pokoj. Pokoje nesmí být průchozí. Děti nesmějí sdílet pokoj s dospělým klientem, nepojí-li je rodinná vazba.

Za maximální úhradu podle prováděcího právního předpisu dostane klient maximálně 2lůžkový pokoj, tzn. 1–2lůžkový pokoj.

Odůvodnění:

Soukromí patří k základním lidským potřebám. Pro uplatnění sociálních kontaktů, setkávání s jinými lidmi, slouží společné, společenské prostory.

Viz bod 5.2.2.6 normy ČSN 73 4301, kde je uvedeno: „Žádná obytná místnost nemá být určena pro spaní více než dvou osob.“ Důležitým důvodem je udržení soukromí pro klienty.

Velikost pokojů

Úprava pro chráněné bydlení:

- **jednolůžkový pokoj: min. 8 m², pro TPPO (těžce pohybově postižené osoby) min. 12 m² -**
- **dvoulůžkový pokoj: min. 14 m², pro TPPO min. 18 m²**

Návrh není v rozporu se stavebními normami (např. ČSN 73 4301), je to jen upřesnění, resp. zpřísnění pro specifikum pobytových služeb sociální péče.

Světlá výška místností musí být alespoň 2600 mm v obytných a pobytových místnostech (v rodinných domech nejméně 2500 mm), 2300 mm v obytných a pobytových místnostech v podkroví; místnosti se zkosenými stropy musí mít tuto světlou výšku nejméně nad polovinou podlahové plochy místnosti (viz § 10, odst. 5 vyhlášky č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby).

Odůvodnění:

Soukromí patří k základním lidským potřebám, každý člověk soukromí potřebuje! Pro uplatnění sociálních kontaktů, setkávání s jinými lidmi, slouží společné, společenské prostory.

5.1.2. BUDOVA (nemovitost)

Souhlas s užíváním objektu, přizpůsobení budovy pro cílovou skupinu (změnou v účelu užívání stavby)

Pro užívání stavby je nutný kolaudační souhlas, resp. změna v účelu užívání stavby podle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon) a jeho prováděcích právních předpisů.

Stavební úřad vydá kolaudační souhlas, který je dokladem o povoleném účelu užívání stavby (§ 122,

odst. 3, zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon). Kolaudační souhlas obsahuje mimo jiné i druh, účel stavby a vymezení účelu užívání stavby. Např. druh: rodinný dům, účel stavby: bydlení, vymezení účelu užívání stavby: chráněné bydlení.

Stavební úřad vydá kolaudační souhlas na základě závěrečné kontrolní prohlídky, kde přezkoumá stavbu dle § 122 odst. 3, stavebního zákona.

Související předpisy – např. zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví (§ 15 – § 18) a další související zákony a prováděcí předpisy, vyhláška č. 398/2009 Sb., o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb. Výjimky jsou možné z obecných požadavků na výstavbu (§ 2 odst. 2 písm. e) stavebního zákona pouze z těch ustanovení prováděcího právního předpisu, ze kterých tento předpis povolení výjimky výslovně umožňuje a jen pokud se tím neohrozí bezpečnost, ochrana zdraví a života osob a sousední pozemky nebo stavby (§ 169 odst. 2 stavebního zákona).

Odůvodnění:

Dosavadní právní úprava pro zdravotnická zařízení nevyhovuje, uvádí menší počet metrů čtverečních na osobu.

Viz také vyhláška Ministerstva zdravotnictví č. 92 ze dne 15. března 2012 o požadavcích na minimální technické a věcné vybavení zdravotnických zařízení a kontaktních pracovišť domácí péče.

Bezbariérovost

Pravidla bezbariérovosti se řídí vyhláškou č. 398/2009 Sb., o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové používání staveb. (blíže – příloha č. 3 vyhlášky)

V případě alternativy bydlení v rodinném domě nebo v malém bytovém domě stavebně přizpůsobeném cílové skupině obyvatel, je vhodné bezbariérovost přizpůsobit v celém objektu – bezbariérové vstupy v celém objektu, tzn. výtah, propojky chodeb, výstupy na zahradu, prostor přizpůsoben pro běžné využití atd.

Pokud nelze bezbariérovost zajistit stavební úpravou, musí mít služba k dispozici vhodné kompenzační pomůcky. Lidé s těžkým pohybovým postižením potřebují bezbariérové prostředí (přístup bez výškových rozdílů, dostatečné průjezdy, dostatečné hygienické zázemí a manipulační plochy apod. (viz dále vyhláška č. 398/2009 Sb.), doporučují se přízemní objekty či byty do prvního patra. Doporučení pro sociální služby chráněného bydlení v případě přítomnosti imobilních klientů: Velikost vnitřních dveří musí být větší než šířka lůžek používaných v daném zařízení, kvůli přesunu klientů upoutaných na lůžko.

Změna šířky dveří je možná pouze v případě, pokud to vyžaduje odůvodněná potřeba klientů a neodporuje to příslušné legislativě.

Odůvodnění:

Autorský kolektiv. Bydlení (nejen) pro lidi se zdravotním postižením. MPSV, 2012.: „Lidé s těžkým pohybovým postižením potřebují bezbariérové prostředí (přístup bez výškových rozdílů, dostatečné průjezdy, dostatečné hygienické zázemí a manipulační plochy apod. viz vyhlášku č. 398/2009 Sb.), doporučují se přízemní objekty či byty do prvního patra dle potřeb cílové skupiny se projektuje i koupelna pro asistovanou koupel, velmi vhodná je vazba na zahradu možnost výjezdu na upravený terén (např. do předzahrádky), výhodou je byt s balkónem, lodžii či terasou odpovídajících rozměrů.“

Dostupnost

Poskytovatel musí vytvořit podmínky pro dostupnost služby, pro využití veřejných služeb klienty i pro jejich běžný společenský kontakt, zejména udržování pozitivních vztahů s rodinou a ostatními obyvateli obce (např. zpřístupnění veřejné dopravy, možnost dopravy autem jako fakultativní činnost).

Odůvodnění:

*Vyhláška č. 501/2006 Sb. o obecných požadavcích na využívání území
§ 20 odst. 4: Stavební pozemek [§ 2 odst. 1 písm. b) stavebního zákona]
§ 23 odst. 1 Obecné požadavky na umístování staveb
§ 24 odst. 2*

Vybavení domácnosti

Každá domácnost musí umožňovat klientům služby uspokojování základních lidských potřeb na stejném principu, jako v běžné domácnosti.

Domácností chráněného bydlení je byt, nejméně jednopokojový s kuchyní nebo kuchyňským koutem (mini kuchyní) a vlastní koupelnou (sprcha nebo vana), WC je buď samostatný nebo může být v koupelně. WC nesmí být přístupný přímo z pobytové místnosti, nebo z obytné místnosti, jde-li o jediný záchod v bytě (§ 10 odst. 6 vyhlášky č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby).

Minimálním standardem je tedy jednopokojový byt s koupelnou a nejméně kuchyňským koutem. Velikost těchto prostor musí být uzpůsobena individuálním potřebám klientů a odpovídat zákonným i podzákonným předpisům ČR.

Domácnost odráží individualitu svých klientů, a to i s ohledem na ostatní členy domácnosti, obytné prostory mají osobní charakter.

Vybavení odpovídá potřebám klienta a je vybíráno s ohledem na jeho přání a možnosti. Vybavení pro podporu soběstačnosti vychází z potřeb klientů.

Kontrola klienta nad vlastním teritoriem: Klienti disponují klíčem od pokoje, bytu, domu, mají možnost zamýkat si skříňky nebo zásuvky pro své soukromé věci.

Odůvodnění:

Vyhláška č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území

§ 4

Plochy bydlení

(1) Plochy bydlení se obvykle samostatně vymezují za účelem zajištění podmínek pro bydlení v kvalitním prostředí, umožňujícím nerušený a bezpečný pobyt a každodenní rekreaci a relaxaci obyvatel, dostupnost veřejných prostranství a občanského vybavení.

§ 6

Plochy občanského vybavení

(1) Plochy občanského vybavení se obvykle samostatně vymezují za účelem zajištění podmínek pro přiměřené umístění, dostupnost a využívání staveb občanského vybavení a k zajištění podmínek pro jejich užívání v souladu s jejich účelem.

(2) Plochy občanského vybavení zahrnují zejména pozemky staveb a zařízení občanského vybavení pro vzdělávání a výchovu, sociální služby, péči o rodinu, zdravotní služby, kulturu, veřejnou správu, ochranu obyvatelstva. Dále zahrnují pozemky staveb a zařízení pro obchodní prodej, tělovýchovu a sport, ubytování, stravování, služby, vědu a výzkum, lázeňství a pozemky související dopravní a technické infrastruktury a veřejných prostranství. **Plochy občanského vybavení musí být vymezeny v přímé návaznosti na kapacitně dostačující plochy dopravní infrastruktury a být z nich přístupné.**

Listina základních práv a svobod, Úmluva OSN o právech osob se zdravotním postižením (viz článek 9 Přístupnost, čl. 19 Nezávislý způsob života a zapojení do společnosti aj.).

Po celkovém dokončení rekonstrukce v celé budově (objektu), musí tato v plném rozsahu splňovat požadavky MTS, jak jsou definovány v těchto Věcných podmínkách.

5.1.3. PŘÍSTUP K VYBAVENÍ (movité věci)

Pokoj

Byt (obytný pokoj) obsahuje vybavení umožňující sedět, ležet, ukládat si věci běžné denní potřeby a dělat aktivity u plochy (např. jíst, psát, číst) vzhledem ke schopnostem a možnostem klienta.

- Postel, příkrývka, polštář

Tomu také odpovídá lůžková úprava postele, dle jeho mobility a schopnosti, opustit lůžko bez dopomoci.

Odůvodnění:

Pro každou osobu musí být zajištěno, že bude evakuována, a to s ohledem na aktuální zdravotní stav. Zdravotní stav klienta se v průběhu pobytu mění, ale postel má stále stejnou.

Výběr vybavení musí vyhovovat cílové skupině klientů a jejich individuálním potřebám. To platí i ve vztahu k využití vhodných evakuačních prostředků i požadavkům na pojízdnost lůžka. V případě zdravotních potřeb klienta je nutno volit nábytek speciální (židle, postel, pro osoby s těžkým zdravotním postižením nejlépe elektricky polohovatelnou).

Odůvodnění:

Výčet vybavení pokoje je vybrán jako minimální pro celodenní pobyt člověka v místnosti.

Koupelna

Koupelna musí být vždy uzamykatelná. Pračka je součástí základního vybavení a musí být umístěna a instalována takovým způsobem, aby k ní byl umožněn volný přístup ve vhodném prostoru bytu s bezpečným připojením. V prostoru sprchy, vany, je nutno na zdi připevnit opěrná madla, podlaha musí mít protiskluzný povrch.

Dveře se otevírají ven z koupelny a mají možnost nouzového otevření zvenku (zabránění možné blokaci dveří v případě náhlé zdravotní indispozice).

Odůvodnění:

Vychází z hygienických požadavků technických norem pro obytné budovy ČSN 73 4301, vyhlášky č. 398/2009 Sb., příloha č. 3 bod, 5. hygienická zařízení – 5.1.12 – 5.1.13 sprchové kouty a sprchové boxy.

Toaleta

Toaleta je uvnitř bytu. Může být umístěna v koupelně. Dveře se otevírají ven, jsou uzamykatelné a mají možnost nouzového otevření zvenku (zabránění možné blokaci dveří v případě náhlé zdravotní indispozice). Přípustná je i varianta posuvných dveří.

Hygienické potřeby si hradí klient, hrazení hygienických potřeb poskytovatelem na své náklady to nevyklučuje.

Odůvodnění:

Jedná se o bydlení, tedy není důvod k odděleným toaletám

Vychází z hygienických požadavků (pozn.: technických) norem pro obytné budovy ČSN 73 4301 a ČSN 73 4108

Vyhláška č. 398/2009 Sb., příloha č. 3, bod 5 hygienická zařízení – 5.1.2–8

Lednice

Klienti si mohou vybavit svůj byt lednicí dle svých potřeb, jako nadstandardní vybavení (např. lednice s mrazákem). Standardní vybavení lednicí od poskytovatele to nevyklučuje.

Kuchyňka – rychlovarná konvice, mikrovlnná trouba, skříň na nádobí, minimálně dvou plotýnkový vaříč a pečicí trouba, potravinová skříň

Klienti mají přístup do společné kuchyňky s minimálním vybavením rychlovarnou konvicí, mikrovlnnou troubou (pokud není k dispozici sporák), skříní na nádobí, potravinovou skříní a minimálně dvou plotýnkovým vaříčem a pečicí troubou.

Odůvodnění:

Výčet věcí obsahuje minimální potřeby člověka při bydlení. Vybavení je formulováno s předpokladem, přizpůsobení se okruhu osob a aktuálním klientům, kteří služby využívají. Minimálně je třeba zohlednit rozdíl potřeb klientů pohyblivých a klientů upoutaných na vozík či lůžko.

Ve všech prostorech, kde je povoleno kouřit, musí být instalovány textilní záclony, závěsy a čalouněné materiály vyhovující z hlediska zápalnosti. V ostatních případech se jejich instalace doporučuje.

Ve všech prostorech, kde je povoleno kouřit, musí být umístěny popelníky, které budou vyhovovat uživateli a jeho omezením tak, aby nedopalek cigarety nemohl způsobit požár.

Odůvodnění:

Jednou z nejčastějších příčin vzniku požárů je nedopalek cigarety, který v daných souvislostech může mít fatální následky.

5.1.4. PŘÍSTUP KE ZDROJŮM INFORMACÍ

Telefon

V rámci hlavní činnosti umožnit připojení na telefon. Je zajištěn přístup klientů k telefonnímu přístroji. Používání mobilních telefonů není vyloučeno a je samozřejmou alternativou jako další možnost komunikace s okolím.

Televizní a rozhlasový přijímač

Klient si může vybavit svůj byt televizním či rozhlasovým přístrojem.

PC – internet

Klient má buď svůj počítač s připojením na internet (na vlastní náklady), anebo má možnost použití internetu v souladu se standardy kvality např. ve veřejné knihovně. Poskytovatel umožní použití počítače a připojení k internetu jako fakultativní činnost. Klienti mohou mít navíc PC/NTB v pokoji k soukromému využití, která je v majetku klienta. V takovém případě **může** poskytovatel účtovat klientovi náklady na odebranou energii a musí mít platnou revizi. Náklady musí mít poskytovatel vykalkulovány dle parametrů konkrétního přístroje (klient neplatí žádnou režii, jen skutečný náklad).

Kouření

Ve všech prostorech, kde je povoleno kouřit, musí být instalovány textilní záclony, závěsy a čalouněné materiály, které jsou odolné proti vznícení a splňují normy nehořlavého materiálu. V ostatních případech se jejich instalace doporučuje.

Hasicí přístroj

V bytě, nebo jeho nejbližším okolí musí být dostupný hasicí přístroj.

Odůvodnění:

Zařízení jsou určena pro osoby se sníženou schopností pohybu a orientace, a tudíž se jedná o objekty s činností se zvýšeným požárním nebezpečím a ty dle § 2 Vyhlášky č. 246/2001 Sb. musí být vybaveny věcnými prostředky požární ochrany.

5.1.5. ÚKLID

Za úhradu danou právním předpisem k ubytování je v návaznosti na potřeby a schopnosti klienta jednou denně vytřena podlaha a setřen prach a dále v případě objektivní potřeby.

Odůvodnění:

Úklid je součástí základní činnosti sociální služby. Požadavky na úklid v zařízeních sociální péče jsou definovány § 10 odst. 1 Vyhlášky č. 306/2012 Sb. a mají se provádět denně na vlhko, v případě potřeby i častěji. Může řešit i klient.

Praní, drobné opravy a žehlení

Za úhradu danou právním předpisem k ubytování je poskytování čistého povlečení 1× za 14 dní a dále v případě objektivní potřeby (v návaznosti na potřeby a schopnosti klienta).

Poskytovatel zajišťuje jako základní činnost drobné opravy ošacení a žehlení.

Odůvodnění:

Praní, drobné opravy a žehlení jsou úkony zahrnované do základní činnosti sociální služby ubytování.

5.1.6. TECHNICKO-PROVOZNÍ VLASTNOSTI

Teplota

Teplota v prostorech pro klienty musí odpovídat doporučeným teplotám, v souladu s vyhláškou. Klient má možnost větrání okny i dveřmi v místnosti dle svých potřeb. Topení může být rovněž regulovatelné klientem v případě, že jsou tyto prostory vytápěny topením, které je opatřeno termoregulačními ventily. V případě systému centrálního vytápění nebo využití klimatizační jednotky má klient možnost a právo prostřednictvím ovladače tuto teplotu samostatně regulovat.

Osluněná okna musí být vybavena tak, aby bylo možno zastínit okna proti přímému slunečnímu svitu (např. žaluzie, závěsy, rolety, folie apod.).

Doporučení pro sociální služby: minimální teplota v pokoji i ostatních místnostech (prostoru pro klienty) v teplém období 24 stupňů (–2 stupně) a v chladném 22 (–2 stupně). Za chladný den se považuje den, kdy nejnižší teplota venkovního vzduchu dosáhla hodnoty nižší než –15 stupňů a za teplý, kdy je teplota vyšší než 30 stupňů.

Odůvodnění:

Doporučení pro teploty upravuje vyhláška č. 6/2003 Sb., kterou se stanoví hygienické limity chemických, fyzikálních a biologických ukazatelů pro vnitřní prostředí pobytových místností některých staveb.

Denní větrání a osvětlení

Dostatečné větrání venkovním vzduchem, viz § 11 vyhlášky č. 268/2009 Sb.

Oslunění, viz § 13 vyhlášky č. 268/2009 Sb.

Voda

Klienti mají možnost stálého využívání teplé a studené vody dle jejich potřeb.

Odůvodnění:

Klient musí mít možnost přístupu k pitné vodě a provedení osobní hygieny kdykoliv.

Odběr elektřiny klientem

V běžné zástavbě má každý byt běžnou elektroinstalaci a svůj elektroměr.

Klient má k dispozici odběr minimálně z 1 elektrické zásuvky (platí pro stávající služby).

Odůvodnění:

Možnosti odběru pro vlastní elektrické spotřebiče v jednotlivých službách je nutné řešit vnitřními pravidly poskytovatele.

6. MATERIÁLNĚ TECHNICKÝ STANDARD (MTS) PRO DOMOVY OSOB SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM (DOZP) A TÝDENNÍ STACIONÁŘE (TS)

6.1. PARAMETRY MTS

6.1.1. KAPACITA

Počet klientů

Cílem sociální služby je sociální začlenění klientů do společnosti. Proto musí poskytovatel podřídít materiální a technické podmínky tomuto cíli.

Domovy pro osoby se zdravotním postižením a týdenní stacionáře jsou pobytové sociální služby poskytované jako **bydlení v bytě**, nejde o společné ubytování. Prioritou a předpokladem je inkluzivní bydlení, zejména v rozptýlené formě v běžné zástavbě bytových domů, např. byt nebo několik bytů v bytovém domě obývaném běžnými domácnostmi.

Alternativou je bydlení v rodinném domě nebo v malém bytovém domě stavebně přizpůsobeném cílové skupině obyvatel. Požadavkem je maximální počet 12 klientů v jedné budově s nižší mírou podpory, v případě vysoké míry podpory je max. 18 klientů.

Varianta vybudování domů v bezprostřední blízkosti je možná pouze za předpokladu, nepřekročení stanovené kapacity 12 osob ve službách komunitního charakteru. Dále za dodržení podmínek, že jiný bytový či rodinný dům s maximálně 12 uživateli se může nacházet ve stejné, případně navazující či přetínající ulici, avšak musí být vzdálen nejméně 250 m vzdušnou čarou od zmíněného objektu. Nesmí se vytvořit však vyloučená lokalita ani segregovaná enkláva obývaná klienty sociálních služeb.

Pokoje klientů mohou být nejvýš dvoulůžkové, a to pouze v případě zájmu o společné bydlení obou dotčených osob. Ve společné domácnosti je možnost individuálního hospodaření.

Kapacita objektu musí být dále rozdělena jako dům bytového charakteru tak, aby byly vytvořeny samostatné bytové jednotky nebo tzv. domácnosti vždy pro maximálně 4 uživatele v jedné domácnosti. Definice domácnosti viz slovníček pojmů.

Odůvodnění:

Kritéria transformace, humanizace a deinstitucionalizace vybraných služeb sociální péče:

- *Domácnost obsahuje základní prvky samostatné ekonomické jednotky.*
- *Život ve skupinové domácnosti nese znaky instituce přesto, že je proti velkokapacitním domovům evidentně humanizovaný*
- *Poskytovatel klade důraz na rodinné a ostatní osobní vztahy mezi klienty.*

Vyhláška č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území:

Bytový dům je stavbou pro bydlení, ve kterém více než polovina podlahové plochy odpovídá požadavkům na trvalé bydlení a je k tomuto účelu určena (§ 2, písm. a, odst. 1). Rodinný dům je stavbou pro bydlení, ve kterém více než polovina podlahové plochy odpovídá požadavkům na trvalé rodinné bydlení a je k tomuto účelu určena; rodinný dům může mít nejvýše tři samostatné byty, nejvýše dvě nadzemní podlaží a jedno podzemní podlaží a podkroví (§ 2, písm. a, odst. 2).

Počet klientů/lůžek v pokoji

Standardem jsou jednolůžkové a dvoulůžkové pokoje. Pokoje nesmí být průchozí. Nezletilé osoby nesmějí sdílet pokoj s dospělým klientem, nepojí-li je rodinná vazba.

Klient by měl mít možnost volby a zvolit si ze svého pohledu zachování soukromí a intimity pro svoji osobu takovou variantu, jaká je mu nejbližší z hlediska způsobu společného soužití a rozhodnout se v rámci dispozičního vyčlenění kapacit, jaký druh lůžka chce či nechce v daném pokoji sdílet. I v případě oboustranného zájmu dvou klientů, společně sdílet pokoj, je možné na přání a na základě vzájemné dohody klientů, v rámci zachování jejich soukromí a intimity, vizuálně i akusticky oddělit části pokoje (plochy bydlení) způsobem, aby byly výše zmíněné možnosti zachovány.

Pro nezletilé osoby je bydlení koncipováno jako „dětská domácnost“. Tyto osoby žijí odděleně v bytě či domácnosti s veškerým standardním příslušenstvím, které nesdílí společně s dospělým, nepojí-li je rodinná vazba. Bydlení v dětské domácnosti musí splňovat především hygienické normy, specifické potřeby nezletilých osob a všechny ostatní podmínky a standardy stanovené pro DOZP a TS. Pečující personál o tyto osoby, disponuje dostatečnou kvalifikací a dovednostmi v oblasti výchovy a vzdělávání pro tuto oblast.

Vybavení domácnosti

Vybavení pokoje musí umožňovat těmto nezletilým klientům služby, uspokojovat základních lidské potřeby na stejném principu jako v běžné domácnosti a splňovat podmínky pro důstojný a bezpečný život těchto osob vyrůstajících mimo rodinu.

Každá domácnost musí zajišťovat svým uživatelům soukromí v jejich pokoji (1 či 2lůžkovém), zázemí při hygieně (na 4 uživatele minimálně 1 oddělené WC a 1 koupelna, vhodné s dalším WC v rámci domácnosti) a při přípravě a konzumaci jídla (kuchyň a obývací pokoj či obojí v jednom). Velikosti těchto prostor musí být uzpůsobeny potřebám daných uživatelů a odpovídat zákonným i podzákonným předpisům ČR. Pokoje i samostatný vchod musejí být uzamykatelné a klienti mají k dispozici svůj klíč, včetně klíče od zařízení.

Domácnost odráží individualitu svých klientů, a to i s ohledem na ostatní členy domácnosti, obytné prostory mají osobní charakter.

Vybavení odpovídá potřebám klienta a je vybíráno s ohledem na jeho přání a možnosti. Vybavení pro podporu soběstačnosti vychází z potřeb klientů.

Kontrola klienta nad vlastním teritoriem: Klienti mají v případě potřeby možnost zamykání pokoje, skříněk, zásuvek, pro své soukromé věci, volně se mohou pohybovat ve vnitřních i venkovních prostorech

zařízení při dodržení podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví, s přihlédnutím k přípustné míře rizika podle své fyzické i psychické soběstačnosti, za účelem naplňování svých individuálních potřeb.

Nezletilí klienti mají zajištěno vzdělávání v programech škol v co nejbližší místní dostupnosti, v návaznosti na občanskou i dopravní infrastrukturu.

Za maximální úhradu podle prováděcího právního předpisu dostane klient maximálně 2lůžkový pokoj, tzn. 1–2lůžkový pokoj.

Odůvodnění:

Soukromí patří k základním lidským potřebám. Pro uplatnění sociálních kontaktů, setkávání s jinými lidmi, slouží společné, společenské prostory.

Viz bod 5.2.2.6 normy ČSN 73 4301, kde je uvedeno: „Žádná obytná místnost nemá být určena pro spaní více než dvou osob.“. Důležitým důvodem je udržení soukromí pro klienty.

Velikost pokojů

Úprava pro domovy pro osoby se zdravotním postižením a týdenní stacionáře:

- **jednolůžkový pokoj: min. 8 m², pro TPPO (těžce pohybově postižené osoby) min. 12 m²**
- **dvoulůžkový pokoj: min. 14 m², pro TPPO min. 18 m²**

Návrh není v rozporu se stavebními normami (např. ČSN 73 4301), je to jen upřesnění, resp. zpřísnění pro specifikum pobytových služeb sociální péče.

Světlá výška místností musí být alespoň 2600 mm v obytných a pobytových místnostech (v rodinných domech nejméně 2500 mm), 2300 mm v obytných a pobytových místnostech v podkroví; místnosti se zkosenými stropy musí mít tuto světlou výšku nejméně nad polovinou podlahové plochy místnosti (viz § 10, odst. 5 vyhlášky č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby).

Odůvodnění:

Soukromí patří k základním lidským potřebám, každý člověk soukromí potřebuje! Pro uplatnění sociálních kontaktů, setkávání s jinými lidmi, slouží společné, společenské prostory.

Společenské prostory

Místnost zřizovaná pro společné setkávání (klientů navzájem a klientů s návštěvami) musí splňovat obecné, technické a hygienické normy. Minimální plocha místnosti 18 m² (22 m²). Za tuto místnost lze považovat také běžnou jídelnu pro všechny uživatele za předpokladu, že není v daném okamžiku určena ke svému původnímu účelu. Klientům a jejich návštěvám je nutné zajistit celodenní důstojné prostory k sezení. V případě, že dispoziční členění budovy neumožňuje zřízení této místnosti, není nutné tuto zřizovat za účelem společného setkávání klientů. Přirozeným osobním prostorem pro přijímání návštěv je tedy pokoj klienta.

Místnost pro společné setkávání (klientů navzájem a klientů s návštěvami) splňující obecné technické a hygienické normy. Touto místností je myšlen také obývací pokoj v bytě (domácnosti klientů). Může být spojen s kuchyňským a jídelním koutem.

Odůvodnění:

Pro dlouhodobé či trvalé bydlení je pro člověka nezbytné mít prostor pro vlastní soukromí i prostor pro sociální interakce. Je vhodné zvolit takové prostory, které poskytnou příjemné a bezpečné místo pro setkávání klientů navzájem a klientů s lidmi žijícími mimo zařízení.

Nejpřirozenějším prostorem pro soukromí je pokoj klienta v domácnosti, který je jen jeho. Stejně tak pokoj je prostor pro přijímání návštěv klienta, které nemají být rušeny. Běžným prostorem pro setkávání lidí z domácnosti je obývací pokoj, případně jakékoli veřejně dostupné místo určené pro sociální interakci (restaurace, kavárny, návazné sociální služby apod.)

V takovémto uspořádání domácností není již vhodné mít zvláštní „společenskou“ nebo „návštěvní“ místnost v domě navíc.

Jídelna s prostorem pro přípravu stravy

Prostory pro stravování v menším počtu osob – domácnosti/komunitě (4-6 osob), vybavené kuchyňskou linkou nebo čajovou kuchyňkou, stoly se židlemi.

Odůvodnění:

Uživatel má možnost připravit si kávu, čaj, jídlo atd.

Úložné prostory s prostorem pro úklid

Pro uskladnění materiálu k úklidu, včetně výlevky a případně kompenzačních pomůcek, slouží tyto prostory. Měly by být samostatné a uzamykatelné, vzhledem k uložení chemikálií, dezinfekčních a úklidových prostředků.

Pračka

V případě domácnosti, zajistit uživatelskou možnost vyprání a usušení drobného prádla, v takovém případě ji mohou využívat pouze její. Klienti. V případě, že to umožňuje druh a kapacita pračky, praní jakéhokoliv prádla, včetně povlečení, to nevyklučuje.

Zázemí zdravotní péče

Pokud je zdravotní péče vykonávána vlastními zaměstnanci poskytovatele, je jim k dispozici zázemí včetně vybavení. Vybavení je základní a dostatečné pro práci zdravotnických pracovníků. Zároveň je vytvořeno zázemí pro pracovníky v přímé péči a ostatní zaměstnance, které je nezbytně nutné pro zajištění péče, vedení stanovené dokumentace a provoz dané služby. Tento prostor vizuálně ani prostorově nezasahuje do osobních a společných prostor klientů.

6.1.2. BUDOVA (nemovitost)

Souhlas s užíváním objektu, přizpůsobení budovy pro cílovou skupinu (změnou v účelu užívání stavby)

Pro užívání stavby je nutný kolaudační souhlas, resp. změna v účelu užívání stavby podle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon) a jeho prováděcích právních předpisů.

Stavební úřad vydá kolaudační souhlas, který je dokladem o povoleném účelu užívání stavby (§ 122, odst. 3, stavebního zákona). Kolaudační souhlas obsahuje mimo jiné i druh, účel stavby a vymezení účelu užívání stavby. Např. druh: rodinný dům, účel stavby: bydlení, vymezení účelu užívání stavby: Domov pro osoby se zdravotním postižením.

Stavební úřad vydá kolaudační souhlas na základě závěrečné kontrolní prohlídky, kde přezkoumá stavbu dle § 122 odst. 3, stavebního zákona.

Související předpisy – např. zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví (§ 15 – § 18) a další související zákony a prováděcí předpisy, vyhláška č. 398/2009 Sb., o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb.

Výjimky jsou možné z obecných požadavků na výstavbu (§ 2 odst. 2 písm. e) stavebního zákona pouze z těch ustanovení prováděcího právního předpisu, ze kterých tento předpis povolení výjimky výslovně umožňuje a jen pokud se tím neohrozí bezpečnost, ochrana zdraví a života osob a sousední pozemky nebo stavby (§ 169 odst. 2 stavebního zákona).

Odůvodnění:

Dosavadní právní úprava pro zdravotnická zařízení nevyhovuje, uvádí menší počet metrů čtverečních na osobu.

Viz také vyhlášku č. 92/2012 Sb. o požadavcích na minimální technické a věcné vybavení zdravotnických zařízení a kontaktních pracovišť domácí péče.

Bezbariérovost

Pravidla bezbariérovosti se řídí vyhláškou č. 398/2009 Sb., o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové používání staveb. (blíže – příloha č. 3 vyhlášky)

Ve službě DOZP jsou všechny prostory domácností, objektu a jeho okolí bezbariérově upraveny pro umožnění pohybu lidem s vysokou mírou podpory. Ve službě TS jen v případě, že poskytuje služby lidem s vysokou mírou podpory. Pokud nelze bezbariérovost zajistit stavební úpravou, musí mít služba k dispozici vhodné kompenzační pomůcky.

Lidé s těžkým pohybovým postižením potřebují bezbariérové prostředí (přístup bez výškových rozdílů, dostatečné průjezdy, dostatečné hygienické zázemí a manipulační plochy apod. (viz dále vyhláška č. 398/2009 Sb.), doporučují se přízemní objekty či byty do prvního patra. Velikost vnitřních dveří musí být větší než šířka lůžek používaných v daném zařízení, kvůli přesunu klientů upoutaných na lůžko.

Změna šířky dveří je možná pouze v případě, pokud to vyžaduje odůvodněná potřeba klientů a neodporuje to příslušné legislativě.

„V případě alternativy bydlení v rodinném domě nebo v malém bytovém domě stavebně přizpůsobeném cílové skupině obyvatel, je vhodné bezbariérovost přizpůsobit v celém objektu – bezbariérové vstupy v celém objektu, tzn. výtah, propojky chodeb, výstupy na zahradu, prostor přizpůsoben pro běžné využití atd.“

Odůvodnění:

Autorský kolektiv. *Bydlení (nejen) pro lidi se zdravotním postižením*. MPSV, 2012.: „Lidé s těžkým pohybovým postižením potřebují bezbariérové prostředí (přístup bez výškových rozdílů, dostatečné průjezdy, dostatečné hygienické zázemí a manipulační plochy apod. viz vyhlášku č. 398/2009 Sb.), doporučují se přízemní objekty či byty do prvního patra dle potřeb cílové skupiny se projektuje i koupelna pro asistovanou koupel, velmi vhodná je vazba na zahradu možnost výjezdu na upravený terén (např. do předzahrádky), výhodou je byt s balkónem, lodžii či terasou odpovídajících rozměrů.“

Dostupnost

Zajistit podmínky (např. auto které odpovídá kapacitně k potřebnému přesunu klientů za účelem individuálního využívání běžně dostupných služeb v komunitě, ke zpřístupnění veřejné dopravy) pro možnost využití veřejných služeb a dostupnost služby i pro běžný společenský kontakt. V případě poskytování služeb lidem s vysokou mírou podpory je vhodné auto s bezbariérovou úpravou.

Odůvodnění:

Vyhláška č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území

§ 4

Plochy bydlení

(1) Plochy bydlení se obvykle samostatně vymezují za účelem zajištění podmínek pro bydlení v kvalitním prostředí, umožňujícím nerušený a bezpečný pobyt a každodenní rekreaci a relaxaci obyvatel, dostupnost veřejných prostranství a občanského vybavení.

§ 6

Plochy občanského vybavení

(1) Plochy občanského vybavení se obvykle samostatně vymezují za účelem zajištění podmínek pro přiměřené umístění, dostupnost a využívání staveb občanského vybavení a k zajištění podmínek pro jejich užívání v souladu s jejich účelem.

*(2) Plochy občanského vybavení zahrnují zejména pozemky staveb a zařízení občanského vybavení pro vzdělávání a výchovu, sociální služby, péči o rodinu, zdravotní služby, kulturu, veřejnou správu, ochranu obyvatelstva. Dále zahrnují pozemky staveb a zařízení pro obchodní prodej, tělovýchovu a sport, ubytování, stravování, služby, vědu a výzkum, lázeňství a pozemky související dopravní a technické infrastruktury a veřejných prostranství. **Plochy občanského vybavení musí být vymezeny v přímé návaznosti na kapacitně dostačující plochy dopravní infrastruktury a být z nich přístupné.***

Listina základních práv a svobod, Úmluva OSN o právech osob se zdravotním postižením (viz článek 9 Přístupnost, čl. 19 Nezávislý způsob života a zapojení do společnosti aj.).

Vybavení domácnosti

Vybavení pokojů musí umožňovat klientům služby uspokojovat základních lidské potřeby na stejném principu jako v běžné domácnosti.

Každá domácnost musí zajišťovat svým uživatelům soukromí v jejich pokoji (1 či 2lůžkovém), zázemí při hygieně (na 4 uživatelů minimálně 1 oddělené WC a 1 koupelna, vhodné s dalším WC v rámci domácnosti) a při přípravě a konzumaci jídla (kuchyň a obývací pokoj či obojí v jednom). Velikosti těchto prostor musí být uzpůsobeny potřebám daných uživatelů a odpovídat zákonným i podzákonným předpisům ČR. Pokoje musejí být uzamykatelné a klienti mají k dispozici klíč.

Domácnost odráží individualitu svých klientů, a to i s ohledem na ostatní členy domácnosti, obytné prostory mají osobní charakter.

Vybavení odpovídá potřebám klienta a je vybíráno s ohledem na jeho přání a možnosti. Vybavení pro podporu soběstačnosti vychází z potřeb klientů.

Kontrola klienta nad vlastním teritoriem: Klienti mají v případě potřeby možnost zamykání pokojů, skříněk, zásuvek, pro své soukromé věci, volně se mohou pohybovat ve vnitřních i venkovních prostorech zařízení při dodržení podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví, s přihlédnutím k přípustné míře rizika podle své fyzické i psychické soběstačnosti, za účelem naplňování svých individuálních potřeb.

Po celkovém dokončení rekonstrukce v celé budově (objektu), musí tato v plném rozsahu splňovat požadavky MTS, jak jsou definovány v těchto Věcných podmínkách.

6.1.3. VYBAVENÍ (movité věci) na 1 klienta

Pokoj

Vybavení umožňující vzhledem ke schopnostem a možnostem uživatele sedět, ležet, ukládat si věci běžné denní potřeby a uskutečňovat osobní aktivity u plochy (např. jíst, psát, číst).

Postel (pro osoby s těžkým zdravotním postižením) polohovací, zdvihací, elektricky nebo manuálně výškově nastavitelná, s kolečky a brzdou, vč. ergonomické, příp. antidekubitní matrace. Přikrývka, polštář. Ve službě TS u lidí nevyžadujících vysokou míru podpory a bez obtíží s pohybem postel klasická, přikrývka, polštář.

- U každého lůžka musí být zdroj elektrické energie, celkové osvětlení přijatelné z hlediska zdravotních stavu klientů.
- Stůl, konferenční stůl nebo stůl k lůžku, lampička, možnost poličky, noční stůl na přání klienta uzamykatelný.

- Židle nebo křeslo.
- Skříň na ošacení a další osobní věci v pokoji na přání klienta uzamykatelné.

Odůvodnění:

Výčet vybavení pokoje je vybrán jako minimální pro celodenní pobyt člověka v místnosti.

Signalizace

Přístroj umožňující přivolat personál zařízení (pokoj, koupelna, záchod, společenská místnost) v případě osob, které si nemohou nebo neumí přivolat pomoc jiným způsobem. Každý uživatel musí mít zajištěn přístup k signalizaci. Definice signalizace viz slovníček pojmů.

Odůvodnění:

Zdravotnická zařízení mají povinné signalizační zařízení. Jedná se o takové situace, kdy si osoby nemohou za personálem zajít. Stejná potřeba je minimálně též u klientů sociálních služeb, kteří si nemohou nebo neumí přivolat pomoc jiným způsobem. Poskytovatel musí být na řešení těchto potřeb připraven ve všech prostorách budovy (pokoj, koupelna, WC, společenská místnost aj.).

Zákon č. 133/1985 Sb., § 8 o požární ochraně upravuje pro oblast sociálních služeb nové povinnosti, vyplývající z tohoto zákona pro zařízení, která poskytují služby sociální péče bytovou formou, podle zákona o sociálních službách. V části stavby, v níž je služba poskytována, musí být zařízení vybaveno:

a) elektrickou požární signalizací, je-li ubytovací kapacita tohoto zařízení nad 50 osob b) zařízením autonomní detekce a signalizace, je-li ubytovací kapacita tohoto zařízení 50 osob nebo nižší, pokud není vybaveno podle písmene a). (2) Pokud je ve stavbě provozováno více zařízení sociálních služeb, které poskytují služby sociální péče formou bytových služeb podle zákona o sociálních službách, a součet ubytovací kapacity těchto zařízení je nad 50 osob, postupuje se podle odstavce 1 písm. a).

Odůvodnění:

Včasně zjištění požáru rozhoduje o životech, zdraví a majetku. Každá vteřina prodlení může rozhodovat o životě a smrti. Požár neohrožuje pouze sálavým teplem, ale hlavně jedovatými zplodinami hoření, které se šíří nesrovnatelně rychleji než teplo. Toto opatření je nutné považovat za minimum, co je možné učinit pro rychlé zjištění požáru.

Koupelna

Ve službě DOZP je domácnost vybavena bezbariérovou koupelnou, uzpůsobenou pro provádění celkové hygieny člověku s obtížemi s pohybem např. s koupacím lůžkem, bezbariérovým sprchovým koutem, bezbariérovou vanou apod.

Ve službě TS je koupelna se sprchovým koutem nebo vanou, v případě poskytování služeb lidem s vysokou mírou podpory nebo obtížemi s pohybem viz výše.

Varianty: a) pokoj s vlastní koupelnou, b) dva pokoje se společnou koupelnou mezi nimi, c) společná koupelna v domácnosti pro max. 4 osoby (min. 1 sprcha na 4 osoby) v kombinaci se samostatným WC nebo druhou koupelnou.

Koupelna musí být vždy volně přístupná, uzamykatelná zevnitř tzv. koupelnovým zámekem (zevnitř klíč) nebo pevné zamykání, zvenku systém pohotovostního odemykání v případě nezbytné nutnosti, aby se omezila možnost opaření sprchující se osoby vřelou vodou, instalovat baterie s regulačním termostatickým ventilem. V prostoru sprchy na zdi připevnit opěrná madla v místech dosahu klienta, podlaha musí mít protiskluzný povrch.

Odůvodnění:

Vychází z hygienických norem pro ubytovací zařízení a z dobré praxe poskytovatelů.

Toaleta

Toaleta (*dále jen WC*) je klientům kdykoliv přístupná a je uzamykatelná zevnitř tzv. koupelnovým zámekem (zevnitř klíč) nebo pevné zamykání, zvenku systém pohotovostního odemykání v případě nezbytné nutnosti. Otevírání dveří je řešeno posuvnými dveřmi nebo křídlovými směrem ven.

Ve službě DOZP je vždy WC bezbariérové, ve službě TS v případě poskytování služeb lidem s obtížemi s pohybem.

Varianty:

- d) pokoj s vlastním WC (součástí koupelny nebo v samostatné místnosti),
- e) dva pokoje se společným WC mezi nimi (součástí koupelny nebo v samostatné místnosti),
- f) společné WC, minimální požadavky – vždy minimálně pro 4 klienty jedno klasické WC.

Odůvodnění:

ČSN 73 4108 Šatny, umývárny a záchody; Vyhláška č. 398/2009 Sb.; Vychází z hygienických norem pro ubytovací zařízení a z dobré praxe poskytovatelů.

Hygienické potřeby

Sociální zařízení musí být vybaveno zařizovacími předměty pevně spojenými s budovou a prostory pro uložení hygienických potřeb (mýdlo, toaletní papír, či jednorázové ručníky) Hygienické potřeby si hradí klient, hrazení hygienických potřeb poskytovatelem na své náklady to nevylučuje.

Odůvodnění:

Hygienické potřeby mají přímou vazbu na bydlení/ubytování.

Lednice

Klienti mohou využívat společnou lednici, kde má každý vymezený svůj prostor odpovídající velikosti. Klienti mohou mít navíc lednici v pokoji k soukromému využití, která je v majetku klienta. V takovém případě může poskytovatel účtovat klientovi náklady na odebranou energii a musí mít platnou revizi. Náklady musí mít poskytovatel vykalkulovány dle parametrů konkrétního přístroje (klient neplatí žádnou režii, jen skutečný náklad).

Kuchyňka – rychlovarná konvice, mikrovlnná trouba, skříň na nádobí, minimálně dvou plotýnkový vařič a pečící trouba, potravinová skříň. Vybavení by mělo odpovídat individuálním potřebám klientů, kteří jej využívají - např. snadné ovládání, pojistky proti přivření, umístění v odpovídající výši apod. a splňovat provozní bezpečnostní normy.

Klienti mají přístup do společné kuchyňky s minimálním vybavením rychlovarnou konvicí, mikrovlnou troubou (pokud není k dispozici sporák), skříní na nádobí, potravinovou skříní a minimálně dvou plotýnkovým vaříčem a pečící troubou.

6.1.4. PŘÍSTUP KE ZDROJŮM INFORMACÍ

Telefon

V rámci základní činnosti umožnit připojení na telefon.

Je zajištěn přístup klientů k telefonnímu přístroji. Používání mobilních telefonů není vyloučeno a je samozřejmou alternativou jako další možnost komunikace s okolím.

Televize

Poskytovatel zajistí minimálně jednu společnou televizi do domácnosti nebo ve společenských dostupných prostorách.).

Klienti mohou mít navíc televizi v pokoji k soukromému využití, která je v majetku klienta. V takovém případě může poskytovatel účtovat klientovi náklady na odebranou energii a musí mít platnou revizi. Náklady musí mít poskytovatel vykalkulovány dle parametrů konkrétního přístroje (klient neplatí žádnou režii, jen skutečný náklad).

PC – internet

V rámci hlavní činnosti umožnit připojení na internet.

Poskytovatel zajistí minimálně přístup k jednomu počítači s připojením k internetu (ve společenských dostupných prostorách) a k volnému využívání mají síť Wi-Fi spolu se zpřístupněním hesla pro všechny kdo tuto síť využívají. Klienti mohou mít navíc PC/NTB v pokoji k soukromému využití, která je v majetku klienta.

V takovém případě může poskytovatel účtovat klientovi náklady na odebranou energii a musí mít platnou revizi. Náklady musí mít poskytovatel vykalkulovány dle parametrů konkrétního přístroje (klient neplatí žádnou režii, jen skutečný náklad).

Další elektro přístroje

Mohou být předmětem fakultativní činnosti.

Klienti mohou mít další běžné elektro přístroje, jako např. rádia, holicí strojky, fény, notebooky apod., které jsou v majetku klienta. V takových případech může poskytovatel účtovat klientovi náklady na odebranou energii a musí mít platnou revizi. Náklady musí mít poskytovatel vykalkulovány dle parametrů konkrétního přístroje (klient neplatí žádnou režii, jen skutečný náklad).

Není-li možné provést objektivní kalkulaci měsíčního nákladu (např. používání jen občas a nepravidelně, nelze odhadnout náklad spotřebiče, náklad je mizivý apod.), klient žádnou měsíční úhradu za přístroj neplatí.

Odůvodnění:

Výčet věcí obsahuje minimální potřeby člověka při bydlení. Vybavení je formulováno s předpokladem přizpůsobení se okruhu osob a aktuálním klientům, kteří služby využívají. Minimálně je třeba zohlednit rozdíl potřeb klientů pohyblivých a klientů upoutaných na vozík či lůžko.

Kouření

Ve všech prostorech, kde je povoleno kouřit, musí být instalovány textilní záclony, závěsy a čalouněné materiály, které jsou odolné proti vznícení a splňují normy nehořlavého materiálu. V ostatních případech se jejich instalace doporučuje.

Odůvodnění:

Jednou z nejčastějších příčin vzniku požárů je nedopalek cigarety, který v daných souvislostech může mít fatální následky.

6.1.5. ÚKLID

Za úhradu danou právním předpisem k ubytování je denně vytřena podlaha a setřen prach a dále v případě objektivní potřeby (v návaznosti na potřeby a schopnosti uživatele). Častější úklid si klient připlácí dle kalkulace poskytovatele nebo úklidové firmy nebo může být předmětem fakultativní činnosti.

Odůvodnění:

Úklid je součástí základní činnosti sociální služby ubytování. Požadavky na úklid v zařízeních sociální péče jsou definovány § 10 Vyhlášky č. 306/2012 Sb.

Praní, drobné opravy a žehlení

Za úhradu danou právním předpisem k ubytování je poskytování čistého povlečení 1x za 14 dní a dále v případě objektivní potřeby. Touto potřebou se rozumí momentální zvláštní zdravotní indispozice klienta, za kterou se úhrada nevyžaduje (v návaznosti na potřeby a schopnosti uživatele). Za častější výměnu povlečení si klient může individuálně připlácet (dle kalkulace poskytovatele nebo úklidové firmy). V rámci služby jsou poskytovány drobné opravy ošacení a žehlení.

Odůvodnění:

Praní, drobné opravy a žehlení jsou úkony zahrnované do základní činnosti sociální služby ubytování.

6.1.6. TECHNICKO-PROVOZNÍ VLASTNOSTI

Teplota

Teplota v prostorech pro klienty musí odpovídat doporučeným teplotám, v souladu s vyhláškou. Klient má možnost větrání okny i dveřmi v místnosti dle svých potřeb. Topení může být rovněž regulovatelné klientem v případě, že jsou tyto prostory vytápěny topením, které je opatřeno termoregulačními ventily. V případě systému centrálního vytápění nebo využití klimatizační jednotky má klient možnost a právo možnosti požádat pečující personál o nastavení teploty nebo prostřednictvím ovladače tuto teplotu samostatně regulovat.

Osluněná okna musí být vybavena tak, aby bylo možno zastínit okna proti přímému slunečnímu svitu (např. žaluzie, závěsy, rolety, folie apod.).

Doporučení pro sociální služby: minimální teplota v pokoji i v ostatních místnostech (prostoru pro klienty – koupelna, aj.) je v teplém období 24 stupňů (- 2 stupně) a v chladném 22 (- 2 stupně). Za chladný den se považuje den, kdy nejnižší teplota venkovního vzduchu dosáhla hodnoty nižší než – 15 stupňů a za teplý, kdy je teplota vyšší než 30 stupňů.

Odůvodnění:

Doporučení pro teploty upravuje vyhláška č. 6/2003 Sb., kterou se stanoví hygienické limity chemických, fyzikálních a biologických ukazatelů pro vnitřní prostředí pobytových místností některých staveb.

Voda

Klienti mají možnost stálého využívání teplé a studené vody dle jejich potřeby.

Odůvodnění:

Klient musí mít možnost přístupu k pitné vodě a provedení osobní hygieny kdykoliv.

Odběr elektřiny klientem

Klient má k dispozici odběr minimálně z 1 elektrické zásuvky. *Možnosti odběru pro vlastní elektrické spotřebiče v jednotlivých službách je nutné řešit vnitřními pravidly poskytovatele.*

7. SLOVNÍČEK POJMŮ A DOPLNĚNÍ

Bezbariérové stavby – stavby, umožňující bezbariérové užívání a které splňují obecné technické požadavky na užívání staveb osobami s tělesným, mentálním, smyslovým (zrakovým, sluchovým, duálním) či kombinovaným postižením, osobami pokročilého věku, těhotnými ženami, osobami doprovázejícími dítě v kočárku, dítě do tří let, popřípadě osobami s omezenou schopností pohybu nebo orientace, stanovené prováděcím právním předpisem.

Běžné prostředí – přirozené sociální prostředí. Jde o rodinu a sociální vazby k osobám blízkým, domácnost člověka a jeho sociální vazby k dalším osobám, s nimiž sdílí domácnost; dále jde o místa, kde lidé pracují, vzdělávají se a realizují běžné sociální aktivity. (Viz § 3, písm. d, zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.).

Budova – nadzemní stavba včetně její podzemní části prostorově soustředěná a navenek převážně uzavřená obvodovými stěnami a střešní konstrukcí. (Viz § 3 písm. a) vyhlášky č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby, ve znění pozdějších předpisů.).

Byt – soubor místností, popřípadě jedna obytná místnost, který svým stavebně technickým uspořádáním a vybavením splňuje požadavky na trvalé bydlení a je k tomuto účelu užívání určen. (Viz § 3 písm. g) vyhlášky č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby, ve znění pozdějších předpisů.) Byt je oddělený od zbytku domu, celý prostor lze uzamknout. Bydlení zajišťuje základní lidské potřeby, zejména bezpečí, soukromí a ochranu před nepřízní počasí.

Domácnost – tvoří fyzické osoby, které spolu trvale žijí a společně uhrazují náklady na své potřeby. Domácnost může tvořit také jedna osoba.

Dostupnost služby – místní, časová a finanční dostupnost služby pro klienta (*kde, kdy a za kolik – inspirace § 40 odst. 7 zák. č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů*). Místní dostupnost je daná jak polohou v obci, tak i stavební dispozicí objektu (přístupnost), možností návštěv apod.

Místnost – část bytu splňující požadavky předepsané vyhláškou č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby, ve znění pozdějších předpisů (zajištění denního osvětlení, oslunění, dostatečné větrání venkovním vzduchem, vytápění s možností regulace vnitřní teploty), je určena k trvalému bydlení a má nejmenší podlahovou plochu 8 m².

Ubytovací jednotka – jednotlivý pokoj nebo soubor místností, které svým stavebně technickým uspořádáním a vybavením splňují požadavky na přechodné ubytování a jsou k tomuto účelu určeny.

Signalizace – jedná se o signalizační zařízení, které slouží k přivolání pomoci v tísni.

Odlehčovací pobytová sociální služba musí analogicky splňovat standardy DS a DZR.